

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Namsos kommune

Arkivsak: 24/504
Møtedato/tid: 13.11.2024 kl. 09:00
Møtested: Dahlslett - Namdalshagen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
39/24	Orientering fra administrasjonen - internkontroll innen tjenesteområde landbruk, skogbruk, jakt, fiske og friluftsliv.
40/24	Revisjonsstrategi og revisors uavhengighetserklæring m.v.
41/24	Bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll MN Vekst AS
42/24	Forvaltningsrevisjonsrapport - Kommunens arbeid med psykisk helse og rus - barn og unge
43/24	Tilbakemelding oppfølging forvaltningsrevisjonsrapport åpen omsorg - ROS analyse hjemmetjenesten
44/24	Referatsaker
45/24	Kontrollutvalgets årsplan 2025
46/24	Innspill til kontrollutvalgets arbeid
47/24	Godkjenning av protokoll

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer/ 05.11.2024

Snorre Ness (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Orientering fra administrasjonen - internkontroll innen tjenesteområde landbruk, skogbruk, jakt, fiske og friluftsliv.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

39/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/121 - 22

Forslag til vedtak

Den gitte informasjon tas til orientering

Saksopplysninger

Med utgangspunkt i statsforvalterens tilsynsrapport skogsveger ønsket kontrollutvalget nærmere kunnskap om internkontrollen m.v. innen tjenesteområdet landbruk, skogbruk, jakt, fiske og friluftsliv.

Kontrollutvalget fattet i sak 36/24 blant annet slikt vedtak:

Kontrollutvalget viser til tilsynsrapport skogsveger og ber om en orientering fra kommunedirektøren på internkontrollen innen tjenesteområde landbruk, skogbruk, jakt, fiske og friluftsliv.

Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, er innkalt til møte for å gi den ønskede orientering.

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet, anbefales det å ta den gitte informasjon til orientering.

Revisjonsstrategi og revisors uavhengighetserklæring m.v.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

40/24

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE-216**Arkivsaknr** 24/21 - 3**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen om revisjonstrategi, samt forenklet etterlevelseskontroll, I til etterretning, og har ingen merknader til oppdragsansvarlig regnskapsrevisor sin vurdering av uavhengighet.

Vedlegg

Revisors uavhengighetserklæring

Saksopplysninger

Enhver som foretar revisjon for kommune eller fylkeskommune skal fortløpende vurdere egen uavhengighet, jfr. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget, jfr. § 19 2. ledd. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder både ved regnskapsrevisjon og ved forvaltningsrevisjon.

Forskriftens §§ 17 og 18 setter krav til hhv. revisors tilknytning til revidert virksomhet, samt hvilke stillinger/verv/tjenester revisor kan ha. Ytterligere krav til oppdragsansvarlig revisor er kravet tilandel. Oppdragsansvarlig revisor må ha ført en hederligandel, være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, samt være myndig. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er registrert revisor. For registrerte og statsautoriserte revisorer vilandel normalt være kontrollert av finanstillsynet ifm. godkjenningen, og av kontrollutvalget ved tildeling av oppdraget.

Revisjonsstrategien viser hvordan og grunnlaget for regnskapsrevisjonsarbeidet for 202 legges opp. Kontrollutvalget vil dermed få kunnskap om kommunal regnskapsrevisjon, samt stille spørsmål og gi innspill til revisor.

Revisor vil også orientere om analysen som ligger til grunn for valg av område til forenklet etterlevelseskontroll(FEK) 2024. Kontrollutvalget vil dermed få kunnskap om FEK , samt stille spørsmål og gi innspill til revisor.

Vurdering

Kontrollutvalget anbefales å ta den gitte informasjon om revisjonsstrategi og forenklet til etterretning. Sekretariatet har ingen merknader til revisors uavhengighetserklæring, men kontrollutvalget må også selv vurdere evt. merknader til dennes erklæring.

Namsos kommune

Egenvurdering av uavhengighet

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Namsos kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Namsos kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Namsos kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Namsos kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Namsos kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Stjørdal, 21.08.24

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er signert elektronisk

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONIKA SUNDT, 21.08.2024

Bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll MN Vekst AS

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Namsos kommune	Møtedato 13.11.2024	Saknr 41/24
Saksbehandler Einar Sandlund		
Arkivkode FE-217, TI-&58		
Arkivsaknr 24/550 - 1		

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av MN Vekst Holding AS og MN Vekst AS og gir følgende innspill til prosjektplanen:
  -
  -
2. Flatanger kommune innbys til å delta i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av MN Vekst Holding AS og MN Vekst AS
3. Revisjonen bes utarbeide prosjektplan til kontrollutvalgets møte den 20.02.2025.

Vedlegg

Organisasjonskart MN Vekst inkl selskaper
MN Vekst AS - tjenester

Saksopplysninger

Kommunelovens §§ 23-3 og 261 sier at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommunen. Kommunestyret behandlet den 20.06.24 planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025--2028. I begge planene er MN Vekst gitt 1.prioritet.

MN Vekst Holding AS eies hhv. med 77,3% av Namsos og 22,3% av Flatanger kommune. MN Vekst AS er et heleid AS av Holdingsselskapet. MN Vekst AS utfører tjenester for eierkommunene innen flyktninger, arbeids- og aktivitetssenter, dagsenter for hjemmeboende demente, samt diverse produksjonstjenester. Sekretariatet viser til vedlagte utdrag fra årsrapport 2023 vedr. organisering og tjenester.

Eierskapskontrollen skal undersøke hvordan kommunen utfører sitt eieransvar, om det er i samsvar med relevante anbefalinger og kommunens egne eierstrategier m.v. Kommunens eierskapsmelding er et sentralt dokument. I eierskapskontrollplanen er det sagt følgende om MN Vekst:

Konsernorganisering innebærer at det oppstår et holdingselskap mellom kommunen som eier og de selskapene hvor virksomheten skjer. Dette har betydning for kommunens muligheter til å utøve eierstyring. Et konsern består av flere aksjeselskaper som i utgangspunktet er selvstendige enheter, men som er budet sammen gjennom eierskap. Revisor erfarer at det i flere sammenhenger er lite fokus på forhold omkring eierskapet når det dannes konsern og dette medfører en risiko for eksempelvis habilitet, informasjonsflyt og styringsmuligheter. Arbeidstiltaksselskaper har de siste årene fått endrede rammevilkår og har blitt pålagt å omorganisere driften sin.

Mulige problemstillinger eierskapskontroll kan være:

1. *Utøver kommunen eierskapet i MN Vekst Holding AS og dermed MN Vekst AS i tråd med relevante anbefalinger for eierstyring og kommunens egne eierstrategi m.v.?*
2. *Reell eierskapsutførelse mellom MN Vekst Holding AS og MN Vekst AS?*

Forvaltningsrevisjon i selskapene vil f. eks. kunne si noe om innhold, kvalitet, effektivitet og leveranse av tjenestene selskapet utfører til eierne. Forvaltningsrevisjonsplanen sier følgende om MN Vekst:

Selskapet leverer en viktig tjeneste for kommunen, selv om det er få brukere, men store behov. Det er tett kontakt med NAV. Det er risiko knyttet til økonomistyring fra kommunens side. Hvordan er organisering og utførelse innhold i tjenestene? Selskapet er derfor høyst aktuelt for forvaltningsrevisjon, også eierskapskontroll. Flatanger kommune bør inviteres med i prosjektet.

Mulige problemstillinger forvaltningsrevisjon kan være:

- 1. Fungerer og bidrar eksisterende budsjett- og regnskapsrutiner til god økonomistyring?*
- 2. Får kommunen de tjenester med kvalitet og omfang som er nødvendig for VTA(Varig tilrettelagt arbeid)?*
- 3. Er samspillet mellom NAV, kommunen og MN Vekst AS tilfredsstillende?*

Forøvrig viser sekretariatet til orienteringen gitt av ledelsen i MN Vekst i KU-møte den 27.08.24, jfr. sak 31/24.

For kommunen vil antatt timeforbruk til eierskapskontroll normalt være ca. 100 timer pr prosjekt, og for forvaltningsrevisjonen ca. 300 timer. Totalt har kommunen ca. 550 timer til rådighet pr år., 2200 timer over valgperioden til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Et felles prosjekt vil normalt være besparende både for kontrollutvalget, revisjonen og selskapet dersom flere deltagere/eiere slutter seg til dette når det gjelder forvaltningsrevisjon. Det vil således være en fordel om Flatanger også vedtar å delta i prosjektet.

Vurdering

Sekretariatet viser til prioriteringene i de vedtatte planer eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon og den grunnleggende betydning de tjenester som MN Vekst AS leverer til brukerne. Ut fra at selskapene er organisert i en konsernmodell vil spissing, avgrensing og grensedragnig i aktuelle problemstillinger være av betydning.

Kontrollutvalget anbefales å bestille eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av MN Vekst Holding AS, samt MN Vekst AS og be revisjonen utarbeide prosjektplan til neste møte, antatt 22.01.24. Kontrollutvalget be som å komme med aktuelle innspill til prosjektplanen. Det anbefales også at Flatanger kommune, som den øvrige eier til å delta i prosjektet.

Eiere

Namsos kommune 77,7%
Flatanger kommune 22,3%

Generalforsamling

Styret

Leder: Monica Sellæg Grindberg
Medlemmer: Rolf Ovesen, Gørhill Skogseth
Andreassen, Siri Flosand og Kristine Klæth

MN Vekst Holding AS

Administrasjon

Daglig leder: Frode Hegle
3 ansatte

MN Vekst Service AS

2 ansatte

MN Vekst AS

28 ansatte

Namsos Camping AS

1 ansatte

Produksjons- avdeling

Avdelingsleder:
Terje Austeid
14 ansatte
VTA: 47 plasser

Tiltaksavdeling

Avdelingsleder:
Anita Stene
5 ansatte
AFT: 19 plasser

7

Arbeid- og Aktivitetscenter

Avdelingsleder:
Miriam Pedersen
6 ansatte
Kjøpte plasser: 53

Tjenester for eierkommunene

Namsos

Arbeid- og aktivitetssenter – Ankeret

I 2023 var 50 personer tilknyttet Arbeid- og aktivitetssenteret på kommunalt kjøpte plasser.

Ankeret utfører diverse produksjonsoppgaver innen den ordinære produksjonen ved MN Vekst samtidig som det fungerer som et dagsenter hvor aktiviteter og tilbud er tilpasset den enkeltes behov.

Dagsenter for hjemmeboende demente

I 2023 var det 9 deltakere tilknyttet aktivitetstilbudet for hjemmeboende personer med demensdiagnose. Tilbudet har sin base i tilpassede lokaler ved Seniorhuset i Namsos, men bruker også nærmiljøet aktivt for å gi meningsfulle og stimulerende tilbud til sine deltakere i form av musikk, kunst og fysisk aktivitet ute.

Flyktninger

MN Vekst har et løpende samarbeid med Innvandertjenesten rundt avklaring til arbeid for flyktninger. Sommeren 2023 ble det også tilbudt 3 ukers sommerarbeid hos Mn Vekst AS for et fast antall introduksjonsdeltagere.

Produksjonstjenester

- Vask og utlegging av institusjonstøy og arbeidsklær for flere institusjoner i kommunen.
- Grønt arbeid
- Maling
- Flytteoppdrag
- Vask av kommunale biler
- Avfallshåndtering/transport av avfall
- Enkle vaktmesteroppgaver

Flatanger

Flyktninger

Gjennom samarbeid med Integreringstjenesten har vi tilbudt språkpraksis ved vårt vaskeri i Flatanger.

Produksjonstjenester

Ved Flatanger Vaskeri utføres i all hovedsak vask av institusjons- og arbeidstøy for Flatanger kommune. I tillegg utføres det noe vask for det lokale næringslivet og private kunder.

I tillegg utføres enkle vaktmesteroppgaver og det kjøres postrute.

Forvaltningsrevisjonsrapport - Kommunens arbeid med psykisk helse og rus - barn og unge

---

Behandles i utvalg
Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato
13.11.2024

Saknr
42/24

Saksbehandler Einar Sandlund
Arkivkode FE-217, TI-&58
Arkivsaknr 24/41 - 6

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til forvaltningsrevisjonsrapport Kommunens arbeid med psykisk helse og rus - barn og unge.
2. Saken oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
  1. *Kommunestyret tar Kommunens arbeid med psykisk helse og rus - barn og unge til orientering.*
  2. *Kommunedirektøren bes å følge opp rapportens anbefalinger:*
    - *Kommunen bør på en bedre måte systematisere og «rydde» i dokumentasjonen de har for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Dokumentene bør være samlet og datert.*
    - *Kommunen bør utarbeide en operativ handlingsplan for tiltakene i forebyggende plan, herunder hvordan kompetanse om beskyttelses- og risikofaktorer skal implementeres og ivaretas over tid.*
    - *Kommunen bør sikre at arbeidet med å implementere BTI-modellen i skoler, barnehager og hjelpetjenester skjer systematisk og over tid, blant annet med å utarbeide og forankre en plan som gir en oversikt over tids- og ressursbruk for innføringen.*
    - *Kommunen bør bedre samhandlingen med videregående skole om ungdom som trenger oppfølging.*
    - *Kommunen bør systematisere at innsatser og tiltak blir jevnlig evaluert, i samarbeid med barn, unge og foreldre som mottar tjenestene.*
    - *Kommunen bør sikre at rutiner for å følge opp samarbeidet med helseforetaket og BUP involverer alle kommunale tjenester som er relevante for samhandlingen.*
    - *Kommunen bør etablere rutiner som ivaretar medvirkning som omfatter alle tjenesteområder som arbeider med barn og unge.*
  3. *Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig rapport innen 08.08.25 på hvordan anbefalingene i pkt. 2 er fulgt opp.*

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport - Kommunens arbeid med psykisk helse og rus, barn og unge
Revisors uavhengighetserklæring

Saksopplysninger

Kommunelovens § 23-3 sier at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen.
Bestillingen ble gjort ut fra forvaltningsrevisjonsplanen 2019-2023

Ut fra planen gjorde kontrollutvalget slikt bestillingsvedtak i sak 02/24:

1. *Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon av kommunenes tjenester for psykisk helse og rusarbeid og gir følgende innspill til prosjektplanen:*
  - *Avgrensning i alder til barn og unge*
  - *Brukerperspektivet*
  - *Samhandling med eksterne aktører*
  - *Samhandling internt i kommunen*
  - *Samfunnsdeltakelse*
2. *Revisjonen bes utarbeide utkast til prosjektplan til kontrollutvalgets møte den 07.03.24.*

Kontrollutvalget behandlet prosjektplanen i sak 11/24 og gjorde slikt vedtak:

1. *Prosjektplan datert 28.02.24 godkjennes.*
2. *Rapporten forventes levert sekretariatet 14.11.24 innenfor den angitte ressursbruk på 400 timer.*
3. *Kontrollutvalget bes å bli orientert underveis for å kunne ta stilling til evt. behov for endringer i prosjektplanen.*

Endelig rapport ble oversendt 29.10.24. Rapporten besvarer følgende problemstillinger, jfr. vedtatt prosjektplan:

- *Har kommunen oppdatert kunnskap om den psykiske helsetilstanden til barn og unge?*
- *Legger kommunen til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse?*
- *Ivaretar kommunen medvirkning fra barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse?*

Revisor har innhentet data gjennom intervju, spørsmål i e-post og dokumentgjennomgang. Nærmere beskrivelse og vurdering av metode er beskrevet i kap. 1.3.1-4. Samlet sett vurderer revisor at innsamlet data gir et godt grunnlag for vurderingene og konklusjoner på problemstillingene.

I denne forvaltningsrevisjonen er prosjektet avgrenset til å definere målgruppen som barn og unge opp til 20 år. Barn i barnehagealder er i målgruppen fordi forebyggende tiltak som kommunen har ansvar for ofte innlemmer alle barn uansett alder. Prosjektet har ikke innlemmet brukernes egne opplevelser og erfaringer av tjenestene.

Revisjonen har tatt utgangspunkt i hvordan kommunen arbeider systematisk med kunnskapsgrunnlag, samordning av tilbud og medvirkning opp imot overordnet tema. Kommunene organiserer ofte tjenestene knyttet til rus og psykisk helse samlet, også for Namsos. Revisor velger derfor å innlemme begge områdene samlet, men tar høyde for at det ene ikke alltid følger det andre. Tjenester og tilbud som NAV yter i form av økonomi, bolig, jobbtrening m.m. er ikke tatt inn i dette prosjektet.

Kommunedirektøren har avgitt hørings svar, jfr. rapportens vedlegg 2. Revisor har gjort endringer i faktadelen i tråd med kommunedirektørens uttalelse.

Uttalelsen har ut over dette ikke medført endringer i revisors vurderinger eller konklusjoner.

Kunnskap om helsetilstanden

Revisors samlede vurdering er at kommunen har en oppdatert kunnskap på den psykiske helsetilstanden blant barn og unge. Fastlegene er ikke definert inni målgruppene for kompetansehevede tiltak.

Revisor har følgende anbefalinger:

- *Kommunen bør på en bedre måte systematisere og «rydde» i dokumentasjonen de har for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Dokumentene bør være samlet og datert.*
- *Kommunen bør utarbeide en operativ handlingsplan for tiltakene i forebyggende plan, herunder hvordan kompetanse om beskyttelses- og risikofaktorer skal implementeres og ivaretas over tid.*

- Samordning av tilbud

Revisor vurderer at Namsos kommune kartlegger hjelpebehovet hos barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser. At kommunen ikke har utarbeidet noen innføringsplan for BTI med en oversikt over tids- og ressursbruk anser revisor som en risiko.

Revisor vurderer at Namsos kommune i noen grad sørger for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud på individnivå til barn og unge med psykiske plager, rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser og som får oppfølging fra flere tjenester. Det kommer også frem at interne retningslinjer, rutiner og samarbeid med eksterne aktører, som f.eks. BUP kan bli betydelig bedre. Dette gjelder også at kommunen til en viss grad samarbeider på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp til barn og unge med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Revisor vurderer at kommunen i for liten grad dokumenterer at de evaluerer innsatser og tiltak i tjenestene for at tjenesten skal være relevant, det gjelder både internt og eksternt. Det pekes særskilt på at det mangler rutiner systematisk evaluering av iverksatte tiltak, særskilt på det tverrfaglige.

Revisor konkluderer med at Namsos kommune i all hovedsak, men ikke alltid, legger til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse.

Revisor har følgende anbefalinger:

- *Kommunen bør sikre at arbeidet med å implementere BTI-modellen i skoler, barnehager og hjelpetjenester skjer systematisk og over tid, blant annet med å utarbeide og forankre en plan som gir en oversikt over tids- og ressursbruk for innføringen.*
- *Kommunen bør bedre samhandlingen med videregående skole om ungdom som trenger oppfølging.*
- *Kommunen bør systematisere at innsatser og tiltak blir jevnlig evaluert, i samarbeid med barn, unge og foreldre som mottar tjenestene.*
- *Kommunen bør sikre at rutiner for å følge opp samarbeidet med helseforetaket og BUP involverer alle kommunale tjenester som er relevante for samhandlingen.*

Medvirkning

Revisor vurderer at Namsos kommune i stor grad sørger for systematisk medvirkning fra barn, unge og deres foreldre ved planlegging og utvikling av helsefremmende tiltak og psykisk helsetilbud til barn og unge. Kommunen har hatt flere medvirkningsprosesser de siste årene. I forbindelse med at det ble utarbeidet nye kommuneplaner i 2023, ble det gjennomført flere medvirkningsrunder med barn og unge. Det blir uttrykt at kommunen har fått mye ut av disse medvirkningsrundene, og har satt i gang flere tiltak på bakgrunn av tilbakemeldingene fra barn og unge.

Revisor vurderer derimot at Namsos kommune i noen grad kan dokumentere rutiner og retningslinjer som sikrer medvirkning i tjenestene fra barn og foresatte på individnivå. De registrerer at tjenestene som er organisert under «oppvekst og utdanning», unntatt barnehagene, i mindre grad enn innenfor helseområdet kan dokumentere rutiner som skal sikre medvirkning på individnivå. Revisor tar imidlertid høyde for at det kan være praksis og etablerte rutiner som ikke er dokumentert, men at kjennskap lov og forskrift i praksis vil fungere som retningslinjer og rutiner.

Revisor har følgende anbefalinger:

- *Kommunen bør etablere rutiner som ivaretar medvirkning som omfatter alle tjenesteområder som arbeider med barn og unge.*

Vurdering:

Sekretariatet viser til fremlagte rapport og er av den oppfatning at den svarer ut problemstillingene i prosjektplanen.

Rapporten viser at kommunen har oppdatert kunnskap om barn og unges psykiske helsetilstand, men sekretariatet vil spesielt peke på fastlegenes rolle og de er sentrale for å fange opp helsetilstanden også blant barn og unge. Fastlegenes rolle fremheves også av flere i rapporten. De bør derfor inn som deltakere på kompetansehevede tiltak.

Videre kommer det frem at interne retningslinjer og samarbeid kan bli bedre. Dette gjelder også mot eksterne aktører. Sekretariatet viser til revisjonens konklusjon om at kommunen ikke alltid legger til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse. En er enig i revisjonens anbefalinger på disse punktene for å sikre best mulig samlet tjeneste mot de som trenger det, og at de spesielt følges opp.

Det kommer frem i rapporten at på overordnet nivå i stor grad sørger for systematisk medvirkning fra barn, unge og deres foreldre. Kommunen har lagt mye ressurser i dette arbeidet. Sekretariatet ser dette som viktig for kommunens helhetlige arbeid. På den annen side viser rapporten at kommunen kun i mindre grad dokumenterer rutiner for å sikre medvirkning på individnivå. Sekretariatet er av den oppfatning at lov og praksis generelt vil måtte følges opp av dokumentasjon på rutiner og etablert praksis som grunnlag for internkontrollen.

Kontrollutvalget anbefales å slutte seg til den fremlagte rapport. Saken anbefales videre oversendt kommunestyret med innstilling på å ta forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering, samt be kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger i innstillingens pkt. 2. Kommunestyret anbefales til slutt å be kommunedirektøren innen 08.08 .25 gi skriftlig rapport til kontrollutvalget på hvordan anbefalingene er fulgt opp.

Kommunens arbeid med psykisk helse og rus - barn og unge

Namsos kommune
Forvaltningsrevisjon

FR1278

2024

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Namsos kommunes kontrollutvalg i perioden april til oktober 2024.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidtnorge.no.

Trondheim/Steinkjer, 29. oktober 2024

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Anne Grete Wold

Prosjektleder

Bidrar til forbedring

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget i Namsos kommune. Vi har undersøkt tema psykisk helse og rus – barn og unge.

I første problemstilling konkluderer revisor med at Namsos kommune har oppdatert kunnskap om den psykiske helsetilstanden til barn og unge.

Det er etter revisors vurdering gjort et omfattende arbeid med å utarbeide et kunnskapsgrunnlag som også gir en oversikt over faktorer som påvirker helsetilstanden. Revisor mener at kommunen bør gjøre dokumentene mer tilgjengelig. Revisor registrerer at Namsos kommune har gjort et betydelig arbeid med å vurdere hvordan kunnskapen de har innhentet kan danne grunnlag for tiltak på ulike nivå. Dette gjelder tiltak både knyttet til forebygging, systemutvikling og ressursinnsats.

Revisor vurderer at Namsos kommune er i gang i arbeidet med kompetansehevende tiltak i tråd med nasjonale veiledere. Forebyggende plan gir relativt konkrete føringer for hvilke tiltak som skal iverksettes, men sier ingenting om når, hvordan og av hvem. Revisor vurderer derfor at en operativ handlingsplan ville styrket innføringen og gitt flere aktører bedre forutsigbarhet i hvordan og når tiltakene skal iverksettes.

I andre problemstilling konkluderer revisor med at Namsos kommune i all hovedsak, men ikke alltid, legger til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse.

Revisor vurderer at det kan være sårbare elementer i arbeidet med Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) som det ikke er tatt høyde for i implementeringen. At kommunen ikke har utarbeidet noen innføringsplan med en oversikt over tids- og ressursbruk anses som en risiko. Revisor vurderer videre at kommunen har tjenester som tilbyr hjelp til barn og unge. Kommunen bør vurdere om fastlegene bør være mer involvert i behandling og oppfølging enn det man får inntrykk av gjennom data som er samlet inn.

Namsos kommune har lagt mye kraft inn i å forbedre det helhetlige og samordnede tilbudet gjennom tydeligere ansvarsfordeling, bedre kommunikasjon og implementering av BTI-modellen. Kommunen har fortsatt mye å gå på når det gjelder samhandling, og det må arbeides aktivt for å forbedre samhandlingen. Flere av informantene som er intervjuet sier at kommunen trenger å bli bedre på å evaluere innsatsene både på individnivå og på systemnivå.

I tredje problemstilling konkluderer revisor med at Namsos kommune i all hovedsak ivaretar medvirkning fra barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse.

Namsos kommune har lagt relativt store ressurser inn i prosesser som skal ivareta barn og unges sin medvirkning i utforming av tiltak på systemnivå, blant annet ved å ha en ansatt som ivaretar medvirkning i planprosesser og i utforming av tiltak på gruppenivå. Det finnes imidlertid liten grad rutiner som skal bidra til å ivareta medvirkningen fra barn og unge.

Revisor anbefaler kommunedirektøren følgende:

- Kommunen bør på en bedre måte systematisere og «rydde» i dokumentasjonen de har for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Dokumentene bør være samlet og datert.
- Kommunen bør utarbeide en operativ handlingsplan for tiltakene i forebyggende plan, herunder hvordan kompetanse om beskyttelses- og risikofaktorer skal implementeres og ivaretas over tid.
- Kommunen bør sikre at arbeidet med å implementere BTI-modellen i skoler, barnehager og hjelpetjenester skjer systematisk og over tid, blant annet med å utarbeide og forankre en plan som gir en oversikt over tids- og ressursbruk for innføringen.
- Kommunen bør bedre samhandlingen med videregående skole om ungdom som trenger oppfølging.
- Kommunen bør systematisere at innsatser og tiltak blir jevnlig evaluert, i samarbeid med barn, unge og foreldre som mottar tjenestene.
- Kommunen bør sikre at rutiner for å følge opp samarbeidet med helseforetaket og BUP involverer alle kommunale tjenester som er relevante for samhandlingen.
- Kommunen bør etablere rutiner som ivaretar medvirkning som omfatter alle tjenestoområder som arbeider med barn og unge.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord.....	2
Sammendrag.....	3
Innholdsfortegnelse.....	5
1 Innledning.....	7
1.1 Bestilling.....	7
1.2 Problemstillinger.....	7
1.2.1 Avgrensninger og presiseringer.....	7
1.3 Metode.....	8
1.3.1 Intervju.....	8
1.3.2 Spørsmål i e-post.....	8
1.3.3 Dokumentgjennomgang.....	9
1.3.4 Vurdering av metode.....	9
1.4 Uttalelse om rapport.....	9
1.5 Om temaet og noen begrepsavklaringer.....	10
1.5.1 Begrepsavklaringer.....	11
1.5.2 Helseforetakets og politiets rolle.....	12
1.6 Om Namsos kommune.....	13
2 Kunnskap om helsetilstanden.....	16
2.1 Problemstilling.....	16
2.2 Revisjonskriterier.....	16
2.3 Funn og vurderinger.....	16
2.3.1 Skriftlig oversikt over helsetilstanden.....	16
2.3.2 Oversikt over positive og negative faktorer.....	17
2.3.3 Kommunens vurdering av årsaksforhold og konsekvenser.....	18
2.3.4 Kunnskap om påvirkningsfaktorer som grunnlag for innsatser og tiltak.....	18
2.3.5 Kompetanse om beskyttelses- og risikofaktorer.....	20
2.4 Konklusjon.....	22
3 Samordning av tilbud.....	23
3.1 Problemstilling.....	23
3.2 Revisjonskriterier.....	23
3.3 Funn og vurderinger.....	23
3.3.1 Kartlegging av hjelpebehov.....	23
3.3.2 Tilbud om behandling og oppfølging.....	26
3.3.3 Helhetlig og samordnet tilbud.....	27
3.3.4 Samarbeid på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp.....	29
3.3.5 Evaluering av tiltak og tilbud.....	31
3.3.6 Rutiner og retningslinjer som ivaretar samhandling.....	32
3.4 Konklusjon.....	33
4 Medvirkning.....	34
4.1 Problemstilling.....	34

4.2	Revisjonskriterier	34
4.3	Funn og vurderinger.....	34
4.3.1	Systematisk medvirkning i planlegging og utvikling av tiltak og tilbud	34
4.3.2	Rutiner og retningslinjer som sikrer medvirkning på individnivå.....	36
4.4	Konklusjon	37
	Kilder	38
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	39
	Vedlegg 2 – Uttalelse om rapport.....	46
	Vedlegg 3 – intervjuer og dokumenter.....	48

Tabell

Tabell 1.	Oversikt over planer og kunnskapsgrunnlag som revisor har vurdert som relevant for revisjonen	15
Tabell 2.	Mål og tiltak hentet fra Forebyggende plan 2024-2027, Namsos kommune	21

Figurer

Figur 1.	Forenklet sammenheng mellom det helsefremmende og det forebyggende arbeidet, og arbeidet med behandling.....	11
Figur 2.	Overordnet organisering, Namsos kommune	13
Figur 3.	Satsingsområder i temaplan helhetlig oppvekstmiljø i Namsos kommune	14

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Namsos kommune har bestilt en forvaltningsrevisjon med tema psykisk helse og rus – barn og unge. Bestillingen er gjort med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023. Prosjektplanen ble vedtatt av kontrollutvalget i sak 11/24.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger er besvart:

1. Har kommunen oppdatert kunnskap om den psykiske helsetilstanden til barn og unge?
2. Legger kommunen til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse?
3. Ivaretar kommunen medvirkning fra barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse?

1.2.1 Avgrensninger og presiseringer

Følgende avgrensninger er gjort:

- Målgruppe: Selv om det er vanlig å anse de som er fylt 18 år som voksne, er det hensiktsmessig å gruppere alle i alderen 12-19 år som ungdommer siden de fleste går på ungdomsskolen eller videregående skole. Namsos kommune informerer om at familie- og ungdomsteamet følger opp ungdommer med ulike behov til de er ferdig med videregående skole (18-20 år). Prosjektet definerer derfor målgruppen som barn og unge opp til 20 år. Barn i barnehagealder er i målgruppen fordi forebyggende tiltak som kommunen har ansvar for ofte innlemmer alle barn uansett alder. Det anses også som viktig å fange opp utsatte barn i barnehagealder, jfr. nasjonale retningslinjer¹ og veiledere²
- Prosjektet har ikke innlemmet brukernes egne opplevelser og erfaringer av tjenestene. Revisjonen har tatt utgangspunkt i hvordan kommunen arbeider systematisk med kunnskapsgrunnlag, samordning av tilbud og medvirkning opp imot overordnet tema.
- Det er i faglitteraturen pekt på mange sammenhenger mellom rus og psykisk helse, selv om ikke alltid det ene følger det andre. Kommunene organiserer ofte tjenestene knyttet til rus og psykisk helse samlet. Dette gjelder også for Namsos. Revisor velger derfor å

---

¹Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge. Nasjonal faglig retningslinje (Helsedirektoratet 2019)

²Psykisk helsearbeid barn og unge. Nasjonal veileder (Helsedirektoratet 2023)

innlemme begge områdene samlet, men tar likevel høyde for at det ene ikke alltid følger det andre.

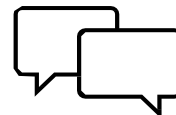
- Tjenester og tilbud som NAV yter i form av økonomi, bolig, jobbtrening m.m. kan være relevant å undersøke med tanke på barn og unges psykiske helse, men er ikke tatt inn i dette prosjektet.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Namsos kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3. Det er brukt flere metoder for å samle inn data.

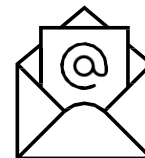
1.3.1 Intervju

Revisor hadde oppstartsmøte 15.4.24 med kommunalsjef oppvekst og opplæring og oppnevnt kontaktperson. Dette ble gjennomført på Teams. Videre har 11 ansatte med ulike roller i kommunen blitt intervjuet. 10 av intervjuene ble gjennomført med fysisk tilstedeværelse i Namsos, mens ett er gjennomført på Teams. En oversikt over intervjuene finnes i vedlegg 3. Det er skrevet referat fra alle intervjuene, og referatene er verifisert av informantene.

1.3.2 Spørsmål i e-post

Vi har sendt e-post til alle rektorer (12) og barnehagestyrere (18) og leder for kulturskolen i Namsos kommune, der vi ba om svar på spørsmål knyttet til kommunens arbeid med tidlig identifisering og oppfølging av utsatte barn og unge. Vi fikk i alt 20 svar. Det var tre rektorer og sju barnehagestyrere som ikke svarte. Rektor og oppfølgingstjenesten (OT) ved Olav Duun videregående skole fikk oversendt spørsmål i e-post, om deres kjennskap til og erfaringer om kommunens systemer og om de er kjent med hvem de skal kontakte i kommunen hvis det er behov for samarbeid. Vi fikk tilbake et samlet svar fra videregående skole.

En ansatt i kulturenheten fikk også tilsendt spørsmål på e-post, som ble besvart. Kommunens kontaktperson for revisjonen har fått tilsendt en rekke e-poster med spørsmål som revisor har bedt om svar på. Alle spørsmål er svart ut underveis.

1.3.3 Dokumentgjennomgang

Revisor har gjennomgått en rekke dokumenter. Dette er både strategiske dokumenter, handlingsplaner, rutiner og prosedyrer. Vedlegg 3 viser en oversikt over de viktigste dokumentene vi har lagt til grunn. Kommunen har i intervjuer vist til noen rutiner som ikke kan dokumenteres skriftlig.

1.3.4 Vurdering av metode

Vi har gjennomført forvaltningsrevisjonen med metoder som er tilpasset problemstillingene. Vi har gjennomgått relevante dokumenter som kan bidra til å svare ut kriteriene. Mulige svakheter er at dokumentene ikke alltid viser hvordan tiltakene fungerer i praksis, eller at de mangler detaljert informasjon.

Valget av intervju som metode skyldes behovet for å forstå praksisen knyttet til de problemstillingene som er undersøkt. Dette gjelder både strategisk arbeid og tjenestenivå. Derfor var det viktig å intervjuer både ledere på ulike nivåer i organisasjonen og ansatte som jobber med tjenesteutførelse. På den måten har vi fått dybdeinformasjon som ikke hadde vært like enkelt å fange opp i for eksempel en spørreundersøkelse. Spørsmål sendt på e-post til rektorer og barnehagestyrere har på en god måte både utfyllt og korrigert inntrykket av praksis vi fikk fra intervjuene.

I inngangen til prosjektet vurderte vi å gjennomgå utvalgte enkeltvedtak, blant annet for å vurdere hvordan kommunen ivaretok medvirkning i utforming av tjenestene. Da kommunen opplyste at det ikke ble gjort enkeltvedtak, fordi tjenestene er definert som lavterskeltjenester, fikk vi ikke tilstrekkelige data om dette. Revisor har ikke gjennomført intervju med brukere. Vi kunne fått ytterligere informasjon om dette var gjort.

Revisor vurderer likevel at innsamlet data gir et godt grunnlag for å gjøre vurderinger og konkludere på problemstillingene.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren for uttalelse 1. oktober 2024. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 22. oktober 2024. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2). Revisor har gjort endringer i faktadelen i tråd med kommunedirektørens uttalelse. I vurderingen i kapittel 3.2.2. er det tatt bort to setninger som omhandler prosjektbasert arbeid. I vurderingen i kapittel 3.3.1 er det tatt bort en setning om at implementeringsarbeidet med BTI har foregått over lang tid. Uttalelsen har ut over dette ikke medført endringer i revisors vurderinger eller konklusjoner.

Revisor gjør oppmerksom på at sidehenvisningene i uttalelsen ikke stemmer overens med sidetallene i endelig rapport.

1.5 Om temaet og noen begrepsavklaringer

Folkehelseloven krever at kommunen arbeider for å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidrar til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven krever også at den enkelte kommune skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.

Gjennom oversiktsarbeidet skal kommunene kartlegge sine folkehelseutfordringer. Kommunen skal videre iverksette nødvendige tiltak for å møte folkehelseutfordringene. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk.

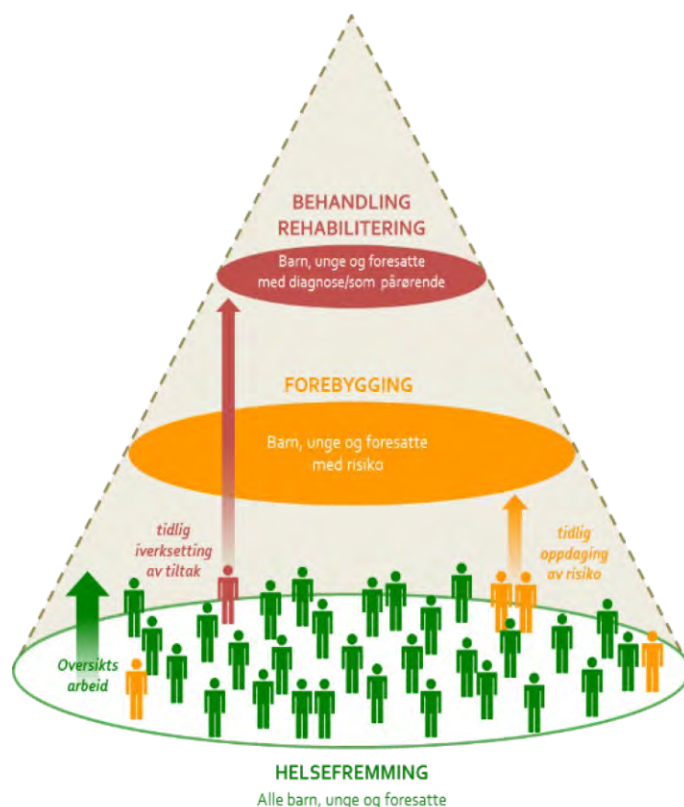
For å styrke oppfølgingen av barn og unge, ble det i 2022 innført endringer i 14 velferdslover³ som beskriver plikten til å samarbeide og samordne tjenester. Endringene kom som et resultat av Stortingsmelding 6 (2019-2020), «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO». Her ble behovet for et tettere samarbeid for å sikre inkluderende og trygge oppvekstmiljø i barnehager og skoler tydeliggjort.

Høsten 2023 lanserte Helsedirektoratet, i samarbeid med NAV, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Utdanningsdirektorat og Husbanken en veileder i psykisk helsearbeid barn og unge (Helsedirektoratet 2023). Den skal bidra til at kommunene sørger for helhetlig og samordnet psykisk helsetjeneste til barn og unge med psykiske plager og begynnende rusmiddelproblemer, og viser at dette for kommunene er en «skal-oppgave» for mild og moderat problematikk. Medvirkning fra barn og unge går som en rød tråd gjennom hele veilederen.

Det helsefremmende og forebyggende arbeidet er vektlagt i veilederen, og rutiner for tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid er tydeliggjort. Helsefremming, forebygging og behandling henger sammen. Lokalsamfunn, nettverk, skoler og familie betyr noe for den psykiske helsen. Figur 1 viser en forenklet sammenheng mellom det helsefremmende og det forebyggende arbeidet, og arbeidet med behandling.

---

³ [Lov om endringer i velferdstjenestelovgivningen \(samarbeid, samordning og barnekoordinator\) - Lovdata](#)

Kilde: Helsedirektoratet

Figur 1. Forenklet sammenheng mellom det helsefremmende og det forebyggende arbeidet, og arbeidet med behandling.

1.5.1 Begrepsavklaringer

Folkehelseoversikt

I folkehelseloven (§3-b) er folkehelsearbeid definert som: «Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen». Folkehelseoversikten skal danne grunnlaget for det systematiske og målrettede folkehelsearbeidet i kommunen.

Psykiske plager og psykiske lidelser

Ifølge Folkehelseinstituttet er det vanlig å skille mellom psykiske plager og psykiske lidelser. Psykiske plager beskriver plager som for eksempel engstelse, nedstemthet og uro, og kan ses på som vanlige variasjoner i atferd og følelsesliv. Ofte er de knyttet til hendelser og erfaringer. Plagene kan gi ulike symptomer, fra lette til sterkere plager, uten at det blir betegnet som en lidelse.

Begrepet psykiske lidelser blir brukt når symptombelastningen er stor, varer over tid og framstår som at kriteriene for en klinisk diagnose er oppfylt. Psykiske lidelser omfatter ulike diagnoser som angst, depresjon, ADHD, schizofreni og bipolar lidelse. Ved psykiske lidelser foreligger det som oftest et tydelig tap av funksjon, for eksempel i forhold til jobb, skole og familie.

Mange vil oppleve å ha psykiske plager i kortere eller lengre perioder, uten at dette nødvendigvis vil kreve oppfølging i helsetjenestene. For noen kan imidlertid psykiske plager være symptomer på psykisk lidelse, eller utvikle seg til en psykisk lidelse (Folkehelseinstituttet 2024).

Rus og rusavhengighet

Bruk av rusmidler er for mange uproblematisk. Likevel utgjør bruk av rusmidler, spesielt bruken av alkohol, et betydelig folkehelseproblem. Pasienter med rusmiddellidelser har ofte også andre psykiske og kroppslige sykdommer (Folkehelseinstituttet 2022). Rusmidler omfatter alkohol, vanedannende legemidler og illegale rusmidler (narkotika). Tobakk er ikke klassifisert som et rusmiddel.

Rus kan påvirke kognitiv funksjon, adferd, emosjoner og fysiske evner på ulike måter, avhengig av typen og mengden av rusmidler som er inntatt. For unge mennesker er rus spesielt bekymringsfullt, da deres kropp og hjerne fortsatt utvikler seg, og rusmidler kan ha alvorlige konsekvenser for deres fysiske, mentale og emosjonelle helse.

Forebyggende arbeid og tidlig innsats

Forebyggende arbeid rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle. De viktigste arenaene for å fremme psykisk helse, forebygge psykiske lidelser og uheldig bruk av rus finnes utenfor helsetjenestene. For barn og unge er dette lokalsamfunnet, familien, fritidsarenaer, skole og barnehage (Helsedirektoratet 2021).

1.5.2 Helseforetakets og politiets rolle

Etter lov om psykisk helsevern har de regionale helseforetakene ansvar for å yte psykisk helsevern for barn og unge på linje med voksne. BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) behandler barn og ungdom med psykiske lidelser og tilpasningsvansker. BUP samarbeider både med barnevernet og med skolens pedagogisk-psykologiske rådgivningstjeneste (PPT) om barn med utfordringer. BUP skal også innlemme skolen og familiene i sitt behandlingsarbeid. Organiseringen av helsetilbudet bygger også på prinsippet om at hjelpen skal gis på lavest mulig omsorgsnivå, nærmest mulig pasienten. Grensen mellom hva som er spesialisthelsetjenestens ansvar og hva kommunene skal ta ansvar for, kan variere avhengig av lokale ressurser og forutsetninger (Helsedirektoratet 2021).

Politiet har på flere måter en rolle i det rusforebyggende arbeidet. Dersom politiet er bekymret for et barns rusbruk skal foresatte bli varslet om bekymringen, med mindre spesielle forhold taler mot at det varsles. Hensynet til barnets beste skal alltid tas hensyn til. Politiet skal også alltid vurdere om barnevernet skal få melding, og de har mulighet for å gjennomføre bekymringsamtaler. Politiet skal samarbeide med kommunen om utfordringer knyttet til rus og kriminalitet (Politidirektoratet 2023).

1.6 Om Namsos kommune

Ved inngangen til 2024 var det 15083 innbyggere i Namsos kommune (SSB, kommunefakta). Namsos kommune er administrativt organisert i en tradisjonell linjeorganisasjon. Kommunedirektøren har gjennomgående delegasjon av myndighet i forhold til utførelse av definerte oppgaver og ansvar. Kommunedirektørens ledergruppe består av kommunedirektør, assisterende kommunedirektør og fem kommunalsjefer.

Figur 2. Overordnet organisering, Namsos kommune

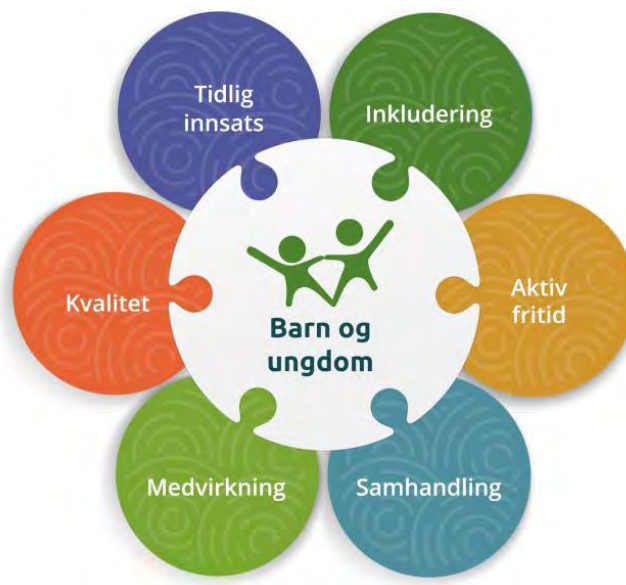
Ansvar for de tjenestene som er revidert ligger primært innenfor områdene Oppvekst og opplæring. Kommunalsjef for oppvekst og opplæring har overordnet ansvar for kommunale skoler og barnehager og for barne- og familietjenesten, som inkluderer barnevernstjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste og helsestasjonen. NAV ligger også innenfor ansvarsområdene til kommunalsjef for oppvekst og utdanning. Barne- og familietjenesten har egen virksomhetsleder, og tre avdelingsledere. I Helse og velferd og Kultur og inkludering er det samarbeidende tjenester.

Ulike datakilder viser at Namsos kommune har noen utfordringer knyttet til barn og unges psykiske helse. Ungdata viser blant annet at det er færre ungdommer i Namsos som er svært fornøyd med egen helse, sammenlignet med landsgjennomsnittet. Oppvekstbarometeret fra 2023 for kommunen viser at kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet på områder som blant annet barn med barnevernstiltak, trivsel og mobbing på skolen og psykiske symptomer og lidelser.⁴

---

⁴ [Ungdata](#) 2021, [Oppvekstprofil](#) 2023

Namsos kommune sin **plan for helhetlig oppvekstmiljø 2023-2028**⁵, som er politisk vedtatt, bygger på målene i kommuneplanens samfunnsdel. Planen beskriver seks tematiske satsingsområder, som skal bidra til helsefremmende aktivitet og tiltak som fremmer trivsel. Satsingsområdene skal også bidra til å oppdage og hjelpe barn og unge som lever med ulike risikofaktorer best mulig og på et tidligst mulig tidspunkt:

Kilde: Namsos kommune, Plan for helhetlig oppvekstmiljø s. 14

Figur 3. Satsingsområder i temaplan helhetlig oppvekstmiljø i Namsos kommune.

I planen står det at ungdomsrådet har uttrykt bekymring for ungdomsmiljøet i kommunen, spesielt i sentrumsområdene, og de gir uttrykk for et tøft miljø med innslag av rus og vold. Namsos kommune har de senere årene hatt flere utfordrende enkeltsaker knyttet til mobbing og ekskludering. Tidlig innsats beskrevet slik: «Med tidlig innsats skal vi gi hjelp så tidlig som mulig i barn og unges liv og fortrinnsvis før det blir utfordringer. Tidlig innsats kan også forstås som å gi tidlige hjelp når en utfordring oppstår – uavhengig av alder» (Namsos kommune 2023).

Forebyggende plan 2024-2027⁶ bygger på plan for helhetlig oppvekstmiljø, og er en handlingsplan med tiltak for å følge opp satsingsområdene i temaplanen og ivareta kravene i Barnevernsloven §15-1.

Revisor har laget en oversikt over planer og kunnskapsgrunnlag som er vurdert som relevant i arbeidet med revisjonsarbeidet (tabell 1). I tillegg kommer kunnskapsgrunnlag som er

---

⁵ [Plan for et helhetlig oppvekstmiljø Namsos kommune 2023–2028 - Planportal](#)

⁶ [Forebyggende plan 2024-2027 - Planportal \(namsos.kommune.no\)](#)

utarbeidet av andre, for eksempel Ungdata, folkehelseprofiler fra Folkehelseinstituttet og Elevundersøkelsen:

Strategiske planer	
Kommuneplanens samfunnsdel	Tolv innsatsområder. Vedtatt av kommunestyret i 2020.
Plan for et helhetlig oppvekstmiljø 2023-2028	Seks satsingsområder. Bygger på samfunnsdel. Vedtatt av kommunestyret i 2023.
Tiltaksplaner	
Forebyggende plan 2024-2027	Handlingsplan med tiltak. Bygger på plan for helhetlig oppvekstmiljø. Vedtatt av kommunestyret i 2024.
Folkehelseiltak, prioriterte områder 2020-2023	Tilgjengelig på kommunens hjemmeside, sist endret 05.06.2024. Prioriteringene er hentet fra Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Uklart om prioriteringene er politisk vedtatt.
Kunnskapsgrunnlag og oversikter - utarbeidet av kommunen	
Oversikt over folkehelse i Namsos kommune	Udatert, brukt kilder fra 2022 og 2023.
Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer	Udatert, prioriterte tiltak 2020-2023

Tabell 1. Oversikt over planer og kunnskapsgrunnlag som revisor har vurdert som relevant for revisjonen.

2 KUNNSKAP OM HELSETILSTANDEN

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling:

- **Har kommunen oppdatert kunnskap om den psykiske helsetilstanden til barn og unge?**

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

1. Kommunen skal ha skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen.
2. Kommunen skal ha oversikt over positive og negative faktorer som påvirker helsetilstanden til befolkningen.
3. Kommunen skal vurdere årsaksforhold og konsekvenser av faktorene.
4. Kunnskap om påvirkningsfaktorer som fremmer eller hemmer barn og unges psykiske helse skal inngå i kunnskapsgrunnlaget til relevante innsatser og tiltak i kommunen.
5. Kommunens ledelse bør sikre at ansatte som arbeider med barn og unge har kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer og tegn og signaler som kan gi grunnlag for å oppdage utsatte barn og unge.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.3 Funn og vurderinger

2.3.1 Skriftlig oversikt over helsetilstanden

Funn

Namsos kommune har utarbeidet en oversikt over helsetilstand, levekår og påvirkningsfaktorer for befolkningens helse i tråd med folkehelseloven § 5. Denne ligger tilgjengelig på kommunens hjemmeside (Oversikt over folkehelsa i Namsos kommune⁷). Det står skrevet innledningsvis at oversikten skal utarbeides hvert fjerde år, og skal inngå som grunnlag til kommunens planstrategi, planarbeid og prioriteringer. Oversikten er omfattende, og inkluderer

---

⁷ [Oversikt over folkehelsa i Namsos kommune - Planportal](#)

de forhold som loven stiller krav om. Alle kapitler starter med data og statistikk på de utvalgte områdene.

Data omkring ungdommers bruk av alkohol og narkotika og deres psykiske helse er tilgjengelig i oversikten. Oversikten er ikke datert, men av nyere dato. Det er benyttet kilder fra 2022 og 2023. Kildene er blant annet Ungdata, HUNT4, Folkehelseinstituttets folkehelse rapporter, Folkehelseprofil og oppvekstprofil for Namsos og Trøndelag i tall.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune har skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

2.3.2 Oversikt over positive og negative faktorer

Funn

Namsos kommune har i tillegg til oversikten beskrevet i 2.3.1, også utarbeidet et dokument som gir en oversikt over både helsetilstand og påvirkningsfaktorer (Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer)⁸. Dokumentet er omfattende (92 sider) og viser et kunnskapsgrunnlag på områdene befolknings sammensetning, oppvekst- og levekårsforhold, fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø, skader og ulykker, helserelatert atferd og helsetilstand. Dokumentet inneholder et sammendrag av både hovedutfordringer og av ressurser. Statistikken er presentert på en måte som viser hvordan den påvirker folkehelsen i kommunen. Områder markert som grønn er definert som ressurser, gule områder er definert som risikosone mens røde områder er definert som utfordringsområder for folkehelsen. Psykisk helse barn og unge er blant annet markert som rødt område, mens tobakk og rusmidler blant ungdom er markert gult.

Dokumentet er ikke datert, men det kan se ut som om det er utarbeidet i perioden før 2020 da prioriteringene gjelder for 2020-2023. Det kan være vanskelig å finne dokumentet når man leter på kommunens hjemmeside. Det kommer ikke fram hvilken funksjon i kommunen som har ansvar for å utarbeide oversikten.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune har oversikt over positive og negative faktorer som påvirker helsetilstanden til befolkningen.

Det er etter revisors vurdering gjort et omfattende arbeid med å utarbeide et kunnskapsgrunnlag som også gir en oversikt over faktorer som påvirker helsetilstanden.

---

⁸ [Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer \(namsos.kommune.no\)](https://namsos.kommune.no)

Revisor vurderer at kommunen bør gjøre dokumentet mer tilgjengelig, og se det i sammenheng med dokumentet som er omtalt i 2.3.1 («Oversikt over folkehelsa»). Kommunen bør også revidere dokumentet, og gjøre mer tydelig når og av hvem oversikten er utarbeidet.

2.3.3 Kommunens vurdering av årsaksforhold og konsekvenser

Funn

I Oversikt over folkehelsa i Namsos kommune (samme oversikt som beskrevet under 2.3.1), er det etter hvert delkapittel beskrevet hvilken betydning statusen har for folkehelsa. Årsaker og konsekvenser for helse og samfunn vurdert.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune vurderer årsaksforhold og konsekvenser av positive og negative faktorer som påvirker helsetilstanden til befolkningen.

Når kommunen for hvert område i dokumentet «Oversikt over folkehelsa» har beskrevet hvordan området har betydning for folkehelsa, tyder dette på at konsekvenser er vurdert.

2.3.4 Kunnskap om påvirkningsfaktorer som grunnlag for innsatser og tiltak

Funn

Namsos kommune har tilgjengeliggjort en oversikt over folkehelsetiltak som kommunen har prioritert i perioden 2020-2023⁹. Det står følgende i innledningen: «Ut fra oversikt over helsetilstand i Namsos kommune prioriteres og iverksettes ulike tiltak både fortløpende, og på kort og lang sikt. (...) Prioriteringer på folkehelseområdet vurderes ut fra kunnskapsgrunnlaget i oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Namsos kommune, og ut fra dette lages egne handlingsplaner og prioriteringer i kommunens planstrategi og videre i temaplaner.»

Ifølge oversikten er følgende områder prioritert i perioden 2020-2023:

- Forberede utforming av kommunale tjenestetilbud basert på befolkningssammensetning og befolkningsframskriving.
- Alle barn skal ha mulighet for å være med på minst én fritidsaktivitet.
- Legge til rette for at flere får arbeid tross funksjonsnedsettelse.
- Legge til rette for næringsutvikling.
- Ha god oversikt over frivillighet, lag, organisasjoner og friluftsområder som er tilgjengelig for innbyggere og turister.
- Tilby friskliv, lærings- og mestringstilbud.
- Styrke tverrfagligheten i det forebyggende arbeidet for aldersgruppen 0-24 år.

---

⁹ [Folkehelsetiltak - Namsos kommune](#)

Prioriteringene er hentet fra Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (se kapittel 2.3.2). Det er uklart om prioriteringene er politisk vedtatt.

Kommunalsjef for oppvekst og opplæring forteller i intervju at kommunen har etablert **Trygg Arena**. Dette er en tverrfaglig gruppe med kommunalsjef for oppvekst og opplæring som øverste ansvarlig. Gruppen skal ivareta samhandling på systemnivå, arbeide med strategiske saker og gi retning i det forebyggende arbeidet og er sammensatt av ledere fra oppvekst og opplæring, helse og velferd og kultur og inkludering. Trygg Arena skal sikre koordinering og samhandling mellom tjenestene i kommunen til beste for barn, unge og deres familier, og bidra til å innfri kravene til samhandling som følge av lovendringer. I forbindelse med forvaltningsrevisjon av barnefattigdom i Namsos i 2022, ble det gjort kjent at Trygg Arena har vært en pilot fra 2019.

Beslutninger som Trygg Arena gjør, skal være retningsgivende for den tverrfaglige samhandlingen i Namsos kommune. I gruppen drøftes og besluttes overordnede mål og strategier for kommunens helhetlige tjenestetilbud. De kan opprette tverrfaglige arbeidsgrupper for videre arbeid med konkrete tiltak, og ved uklarheter eller uenigheter besluttes ansvarsfordeling. Det er utarbeidet et eget mandat for Trygg Arena. Mandatet er ikke datert eller signert.

Det blir sagt i intervju at Trygg Arena samler inn kunnskapsgrunnlag om for eksempel psykisk helse, og benytter dette til å utvikle konkrete tiltak. Videre forteller kommunalsjefen at kommunen gjennomfører risiko- og sårbarhetsanalyser for å vurdere årsaksforhold og konsekvenser av kartlagte faktorer. Analysene blir gjort muntlig og i møtedialoger. Basert på funn fra undersøkelser og medvirkning har kommunen prioritert økt ungdomskontaktressurs på ungdomsskolen, og det er planlagt en pilot på utvalgte sentrumsskoler fra høsten 2024.

I kommunens handlings- og økonomiplan 2024-2027 står følgende: «Igjennom Trygg arena har vi forankret retning og metode for samhandling. Plan for et helhetlig oppvekstmiljø er førende for retning og satsningsområder. Parallelt med arbeidet med forebyggende plan, vil vi implementere **BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats)** og gjøre en omveksling i ressursbruk i Oppvekst og opplæring. BTI er et samhandlingsverktøy som strukturerer de forebyggende og de reaktive innsatsene. Ressurser knyttet til hjelpeinstanser skal i større grad være tilgjengelig der barn og unge er, i barnehage og skole.»¹⁰

Kvalitetsmeldingen for skole for 2022 viste relativt høye tall knyttet til mobbing i 7. og 10. trinn sammenlignet med Trøndelag og nasjonale tall (tall fra elevundersøkelsen).

---

¹⁰ [Om BTI – Namsos – BTI \(bedreinnnsats.no\)](https://www.bedreinnnsats.no)

Kvalitetsmeldingen angir at kommunen deltar i et læringsmiljøprosjekt (LMP) i regi av Statsforvalteren og i samarbeid med Læringsmiljøsenderet. Hovedmålet for prosjektet er å fremme et trygt og godt barnehage-, SFO- og skolemiljø uten mistrivsel og krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

I plan for helhetlig oppvekstmiljø (se side 13) er nåsituasjonen i kommunen beskrevet primært gjennom Folkehelseprofilen og Oppvekstprofilen, som er utarbeidet av Folkehelseinstituttet. Det står også at ungdomsrådet har bidratt, og at det har vært gjennomført omfattende medvirkningsprosesser blant barn og unge for å få tilstrekkelig og helhetlig kunnskap.

I arbeidet med forebyggende plan er det blant annet tatt utgangspunkt i en nullpunktsanalyse som ble utarbeidet i 2020. Dette var en spørreundersøkelse som ble gjennomført blant ansatte for å kartlegge hva slags kunnskap, kompetanse og rutiner som fantes i kommunen, med relevans for arbeidet med systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn.

Vurdering

Revisor vurderer at kunnskap om påvirkningsfaktorer som fremmer eller hemmer barn og unges psykiske helse inngår i kunnskapsgrunnlaget til relevante innsatser og tiltak i Namsos kommune.

Revisor registrerer at Namsos kommune har gjort et betydelig arbeid med å vurdere hvordan kunnskapen de har innhentet kan danne grunnlag for tiltak på ulike nivå. Dette gjelder tiltak både knyttet til forebygging, systemutvikling og ressursinnsats.

2.3.5 Kompetanse om beskyttelses- og risikofaktorer

Funn

Forebyggende plan 2024-2027 bygger på kommuneplanens samfunnsdel og temaplan «Plan for et helhetlig oppvekstmiljø Namsos kommune». Den er primært en handlingsplan som definerer mål og tiltak. Tiltakene tar sikte på å redusere risikofaktorene og øke forekomsten av beskyttelsesfaktorer på tre ulike nivå av forebygging. Planen er utarbeidet og vedtatt i tråd med barnevernsloven §15-1.

Følgende mål og tilhørende tiltak er beskrevet i forebyggende plan:

Mål	Tiltak
1. Helhetlig og samordnet tjenestetilbud til barn, unge og deres familier	1.1. Tverrfaglig samhandling på systemnivå 1.2. Implementering av modell for bedre tverrfaglig innsats – BTI 1.3. Digital tiltaksoversikt 1.4. Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak 1.5. Samhandling rundt økonomi

2. Kompetanseheving til alle ansatte som jobber med barn, unge og deres familier	2.1. Felles fagdager 2.2. Tverrfaglige innsatser i barnehage og skole 2.3. Utarbeide og ta i bruk felles maler og verktøy 2.4. Implementering av nasjonalt anbefalte verktøy for arbeid med temaene vold og seksuelle overgrep i barnehage og skole
3. Robuste barn og trygge voksne	3.1. Kartlegging, oppfølging og behandling av barn og unges psykiske plager/lidelser og rusmiddelproblematikk 3.2. Gruppekonsultasjoner 3.3. Barn av psykisk syke og rusmisbrukende foreldre (BAPP-gruppe) 3.4. Samhandling med spesialisthelsetjenesten 3.5. Læringsmiljøprosjektet 3.6. Familieråd 3.7. Systematisk arbeid med foreldrestøttende tiltak
4. Øke barn og unges muligheter til å ha en aktiv fritid	4.1. Prosjekt kultur og fritid – oppvekst i et helhetlig perspektiv 4.2. Økonomiske virkemidler

Tabell 2. Mål og tiltak hentet fra Forebyggende plan 2024-2027, Namsos kommune

Et av målene er kompetanseheving til alle ansatte som jobber med barn, unge og deres familier. Det står i planen at det årlig skal gjennomføres felles fagdag for ansatte som jobber med barn, unge og deres familier. Dette anser kommunen som viktig for å heve kompetanse og jobbe utviklingsorientert, og for å sikre lik kvalitet i hele kommunen.

Intervjuer og tilbakemeldinger på e-post bekrefter at kommunen i 2024 har gjennomført fagdag for å øke kompetansen blant alle som arbeider med barn og unge om beskyttelses- og risikofaktorer. Det er også sagt at fagdagene skal gjennomføres jevnlig framover, men at det vil være ulike tema og målgrupper på disse dagene. Fagdagen våren 2024 er arrangert i samarbeid med fagmiljøer på NTNU. Revisor har fått informasjon i e-post om at målgruppen for fagdagene varierer ut fra tema, og at det også varierer hvor stor andel ansatte fra skoler, barnehage og andre enheter som deltar.

Revisor får opplyst at planleggingen av fagdagene, styres av en tverrfaglig arbeidsgruppe. Representant for fastlegene sier han ikke er kjent med kommunens arbeid på dette området.

Det står videre i forebyggende plan at det skal utarbeides felles maler og verktøy for alle ansatte som også skal bidra til helhet og kvalitet i alle ledd. Fra høsten 2024 skal kommunen starte et pilotarbeid i barnehager og skoler for å øke tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Revisor forstår det som at dette arbeidet er et ledd i kommunens arbeid med Bedre tverrfaglig innsats (BTI). Forebyggende koordinator og prosjektleder for BTI-innføringen (som også er kommunens kontaktperson for revisjonen) skriver i e-post at det skal utarbeides rutiner for opplæring av nyansatte og årshjul for BTI-arbeidet.

Vurdering

Revisor vurderer at ledelsen i Namsos kommune arbeider med å sikre at ansatte som arbeider med barn og unge har kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer og tegn og signaler som kan gi grunnlag for å oppdage utsatte barn og unge.

Revisor vurderer at Namsos kommune er i gang med arbeidet med kompetansehevende tiltak i tråd med nasjonale veiledere. Forebyggende plan gir relativt konkrete føringer for hvilke tiltak som skal iverksettes, men sier ingenting om når, hvordan og av hvem. Revisor vurderer derfor at en operativ handlingsplan ville styrket innføringen og gitt flere aktører bedre forutsigbarhet i hvordan og når tiltakene skal iverksettes.

Revisor vurderer også at fastleger bør være i målgruppen for de kompetansehevende tiltakene.

2.4 Konklusjon

Etter en samlet vurdering konkluderer revisor med at Namsos kommune har oppdatert kunnskap om den psykiske helsetilstanden til barn og unge.

Revisor anbefaler kommunedirektøren følgende:

- Kommunen bør på en bedre måte systematisere og «rydde» i dokumentasjonen de har for å få oversikt over helsetilstanden. Dokumentene bør være samlet og datert.
- Kommunen bør utarbeide en operativ handlingsplan for tiltakene i forebyggende plan, herunder hvordan kompetanse om beskyttelses- og risikofaktorer skal implementeres og ivaretas over tid.

3 SAMORDNING AV TILBUD

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling:

- **Legger kommunen til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse?**

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

1. Kommunens psykiske helsetjeneste skal kartlegge hjelpebehovet hos barn og unge med psykiske plager, begynnende rusproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser.
2. Kommunens psykiske helsetjeneste skal tilby behandling og oppfølging til barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser.
3. Kommunen skal sørge for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud på individnivå til barn og unge med psykiske plager, rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser og som får oppfølging fra flere tjenester.
4. Kommunen og psykisk helsevern for barn og unge skal samarbeide på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp til barn og unge med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.
5. Kommunen skal dokumentere at de evaluerer tjenesten slik at den til enhver tid er relevant.
6. Kommunen skal dokumentere rutiner og retningslinjer som ivaretar god samhandling mellom tjenestene.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Funn og vurderinger

3.3.1 Kartlegging av hjelpebehov

Funn

I intervjuer kommer det fram at kommunen fanger opp barn og unge med behov for hjelp gjennom ulike kartleggingsverktøy.

Tilbakemeldinger fra rektorer og barnehagestyrere indikerer at Namsos kommune har systemer som fungerer for å fange opp barn og unge med hjelpebehov. Av de som svarte på revisors spørsmål, ga alle uttrykk for at de er kjent hva skole eller barnehage skal gjøre hvis

de har bekymring for et barn. Det blir også meddelt at det finnes rutiner i kvalitetssystemet som ivaretar dette.

Ifølge kommunepsykologen har helsesykepleiertjenesten en viktig rolle i å fange opp barn og unge i skolen, men det foregår ingen systematisk kartlegging av psykisk helse og rusproblematikk. Dette betyr at det ikke er sikkert at alle som trenger hjelp blir fanget opp. Gjennom kommunens satsing på BTI håper man imidlertid å bli bedre til å identifisere barn og unge med utfordringer på et tidligere stadium. Dette understøttes av barnevernlederen, som sier at de ønsker å komme tidligere inn med hjelp, spesielt for barn i alderen 0-6 år. BTI-modellen skal bidra til å formalisere oppfølgingen av enkeltsaker, og å sikre kontinuitet og samarbeid ved tydelig å definere hvem som skal være «fakkelbærer» i hver sak. Dette skal sikres med å følge nivåene i samhandlingsmodellen.

Selve kartleggingen skjer ved hjelp av samtaler, kartleggingskjemaer og andre strukturerte metoder. **Familie- og ungdomsteamet (FUT)** spiller en sentral rolle i dette arbeidet. Dette teamet er en del av barne- og familietjenesten, og er underlagt helsestasjonen. Formålet med teamet er å hjelpe familier og barn ved å tilby støtte og behandling, og det fungerer som et lavterskeltilbud med tverrfaglig sammensatt personale. FUT blir beskrevet mer inngående i kapittel 3.3.2.

Leder for helsestasjonen sier at helsestasjonen fungerer som en første instans som henviser videre til spesialisthelsetjenesten. Deres oversikt over antall ekstrakonsultasjoner, spesielt på ungdomsskolen, viser at mange 10-12-åringer har hatt behov for samtaler. Etter undervisning om vold, psykisk helse osv. kommer det ofte henvendelser fra barn som ønsker samtaler.

I intervju blir det sagt at BTI-arbeidet skal bidra til tidligere innsats, samordnede tjenester og foreldreinvolvering. Det kommer fram at BTI skal gjøre det enklere å ha en enhetlig praksis og bidra til tidlig oppdagelse og intervensjon i skole og barnehage. Det er et mål å jobbe mer forebyggende og styrke kompetansen til ansatte i skoler og barnehager slik at de i større grad fanger opp hjelpebehov og kan håndtere utfordringer i en tidlig fase.

Revisor får opplyst fra kommunen at i deres arbeid med BTI-modellen er det en ambisjon om at alle ansatte i skole og barnehage skal ha kunnskap om risiko- og beskyttelsesfaktorer. Dette skal ivaretas gjennom tiltak i forebyggende plan, se kapittel 2.3.5. Den enkelte tjenesteutøver, uavhengig av rolle, har et ansvar og en plikt til å ta tak i en opplevd bekymring for et barn/en familie. De blir oppfordret til å drøfte bekymringen sin med leder før de går til neste trinn i modellen.

Representant for fastlegene forteller at fastlegene ikke har noen stor rolle i kartlegging av hjelpebehovene til barn og unge. De fleste barn og unge som har behov for hjelp, blir fanget opp gjennom skole eller annen kommunal tjeneste, og blir fulgt opp der.

Mestringsenheten for psykisk helse og rus ivaretar tilbudene for voksne. Enheten er organisert i Helse og velferd. Ifølge kommunens hjemmeside tilbyr tjenesten individuelt tilpasset samtalebehandling til innbyggere med lette til moderate rus- og eller psykiske helseutfordringer (kommunal poliklinikk), ambulant team, søvnbehandling i gruppe og sinnemestringskurs. Enheten har mange brukere og venteliste, og enhetsleder sier at det blir gjort prioriteringer med at familier med barn får høyest prioritet for å sikre barnefokus. Enheten har også et ambulerende team som arbeider med oppsøkende virksomhet knyttet til innbyggere som er gjengangere innenfor psykiatri og rus (Fact).

Både intervjuene og svarene fra rektorer og barnehagestyrere viser at BTI-modellen er relativt godt forankret hos ledere innenfor oppvekstområdet, og at det er gjennomgående stor tro på at modellen vil bidra til å sikre at barn og unge med hjelpebehov blir fanget opp på en enda bedre måte enn i dag. Modellen er enda ikke fullt ut implementert, så det er derfor noe usikkerhet om hvordan den vil fungere i praksis.

Det er ifølge kommunen ikke utarbeidet en innføringsplan for BTI-modellen, med en oversikt over tids- og ressursbruk. I forbindelse med forvaltningsrevisjon av barnefattigdom i Namsos i 2022, ble det allerede da gjort kjent at modellen skulle tas i bruk.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune kartlegger hjelpebehovet hos barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser.

Revisor legger til grunn at datainnsamlingen viser at viktige arenaer som skoler og barnehager i stor grad er kjent med hva de skal gjøre når det oppstår en bekymring rundt et barn.

Revisor legger også til grunn at arbeidet med å innføre BTI-modellen blir gjort på en måte som gjør at alle ansatte, uavhengig av hvor de er ansatt, blir trygget i hvordan de skal melde og følge opp en bekymring. Det gjenstår imidlertid å se resultater av dette arbeidet.

Revisor vurderer at det kan være sårbare elementer i BTI-modellen som det ikke er tatt høyde for i implementeringen. Revisor mener det kan være en risiko i arbeidet med BTI at det er forventet at alle ansatte som har og melder en bekymring, også skal følge opp saken. Å nå ut til alle ansatte med kompetanseheving og å standardisere en ny rolleforståelse og praksis i en såpass stor kommune, er et betydelig arbeid som vil kreve mye tid og ressurser. At kommunen

ikke har utarbeidet noen innføringsplan med en oversikt over tids- og ressursbruk anser revisor som en risiko.

3.3.2 Tilbud om behandling og oppfølging

Funn

Namsos kommune har som tidligere nevnt et familie- og ungdomsteam (FUT) som er organisert i helsestasjonen, og har som formål å være et lett tilgjengelig og samordnet tilbud til barn, ungdom og familier som opplever behov for støtte og hjelp. Målgruppen er 0-18 år og er et såkalt lavterskeltilbud¹¹. Tjenesten skal gi støtte og veiledning i foreldrerollen, hjelp til å løse opp i fastlåste samspillsmønstre, kartlegge og utforske barnets atferd sammen med familien. Teamet gir også terapeutisk hjelp og støttesamtaler til barn, ungdom og deres foreldre dersom de strever følelsesmessig og skal være en dør inn i hjelpeapparatet for familier med behov for koordinert og samordnet hjelp.

Leder for helsestasjonen forteller at alle henvendelser til FUT vurderes gjennom et forespørselsskjema som kan komme fra ungdommen selv, foreldre, skole, fastlege, barnevern, PPT eller NAV. Innen en til to uker tas det kontakt med familien, og kartlegging av hjelpebehovet starter. Det benyttes ulike kartleggingsverktøy.

FUT består av tre familieterapeuter, en kommunepsykolog, en foreldreveileder fra barnevernet og en helsesykepleier. I intervjuene kommer det fram at teamet behandler mellom 90 og 100 nye saker årlig, med ca. 90 aktive saker til enhver tid. Hver sak er tilknyttet en ansvarsperson, og noen saker krever to ansvarspersoner grunnet kompleksitet eller at det er flere barn i en familie.

I mestringsenheten, som har voksne som målgruppe, er det ukentlige inntaksmøter med deltagelse fra kommunepsykologen og to fagledere. Inntaksteamet er samkjørt med FUT, og møtene holdes samtidig for å kunne drøfte saker i fellesskap. Ifølge leder for mestringsenheten sikrer dette en tett dialog og oversikt over hva som foregår.

Kommunepsykologen forteller at typen hjelp som tilbys, avhenger av problemstillingen i saken. For noen tar det tid å bygge tillit, og arbeidet er ofte samtalebasert. For yngre barn fokuseres det gjerne på foreldreveiledning og observasjon av barnet, og man blir enige med familien om hvordan man skal arbeide sammen. Arbeidet skjer hovedsakelig på kontoret, men hjemmebesøk kan gjennomføres ved behov.

---

¹¹ Et lavterskeltilbud kjennetegnes av at det gir direkte hjelp uten henvisning eller ventetid, er gratis og kan tilby tiltak tilpasset målgruppen. Tilbudet er ikke hjemlet i helse- og sosiallovgivningen.

Det blir i intervju sagt at det er søkt om midler som blir fordelt fra Statsforvalteren til forprosjekt for FactUng. Dette skal gi bedre tilbud for alvorlig psykisk syke og rusmiddelbrukende ungdommer. FactUng er et tiltak som er rettet mot ungdommer fra 12 år og oppover og som har behov for helhetlige tjenester mellom det kommunale hjelpeapparatet og spesialisthelsetjenesten over tid. Framdriftsplan for FactUng er under utarbeidelse. Konklusjonen i forprosjektet vil avgjøre om det i neste fase blir utviklet et hovedprosjekt.

Fastlegen som ble intervjuet forteller at fastleger i liten grad er involvert i behandling og oppfølging av barn og unge med disse problemstillingene. Barn med behov for sammensatte tjenester har ofte sitt tjenestetilbud fra kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste koordinert i ansvarsgrupper. Fastlegen sier videre at det kan se ut til at barn og unge og/eller foreldre har en avventende holdning til rus og psykiske helseplager, og at unge voksne i større grad tar kontakt for hjelp først noen år senere i livet.

Det ble også fortalt at en økende gruppe består av unge mennesker som trenger utredning i spesialisthelsetjenesten og tverrfaglig hjelp. Fastlegen sier at fastlegene ofte håndterer disse tilfellene godt, sammen med øvrig behandlingsapparat. For mennesker med lettere psykiske plager, som ikke kvalifiserer til spesialisthelsetjeneste, er fastlegens inntrykk at hjelpen er mindre strukturert.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune gir tilbud om behandling og oppfølging til barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser.

Revisor vurderer videre at kommunen har tjenester som tilbyr hjelp til barn og unge. Revisor observerer at fastlegene er lite involvert i det tverrfaglige samarbeidet om barn og unge. Kommunen bør vurdere om fastlegene bør være mer involvert i behandling og oppfølging enn det man får inntrykk av gjennom data som er samlet inn.

3.3.3 Helhetlig og samordnet tilbud

Funn

Kommunens tverrfaglige samarbeid er under utvikling, med mål om forbedringer på flere områder. Regelmessige møter mellom forebyggende koordinator, politi, videregående skole og frivillige organisasjoner skal sikre bedre samarbeid. Verktøyet Visma Flyt Samspill skal brukes for å unngå stopp i saksbehandling og involvere foreldrene aktivt.

Kommunepsykologen forteller at samarbeidet med helseforetaket/BUP¹² varierer. Noen opplever effektiv informasjonsflyt, mens andre må aktivt etterspørre informasjon. Det er et ønske om å ha tilbakemeldingsmøter før FUT igangsetter tiltak som BUP anbefaler. Kommunen opplever at FUT ofte tar ansvar for saker som burde vært hos BUP, og at BUP har manglet kompetanse og kapasitet.

Kommunepsykologen etterlyser også en mer formell rolle for FUT i implementeringen av BTI-modellen, siden FUT allerede er involvert i barnehage og skole.

Barnevernlederen peker på behovet for bedre klarhet i ansvarsområder og roller blant tjenestene. Selv om samarbeidet generelt fungerer godt, kreves det tydeligere strukturer. Til tross for at kommunen tilbyr mange ulike tiltak, er det ifølge barnevernlederen fortsatt forbedringspotensialer. Spesielt gjelder det innen tverrfaglig samarbeid og ressursbruk på forebygging. Ny organisering, med felles virksomhetsleder for tjenestene som skal hjelpe barn og unge, er ifølge barnevernlederen et skritt i riktig retning.

Lederen for PPT sier det har blitt forbedringer i samarbeidet gjennom felles inntaksteam, men ser behov for klarere ansvarsfordeling når det oppstår faglig uenighet. Samarbeidet med BUP er også styrket gjennom dialogbasert inntak som involverer flere tjenester.

Helsestasjonens leder forteller også om bedret samarbeid med BUP, støttet av nye retningslinjer for samarbeidet. Regelmessige møter sikrer koordinert behandling og tilbakemelding til kommunen. Revisor har etterspurt, men har ikke fått tilgang til disse retningslinjene.

Mestringsenhetens leder fremhever at det nå er bedre definerte ansvarsområder og faste møtepunkter med sykehus for å håndtere utfordringer hos ungdom, spesielt for aldersgruppen 16-18 år. Det kan ofte være bekymringer knyttet til noen av ungdommene som kommer til Namsos for å gå på videregående skole. Disse sakene drøftes i inntaksteamet med FUT, og enheten har et ambulerende team som kan bistå. FUT har en skriftlig rutine fra 22.09.2022 som beskriver hvordan inntak av nye saker til teamet skal skje.

Informantene fra videregående skole opplyser at skolen er usikker på hvilke tjenester kommunen har, og ofte kan være usikre på hvem (tjeneste/person) de skal ta kontakt med hvis en elev trenger hjelp og oppfølging. Det blir uttrykt at skolen har en følelse av at helseutfordringene blir skolens «problem» og da er ofte aktiviteter en løsning og at

---

¹² Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (Helse Nord-Trøndelag, Sykehuset Namsos)

elevene/foresatte blir en kasteball. Elever med psykiske problemer blir oppfordret til å gå til fastlege, men når fastlege/helse ikke kommer videre må skolen ta over.

Videregående skole sier også at ansvarsgruppene ofte fungerer for dårlig, og at koordinator må på plass og ta mer eierskap i ansvarsgruppene. Oppfølging av eleven blir gjerne personavhengig, og skolen lurer på om det finnes en modell for hvordan dette skal gjøres. Skolen savner helsesykepleierressurs og mener samarbeidet med kommunen må formaliseres bedre.

Fastlegen etterlyser bedre informasjon fra kommunen om endringer i tilbud, slik at utnyttelsen av helsetjenestene blir best mulig.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune i noen grad sørger for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud på individnivå til barn og unge med psykiske plager, rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser og som får oppfølging fra flere tjenester.

Samlet sett indikerer informasjonen revisor har fått gjennom intervjuene at Namsos kommune har lagt mye kraft inn i å forbedre det helhetlige og samordnede tilbudet gjennom tydeligere ansvarsfordeling, bedre kommunikasjon og implementering av BTI-modellen. Det blir likevel sagt at kommunen fortsatt har mye å gå på når det gjelder samhandling, og at det må arbeides aktivt for å kontinuerlig forbedre dette området.

Revisor vurderer det slik at det er en svakhet at videregående skole ikke i stor nok grad er kjent med kommunens tjenester eller er involvert i arbeidet med BTI.

Revisor vurderer det også som en svakhet at det er mangel på skriftlige rutiner som ivaretar samhandling på tvers mellom avdelinger eller som er sektorovergripende

3.3.4 Samarbeid på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp

Funn

Kommunalsjef oppvekst og opplæring informerer i oppstartsmøte at de opplevde at tjenestene ikke har samhandlet godt nok. Kommunen har etablert en tverrfaglig styringsgruppe på systemnivå (Trygg Arena) som beskrevet i kapittel 2.3.4. I mandatet står det at Trygg Arena skal beslutte modeller, prosesser og system det skal jobbes etter for å sikre god samhandling, og har et overordnet ansvar for kompetanseheving for ansatte innenfor de felt som omhandler samhandling.

Revisor får opplyst at videregående skole ikke har noen rolle i Trygg Arena, men at skolen deltar de i månedlige samhandlingsmøter rundt forebygging av rus og kriminalitet blant

ungdom sammen med kommune og politi på operativt nivå sammen med næringsliv og andre relevante aktører.

Barnevernleder sier at det fortsatt er forbedringspotensial, spesielt innen tverrfaglig samarbeid og ressursbruk på forebygging. Det er fortsatt noe uklart hvem som har ansvar for hva, og det er behov for bedre kunnskap om de ulike tjenestenes roller. Når det gjelder samarbeidet med BUP, følger dette de fastsatte retningslinjene, men det er behov for forbedringer i praksis.

Leder for helsestasjonen sier at samarbeidet med BUP har bedret seg det siste halvåret, til tross for BUPs utfordringer med rekruttering og kompetanse. Det er utviklet nye retningslinjer for samhandling mellom BUP og kommunene. Dette inkluderer en samordnet henvisningsprosess, samarbeid under utredning og behandling, og samordnet tilbakemelding til kommunen. Implementeringen av disse retningslinjene er i gang, og det har vært regelmessige møter med BUP annenhver uke det siste halve året for å diskutere saker som skal henvises til BUP, spesielt der det er usikkerhet. Revisor har etterspurt, men har ikke fått tilsendt disse retningslinjene.

Informantene fra videregående skole er ikke kjent med om det finnes skriftlige rutiner for samarbeidet mellom videregående skole og de kommunale tjenestene når det gjelder oppfølging av utsatte ungdommer. De er heller ikke kjent med kommunens arbeid med BTI. Videre blir det fra den videregående skolen sagt at de ønsker et tydeligere systematisk arbeid rundt elever med helse/rus-problemer og en klargjøring av roller om hvem har ansvaret for hva, hvem som skal kontaktes og hvem har ansvaret for koordinering opp mot skolen. Et av de største problemene videregående skole har er hvordan de skal gjennomføre tiltak når aktiviteten ikke kan gjøres på skolen. Her er det behov for bedre samarbeid med kommunen.

Forebyggende koordinator forteller revisor om at videregående skole også skal informeres om BTI og kobles sammen med det arbeidet kommunen gjør. Kommunen har imidlertid i første omgang konsentrert seg om egne ansatte og de private barnehagene, samt den private grunnskolen. Kommunen har helsesykepleier og ungdomskontakt med tilstedeværelse på videregående skole, og de skal jobbe etter BTI-modellen som resten av kommunens ansatte. Utover dette vil kommunen oppfordre videregående skole til å jobbe på samme måte og tilby ansatte der opplæring og veiledning i bruk av handlingsveilederen. Det blir sagt at det er realistisk at innsatsen rettet inn mot videregående skole kan settes i gang etter nyttår (2025).

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune til en viss grad samarbeider på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp til barn og unge med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Etablering av Trygg Arena er etter revisors vurdering en god start, men det vil etter revisors mening fortsatt være behov for å jobbe målrettet med å forbedre og tydeliggjøre systemene som legger til rette for samordnet hjelp.

Som i kriteriet over, vurderer revisor det slik at det er en svakhet at samarbeidet med videregående skole ikke er mer systematisert, og stiller spørsmål med hvorvidt videregående skole burde være tettere koplet til kommunale samarbeidsfora.

3.3.5 Evaluering av tiltak og tilbud

Funn

I intervju forteller teamleder for FUT at evalueringer blir gjort i samarbeid med familien for å gjøre tiltakene best mulig. Ukentlige teammøter brukes til å drøfte saker og usikkerheter. Dokumentasjon skjer i fagprogrammet HSPro, med egne journaler for teamet og barnet.

Barnevernleder sier at rutiner for evaluering av tiltak finnes, men at det er rom for forbedringer. Spesielt gjelder det i evalueringen av tverrfaglig arbeid.

Leder for PPT forteller at de er involvert i ulike planer omkring barn, både knyttet til helse og opplæring. Evalueringen av individuell plan (IP)¹³ blir gjort av ansatte som jobber med barnet, og av samarbeidspartnere og familier. Barna får mulighet til å uttrykke om hjelpen de mottar blir opplevd som nyttig. Det blir sagt at barn i for liten grad blir hørt i utarbeidelse av opplæringsplaner. I individuell opplæringsplan (IOP)¹⁴ skal det fremgå hvordan barnets stemme er hørt. PPT erfarer at dette i for liten grad blir gjort.

Kommunalsjef for oppvekst og opplæring sier at Trygg Arena også er ment å være en struktur for forebygging og koordinering av enkeltsaker, og det er viktig å vurdere hvordan dette kan knyttes til BTI-modellen. Han forteller om en konstant evaluering på systemnivå, blant annet basert på resultater fra Ungdata-undersøkelser. Imidlertid mangler det en rutine for systematisk evaluering av tiltakene som blir iverksatt.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune i for liten grad dokumenterer at de evaluerer innsatser og tiltak i tjenestene for at tjenesten skal være relevant.

---

¹³ En person med langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester har rett til å få utarbeidet en individuell plan (IP).

¹⁴ Skolen skal utarbeide en individuell opplæringsplan (IOP) for eleven som har rett på individuelt tilrettelagt opplæring.

Revisor finner elementer av evaluering av innsatser og tjenester, da familie- og ungdomsteamet dokumenterer evaluering av enkeltsaker i fagsystemet. I arbeidet med individuell plan og når det er opprettet ansvarsgruppe, sier kommunen at evaluering inngår som en del av dette. Utover dette har informantene gitt uttrykk for at kommunen trenger å bli bedre på å evaluere innsatsene både på individnivå og på systemnivå, og i særskilt grad i det tverrfaglige arbeidet.

3.3.6 Rutiner og retningslinjer som ivaretar samhandling

Funn

Forebyggende koordinator sier at BTI-veilederen er en del av kommunens skriftlige rutiner for samhandling, i tillegg til den skriftlige samarbeidsavtalen mellom helseforetaket og Namsos kommune. Utover dette er ikke hun kjent med andre rutiner for samhandling internt/eksternt, men det kan være at f.eks. enkelte tjenester har skriftlige avtaler eller rutiner for samhandling seg imellom.

Dokumenter revisor har fått oversendt, viser at det finnes skriftlig rutine på oppfølging av avtaleinnhold med Helse Nord-Trøndelag, og rutine og sjekklister for oppfølging av samarbeidsavtalen med helseforetaket knyttet til pasientsamarbeid. Disse rutinene gjelder for helse- og velferdsområdet. Revisor har ikke fått sett skriftlig dokumentasjon i form av prosedyrer/rutiner eller sjekklister som gjelder for oppvekstområdene eller på tvers av tjenesteområdene.

Revisor har fått tilsendt administrativt delegeringsreglement. Innledningsvis står det i reglementet: «*Administrativt delegeringsreglement viser systematisk videredelegering av den myndighet kommunestyret har gitt kommunedirektøren, og skal beskrive ansvarsforholdene i samhandling mellom kommunedirektøren, kommunalsjefer og virksomhetsledere. Reglementet skal også bidra til å ivareta styring og ledelse med forutsigbarhet og samsvar med våre verdier og samhandlingsregler*». Dette dokumentet går likevel ikke i detalj på hvordan rolle og ansvar er fordelt mellom tjenestene

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune til en viss grad kan dokumentere rutiner og retningslinjer som ivaretar god samhandling mellom tjenestene.

Revisor vurderer at BTI-modellen som er under innføring, har potensiale til å bli et godt verktøy for tydelige rutiner som ivaretar samhandlingen når barn og unge med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus skal følges opp. Det gjenstår imidlertid å se hvordan BTI-modellen vil fungere i praksis.

Revisor vurderer også at rutinene som skal følge opp avtalen med helseforetaket i for liten grad involverer alle de kommunale tjenestene som samarbeider om barn og unge, da de er utarbeidet og gjelder kun for tjenestene innenfor helse- og velferdsområdet.

3.4 Konklusjon

Revisor konkluderer med at Namsos kommune i all hovedsak, men ikke alltid, legger til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse.

Revisor anbefaler kommunedirektøren følgende:

- Kommunen bør sikre at arbeidet med å implementere BTI-modellen i skoler, barnehager og hjelpetjenester skjer systematisk og over tid, blant annet med å utarbeide og forankre en plan som gir en oversikt over tids- og ressursbruk for innføringen.
- Kommunen bør bedre samhandlingen med videregående skole om ungdom som trenger oppfølging.
- Kommunen bør systematisere at innsatser og tiltak blir jevnlig evaluert, i samarbeid med barn, unge og foreldre som mottar tjenestene.
- Kommunen bør sikre at rutiner for å følge opp samarbeidet med helseforetaket og BUP involverer alle kommunale tjenester som er relevante for samhandlingen.

4 MEDVIRKNING

4.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling:

- **Ivaretar kommunen medvirkning fra barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse?**

4.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

1. Kommunen skal sørge for systematisk medvirkning fra barn, unge og deres foreldre ved planlegging og utvikling av helsefremmende tiltak og psykisk helsetilbud til barn og unge i kommunen.
2. Kommunen bør ha rutiner og retningslinjer som sikrer medvirkning i tjenestene fra barn og foresatte på individnivå.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

4.3 Funn og vurderinger

4.3.1 Systematisk medvirkning i planlegging og utvikling av tiltak og tilbud

Funn

Kommunalsjefen forteller i intervju at kommunen alltid sikrer medvirkning på systemnivå. Innenfor oppvekst er det Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU skole), samarbeidsutvalg (SU barnehage) og ungdomsrådet som er de viktigste.

Revisor har i e-post stilt spørsmål om hvordan Namsos kommune arbeider for å ivareta barn og unges medvirkning ved planlegging og utvikling av helsefremmende tiltak og tilbud til barn og unge. Spørsmålet er stilt til en ansatt innenfor kultursektoren, som blant annet jobber med samhandling mellom kommune og frivillighet og med barn og unges medvirkning.

Han forteller at Namsos kommune har hatt flere medvirkningsprosesser de siste årene. I forbindelse med at det ble utarbeidet nye kommuneplaner i 2023, ble det gjennomført flere medvirkningsrunder med barn og unge. Temaplan for kultur, idrett og frivillighet, plan for et helhetlig oppvekstmiljø og kommuneplanens arealdel var alle med i dette arbeidet. Det ble gjennomført medvirkningsprosesser i barnehager, med alle 7. klassinger i kommunen, og med

elever på Olav Duun videregående skole. Det ble brukt ulike former for medvirkning, alt fra splotting¹⁵, multimodale gruppesamtaler, spørreundersøkelse til bygging av modeller.

Videre får revisor informasjon om at Namsos kommune i 2024 opprettet en gruppe med ungdommer som kan brukes i ulike sammenhenger, slik at de kan ha kontinuerlig ungdomsmedvirkning. Denne gruppa har foreløpig arbeidstittelen «ekspertgruppa». Før sommeren 2024 var de samlet for første gang, og hadde innspill til innholdet på Sommerhjørnet, som er kommunens møteplass for ungdom gjennom sommeren. I september skal kommunen arrangere et møte om bruken av Samfunnshuset i framtida, og denne gruppa skal også delta der. Ekspertgruppa skal være en gruppe som kan spørres om råd underveis i prosesser, mens ungdomsrådet har ansvar for de politiske sakene. Det ble i 2024 gjennomført en digital spørreundersøkelse om sommertilbud for ungdom i Namsos sentrum.

Det blir uttrykt at kommunen har fått mye ut av disse medvirkningsrundene, og har satt i gang flere tiltak på bakgrunn av tilbakemeldingene fra barn og unge.

Lederen for mestringsenheten og prosjektleder for prosjektet "ROM"¹⁶ (som primært arbeider med voksne), forteller begge at de legger til rette for dialog mellom pårørende og fagfolk, med fokus på refleksjoner og barneperspektivet. Mestringsenheten har to barneansvarlige som deltar i samtaler mellom barn og foreldre, gjennom programmet "Barnas time". Det skal utarbeides rutiner for barneansvarlig.

Revisor har fått tilsendt følgende rutiner og dokumentasjon for medvirkning:

- Retningslinje: Progresjonsplan barns medvirkning 0-6 år.
- Rutine: Organisering av bruker- og pårørendeinvolvering i helse- og velferd (godkjent mai 2024).
- Oppsummering av medvirkning i forbindelse med nye kommunale planer 2023:
- Spørreundersøkelse om Sommertilbud for ungdom i Namsos sentrum (udatert).

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune i stor grad sørger for systematisk medvirkning fra barn, unge og deres foreldre ved planlegging og utvikling av helsefremmende tiltak og psykisk helsetilbud til barn og unge.

Datagrunnlaget gir revisor inntrykk av at Namsos kommune har lagt relativt store ressurser inn i prosesser som skal ivareta barn og unges sin medvirkning i utformingen av tiltak på

---

¹⁵ Metoden "å splotte" handler om å få barn og unge i tale gjennom å konstruere historier om spesifikke steder de har med seg i hjertet sitt: abstrakte, konkrete, store og små steder ([Praktiske metoder - Tverga](#)).

¹⁶ [Informasjon for pårørende - Namsos kommune](#)

systemnivå, blant annet ved å ha en ansatt som ivaretar medvirkning i planprosesser og i utforming av tiltak på gruppenivå.

4.3.2 Rutiner og retningslinjer som sikrer medvirkning på individnivå

Funn

Leder for helsestasjonen sier at familie- og ungdomsteamet (FUT) håndterer medvirkning i de sakene som de blir tildelt. Utover dette gjør de lite spesifikt arbeid knyttet til medvirkning fra barn og unge. Det er heller ikke gjennomført noen undersøkelser om medvirkning i denne sammenhengen. Når barn og unge følges opp, sørger FUT for å inkludere deres meninger og opplevelser i prosessen, og medvirkning ivaretas på individnivå.

Leder for barneverntjenesten forteller at ansvarsgrupper og samarbeidsmøter knyttet til disse i seg selv er et verktøy for medvirkning.

Leder for PPT forteller at ansatte har kompetanse i vurdering av barnets beste, som en integrert del av utdanningen. Medvirkning fra barn og unge blir vektlagt i PPT sitt sakkyndighetsarbeid. Etter sakkyndig vurdering, som gjennomgås med skole, foreldre og barn, sendes dokumentet til vedtaksmyndigheten. Etter PPT sin erfaring, varierer det om barn blir hørt i prosessen som følger etter dette (utarbeidelse av enkeltvedtak, utviklingsplan og/eller individuell opplæringsplan).

Revisor har mottatt skriftlige rutiner for barns medvirkning i barnehagehverdagen. Videre har revisor mottatt en rutine for organisering av bruker- og pårørendeinvolvering innenfor helse og velferd. Utover dette kan ikke kommunen framlegge andre rutiner for medvirkning. Revisors kontaktperson i kommunen tar forbehold om at det kan finnes rutiner på de enkelte enhetene uten at det er lagt inn i kvalitetssystemet.

I intervjuer blir det sagt at samtaler med barn og familier blir dokumentert i journalsystemet og/eller i individuell plan. Revisor har ikke undersøkt nærmere hvordan kommunen dokumenterer medvirkning i enkeltsaker på individnivå.

Vurdering

Revisor vurderer at Namsos kommune i noen grad kan dokumentere rutiner og retningslinjer som sikrer medvirkning i tjenestene fra barn og foresatte på individnivå.

Revisor registrerer at tjenestene som er organisert under «oppvekst og utdanning» - bortsett fra barnehagene - i mindre grad enn innenfor helseområdet kan dokumentere rutiner som skal sikre medvirkning.

Revisor tar høyde for at lov og forskrift ofte i praksis vil fungere som retningslinje/rutine for de som utøver tjenesten, og at de ansatte har fått kjennskap til regelverket om medvirkning gjennom utdanning.

4.4 Konklusjon

Revisor konkluderer med at Namsos kommune i all hovedsak ivaretar medvirkning fra barn og unge med problematikk knyttet til rus og psykisk helse.

Revisor anbefaler kommunedirektøren følgende:

- Kommunen bør etablere rutiner som ivaretar medvirkning som omfatter alle tjenesteområder som arbeider med barn og unge.

KILDER

- Folkehelseinstituttet (2024) Folkehelse rapporten. Psykiske plager og lidelser hos barn og unge.
- Folkehelseinstituttet FHI (2022) <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten>
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Helsedirektoratet (2019) Nasjonal faglig retningslinje: Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge
- Helsedirektoratet (2023) Nasjonal veileder: Psykisk helsearbeid barn og unge
- Helsedirektoratet (2022) Nasjonal veileder: Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier
- Helsedirektoratet (2021) Psykisk helsearbeid for barn og unge - en innsiktsrapport
- Lov om barnevern (barnevernsloven)
- Lov om endringer i velferdstjenestelovgivningen (samarbeid, samordning og barnekoordinator)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (Helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Stortingsmelding 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO
- SSB, [kommunefakta](#)
- Politidirektoratet (2023) Nasjonal retningslinje for Politiets rolle i det rusforebyggende arbeidet

Kilder fra Namsos kommune (se også vedlegg 3):

- Namsos kommune (2020) Kommuneplanens samfunnsdel.
- Namsos kommune (2023) Plan for et helhetlig oppvekstmiljø Namsos kommune 2023 – 2028
- Namsos kommune (2024) Forebyggende plan 2024-2027 Jamfør barnevernsloven §15-1
- [Oversikt over folkehelsa i Namsos kommune](#)
- [Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer \(namsos.kommune.no\)](#)
- [Folkehelse tiltak i Namsos kommune](#) – prioriterte områder 2020-2023
- [Medvirkning - nye kommunale planer 2023 - Planportal \(namsos.kommune.no\)](#)

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (Helse- og omsorgstjenesteloven).
- Lov om barnevern (barnevernsloven)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Nasjonal veileder: Psykisk helsearbeid barn og unge
- Nasjonal veileder: Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier - Helsedirektoratet
- Nasjonal faglig retningslinje: Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge – Helsedirektoratet
- Namsos kommune: Plan for helhetlig oppvekstmiljø 2023-2028

Til problemstilling 1: Har kommunen oppdatert kunnskap om den psykiske helsetilstanden til barn og unge?

Folkehelseloven § 5 om oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen sier at kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen, og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

Ifølge Helsedirektoratets nasjonale retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge, er det å sørge for tidlig oppdagelse og innsats og ivaretagelse av utsatte barn og unge og

deres foreldre med behov for oppfølging, er en viktig del av å fremme god helse og trivsel i kommunen. Kommunen har et overordnet ansvar for dette. De ulike tjenesteområdene i kommunen som jobber med barn og unge har ansvaret for tidlig oppdagelse og tidlig innsats, og ansvaret er også delvis tillagt ansatte i kommunen individuelt.

Det er mange tjenester i kommunen som jobber for å ivareta barn og unge, og disse reguleres delvis av ulikt lovverk. Tjenesteområder som er særlig relevante for tidlig oppdagelse og tidlig innsats og ivaretagelse av barn og unge, er:

- Barnehage og skole, som blant annet reguleres av henholdsvis barnehageloven og opplæringsloven
- Barneverntjenesten, som blant annet reguleres av barnevernsloven
- Helse- og omsorgstjenestene, herunder særlig helsestasjons- og skolehelsetjenesten, men også andre typer tjenester som har kontakt med barn og unge, som blant annet reguleres av helse- og omsorgstjenesteloven
- NAV-kontoret, som blant annet reguleres av NAV-loven og sosialtjenesteloven

I helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 om helsefremmende og forebyggende arbeid står det at kommunen ved ytelse av helse- og omsorgstjenester skal fremme helse og søke å forebygge sykdom, skade og sosiale problemer. Dette skal blant annet skje ved opplysning, råd og veiledning. Videre står det at helse- og omsorgstjenesten skal arbeide for at det blir satt i verk velferds- og aktivitetstiltak for barn, eldre og funksjonshemmede og andre som har behov for det.

Ifølge den nasjonale veilederen Psykisk helsearbeid barn og unge, skal kunnskap om påvirkningsfaktorer som fremmer eller hemmer barn og unges psykiske helse inngå i kunnskapsgrunnlaget til relevante innsatser og tiltak i kommunen. Veilederen, eksempel på kunnskapskilder om faktorer som påvirker barn og unges psykiske helse (s. 12).

Veilederen peker også på strategier og tiltak for å nå målene omfatter helsefremmende og forebyggende tiltak på de universelle arenaer der barn og unge befinner seg. De viktigste arenaene for å fremme barn og unges psykiske helse er familien, barnehage, skole og lokalsamfunnet. Fritidsarenaer for barn og unge drevet av kommunen eller frivillige organisasjoner, som idrett og kulturtilbud for barn og unge, er viktige helsefremmende og forebyggende tiltak.

Videre sier veilederen at de mest sentrale helsefremmende og forebyggende helsetjenester for barn, unge og foreldre er helsestasjons- og skolehelsetjenesten, inkludert svangerskaps- og barselomsorgen og helsestasjon for ungdom. PP-tjenesten og tannhelsetjenesten har også et helsefremmende og forebyggende ansvar.

Helsedirektoratets nasjonale retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge angir at det er ledelsen i kommunen sitt ansvar å sikre rett kompetanse og kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer og tegn og signaler hos ansatte i relevante yrkesgrupper. Kunnskapen bør særlig finnes hos:

- ansatte som arbeider der barn og unge tilbringer størstedelen av dagen, som i barnehage og skole
- ansatte i helse og omsorgstjenester som har regelmessig oppfølging av barn og unge, som helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Kunnskapen bør også finnes hos fastleger og tannhelsetjenesten, i det kommunale barnevernet, i helse- og omsorgstjenester som har ansvar for voksne som har barn (barn som pårørende).

Følgende revisjonskriterier er utledet:

- *Kommunen skal ha skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen*
- *Kommunen skal ha oversikt over positive og negative faktorer som påvirker helsetilstanden til befolkningen*
- *Kommunen skal vurdere årsaksforhold og konsekvenser av faktorene*
- *Kunnskap om påvirkningsfaktorer som fremmer eller hemmer barn og unges psykiske helse skal inngå i kunnskapsgrunnlaget til relevante innsatser og tiltak i kommunen.*
- *Kommunens ledelse bør sikre at ansatte som arbeider med barn og unge har kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer og tegn og signaler som kan gi grunnlag for å oppdage utsatte barn og unge.*

Til problemstilling 2: Legger kommunen til rette for et samordnet tilbud til barn og unge med problematikk knyttet til psykisk helse og rus?

Kommunens ansvar for psykisk helsetjeneste og for å gi psykiske helse- og rustjenester er hjemlet i helse og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 3-2. Loven er tydelig på at kommunene blant annet skal tilby «Utredning, diagnostisering og behandling», og at dette ansvaret også gjelder for «personer med (...) psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne».

Videre sier loven at kommunen skal sørge for psykisk helsetjeneste til barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser. Tjenesten bør ha et familieperspektiv og tilby foreldrestøtte.

Det er ikke lovfestet en særskilt plikt for kommunen til å sørge for psykisk helsetjeneste eller behandling av rusmiddelavhengige, men plikten er en integrert del av kommunens sørge-for-ansvar for personer med psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne, se helse- og omsorgstjenesteloven (lovdata.no) §§ 3-1 og 3-2 første ledd nr. 1 til nr. 6. Kommunen står fritt til selv å velge hvordan den vil organisere seg for å oppfylle ansvaret for å sørge for psykisk helsetjeneste.

Kommunen skal videre tilrettelegge tjenestene slik at den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd bokstav a. Den psykiske helsetjenesten skal samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi pasienten eller brukeren et helhetlig og samordnet tjenestetilbud, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-4 første ledd.

Kommunens psykiske helsetjeneste skal kartlegge hjelpebehovet hos barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser (veilederen s. 24). Kommunens psykiske helsetjeneste skal tilby behandling og oppfølging til barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser (veilederen s. 27)

Kommunen skal sørge for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud på individnivå til barn og unge med psykiske plager, rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser og som får oppfølging fra flere tjenester (veilederen s. 28-29). Kommunen og psykisk helsevern for barn og unge (PHBU) skal samarbeide på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp til barn og unge med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer. Samarbeid mellom kommune og lokal PHBU bør skje gjennom faste samarbeidsmøter og utarbeiding av samarbeidsrutiner. Tjenester som bør involveres i samarbeidet, er de ulike kommunale helse- og omsorgstjenestene inkludert fastlegeordningen, kommunale (...) støttetjenester som pedagogisk psykologisk tjeneste og barnevernstjenester.

Namsos kommune sin egen plan for et helhetlig oppvekstmiljø, angir samhandling som ett av seks satsingsområder. Det er beskrevet seks tiltak for å lykkes med god og tidlig samhandling mellom tjenestene:

- opprettholde og videreutvikle Trygg Arena som er en tverrfaglig arbeidsprosess på systemnivå som skal sikre koordinering og samhandling mellom tjenestene til beste for barn, unge og deres familier.
- systematisk jobbing i tråd med samhandlingsmodellen BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) for å sikre helhetlig og koordinert innsats.
- sikre god dialog i og mellom alle ledd i organisasjonen for å videreutvikle samhandling.

- ha kurs, fagdager og annen kompetanseheving som fremmer samhandling.
- ha gode rutiner og retningslinjer som ivaretar god samhandling mellom tjenestene.
- aktiv medvirkning fra sambyggere på opplevelsen av samhandling i tjenestene som grunnlag for forbedringsarbeid.

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene § 8 regulerer plikten til å evaluere virksomhetens oppgaver. § 8c sier at tjenesteyter skal evaluere om iverksatte tiltak ivaretar kravene i helse- og omsorgslovgivningen. Veileder om Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier (s. 15) beskriver videre at «Samarbeidet vil kunne endres over tid, og det er viktig å fortløpende evaluere samarbeidet. Det er viktig å ha en tett dialog med barnet, ungdommen og foreldre for å avdekke hvordan samarbeidet oppleves, og for å avdekke eventuelle endringer i hva det er behov for. Dersom nye behov oppstår, kan det medføre endringer både knyttet til hvem som gjør hva og når.»

Kravet om internkontroll i henhold til kommuneloven § 25-1 gjelder også for samarbeidspliktene, både på system- og individnivå. Kravet skal bidra til å forebygge og hindre regelbrudd, og sikre at brudd blir oppdaget og korrigert. Kommunedirektøren skal utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering. I henhold til norsk lovkommentar kreves det en overordnet oversikt over oppgaver, mål og organisering. I kravet om å beskrive kommunens organisering ligger å beskrive hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt innad i kommunen, både sentralt og innenfor de ulike tjenesteområder og virksomheter. Slik beskrivelse kan lages på ulike måter. Det kan for eksempel gjøres som en oversikt over lederstrukturer, rapporterings- og styringslinjer, delegeringer, funksjonsbeskrivelser med beskrivelse av ansvar og oppgaver for personell innen et bestemt arbeidsområde med mer. Det kan her også vises til delegeringsreglement og andre relevante styringsdokumenter.

I veileder for samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier står det at rutiner er nødvendig for å legge til rette for godt samarbeid i enkeltsaker. Rutiner som utarbeides både i samarbeid med, og har virkeområde på tvers av sektorer og tjenester, kan bidra til enhetlig forståelse og praksis om felles ansvar. Ledere har et hovedansvar for å sikre rutiner som bidrar til godt samarbeid.

I helsedirektoratets [Rundskriv om samarbeid mellom barnevern og psykisk helse, 2015 s. 12 om](#) samarbeidsavtaler, står det at *samarbeidsavtaler er et viktig virkemiddel for å styrke og trekke opp strukturer for samarbeid. Det anbefales at samarbeidsavtalene regulerer utfyllende rammene for samarbeidet, som for eksempel møtestruktur, frekvens på møter, hva det skal samarbeides om (type tiltak) og rutiner for etablering og gjennomføring av samarbeid på individnivå.*

Følgende revisjonskriterier er utledet:

- *Kommunens psykiske helsetjeneste skal kartlegge hjelpebehovet hos barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser.*
- *Kommunens psykiske helsetjeneste skal tilby behandling og oppfølging til barn og unge med psykiske plager, begynnende rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser.*
- *Kommunen skal sørge for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud på individnivå til barn og unge med psykiske plager, rusmiddelproblemer eller reaksjoner på belastende livshendelser og som får oppfølging fra flere tjenester.*
- *Kommunen og psykisk helsevern for barn og unge (PHBU) skal samarbeide på systemnivå for å legge til rette for samordnet hjelp til barn og unge med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.*
- *Kommunen skal dokumentere at de evaluerer tjenesten slik at den til enhver tid er relevant.*
- *Kommunen skal dokumentere rutiner og retningslinjer som ivaretar god samhandling mellom tjenestene.*

Til problemstilling 3: Ivaretar kommunen medvirkning fra barn og unge med problematikk knyttet til psykisk helse og rus?

Barn og unges rett til medvirkning på systemnivå er forankret i nasjonalt lovverk og internasjonale konvensjoner. Systematisk medvirkning fra barn og unge og deres foreldre på system- og tjenestenivå innebærer å involvere og lytte til dem slik at deres behov blir ivaretatt i planlegging og utviklingen av:

- helsefremmende og forebyggende tiltak rettet mot barne- og ungdomsbefolkningen på de universelle arenaene (system)
- psykiske helsetilbud rettet mot hjelp og behandling av barn og unge med milde og moderate psykiske plager (individ).

Ifølge den nasjonale veilederen Psykisk helsearbeid barn og unge innebærer systematisk medvirkning at kommunen skal ha rutiner for å gjennomføre medvirkningen, og at det ikke gjøres tilfeldig. Medvirkningen forutsetter at barn, unge og foreldre blir tatt med på råd. Dette bør skje tidlig i utviklingen av helsefremmende og forebyggende tiltak og det psykiske helsetilbudet, og at deres meninger blir vektlagt når beslutninger blir tatt (helse- og omsorgstjenesteloven, pasientrettighetsloven).

På systemnivå handler medvirkning om muligheten til å påvirke utformingen av strukturer og rutiner for samarbeid på systemnivå. Eksempler på situasjoner hvor barn og unge kan medvirke på systemnivå, er involvering i utredninger og beslutninger av kommunale og statlige tiltak for å sikre samarbeid mellom sektorer og tjenester. Medvirkningen kan sikres gjennom faste strukturer som for eksempel brukerråd og ungdomsråd (Veileder om samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier).

Kommunen skal tilrettelegge for reell medvirkning ved at:

- barn og unge blir hørt i hvordan de selv mener at medvirkningsprosessene best kan tilpasses
- medvirkningsprosessene er tilpasset barn og unges alder og utviklingsnivå. Det innebærer å tilrettelegge både språklig, praktisk og fysisk slik at det oppleves som trygt å delta
- barn og unge får tydelig kommunisert både form, omfang, formål og mulige konsekvenser av medvirkningen
- barn og unge fritt kan gi uttrykk for sine synspunkter og at disse tas på alvor
- barn og unge får tydelige tilbakemeldinger på hvordan innspill blir brukt, og resultat av medvirkningsprosessen
- barn og unge kan evaluere medvirkningsprosessen, og det dokumenteres hvordan medvirkning er ivaretatt i utviklingen av tilbudet.

Kommunens egen plan for et helhetlig oppvekstmiljø angir medvirkning som ett av seks satsingsområder. Her er blant annet gode rutiner og retningslinjer som sikrer aktiv samhandling både på system- og individnivå presentert som et tiltak for å lykkes.

Kommunelovens § 25-1 angir at kravet om internkontroll også gjelder for samarbeidspliktene, både på system- og individnivå. Internkontrollen skal bidra til å forebygge og hindre regelbrudd, og sikre at brudd blir oppdaget og korrigert. I veilederen står det at *rutiner er nødvendig for å legge til rette for godt samarbeid i enkeltsaker. Rutiner som utarbeides både i samarbeid med, og har virkeområde på tvers av sektorer og tjenester, kan bidra til enhetlig forståelse og praksis om felles ansvar. Ledere har et hovedansvar for å sikre rutiner som bidrar til godt samarbeid.*

Følgende revisjonskriterier er utledet:

- *Kommunen skal sørge for systematisk medvirkning fra barn, unge og deres foreldre ved planlegging og utvikling av helsefremmende tiltak og psykisk helsetilbud til barn og unge i kommunen*
- *Kommunen skal ha rutiner og retningslinjer som sikrer medvirkning i tjenestene fra barn og foresatte på individnivå*

VEDLEGG 2 – UTTALELSE OM RAPPORT

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjielte

Oppvekst og opplæring

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår referanse	Deres referanse	Saksbehandler	Tlf. saksbehandler	Dato
2024/1874-2		Arnt Ivar Jakobsen	91794327	21.10.2024

Svar høringsrapport psykisk helse og rus - barn og unge

Innspill høringsrapport «Kommunens arbeid med psykisk helse og rus-barn og unge»

Revisjon utført av Revisjon Midt-Norge SA 2024

Innledning:

Høringsrapporten er gjennomgått i gruppeprosess med aktuelle deltakere. Vårt inntrykk er at vi sitter igjen med positive erfaringer etter denne forvaltningsrevisjonen. Vi har hele tiden lagt til grunn at denne forvaltningsrevisjonen skal bidra positivt i vårt løpende forbedringsarbeid. Som kommune ønsker vi å lykkes best mulig i arbeidet med barn og unge, særlig i arbeidet mot ungt utenforskap. Dette inkluderer kommunen som organisasjon, men også kommunen som samfunn.

Vi ser fram til endelig rapport foreligger, og vil benytte det som kunnskapsgrunnlag for videre forbedringsarbeid.

Nedenfor er det beskrevet noen bemerkninger til høringsrapporten.

s.12, avsnitt 3:

NAV ligger innenfor ansvarsområdene til Kommunalsjef oppvekst og opplæring.

E-post: postmottak@namsos.kommune.no
Tlf: 74 21 71 00
Internett: namsos.kommune.no

Postadresse:
Stavarvegen 2
7856 Jea

Besøksadresse:
Namdalsshagen, Søren R.
Thornæs veg 10, Namsos

Kontonr: 4212.31.87436
Kontonr skatt: 7855.05.17034
Org.nr: 942 875 967

s.23, nest siste avsnitt, første setning:

Her beskrives det at BTI-modellen *krever* at alle ansatte i skole og barnehage skal ha kunnskap og risiko og beskyttelsesfaktorer. BTI-modellen i seg selv krever ikke dette. Det er noe Namsos kommune selv har lagt inn i BTI-veilederen og knyttet opp mot vårt arbeid.

s.24, siste avsnitt:

Det beskrives at innføringsarbeidet av BTI har pågått over lang tid. (Det vises til at det i 2022 ble det gjort kjent at modellen skulle tas i bruk i forbindelse med revisjon av barnefattigdom).

Vi må understreke at implementeringsarbeidet ikke startet opp før siste halvdel av 2023. Det at modellen ble gjort kjent at skulle tas i bruk, mener vi ikke er det samme som at implementeringsarbeidet startet opp. Den første fasen inneholdt bekjentgjøring og forankring.

s.25/26, siste- og første avsnitt:

Det er søkt om midler til et forprosjekt for FACT-ung- ikke prosjekt. Konklusjonen i forprosjektet avgjør om dette vil i neste fase utvikles videre igjennom et prosjekt.

s.26, avsnitt under blått felt:

Revisor har inntrykk av at deler av arbeidet er prosjektbasert. Vi har kun ett forprosjekt, som er FACT-ung. Resterende arbeid er lagt i drift og ordinære styringslinjer.

Oppgi vårt referansenummer når du tar kontakt med oss.

Hilsen
Arnt Ivar Jakobsen
Kommunalsjef oppvekst og opplæring

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

VEDLEGG 3 – INTERVJUER OG DOKUMENTER

Oversikt over intervjuer:

	Rolle	Dato
1	Virksomhetsleder barne- og familietjenesten	10.6.2024
2	Avdelingsleder PPT	10.6.2024
3	Avdelingsleder barnevernstjenesten	10.6.2024
4	Kommunalsjef oppvekst og opplæring	10.6.2024
5	Avdelingsleder helsestasjonen	11.6.2024
6	Teamleder familie- og ungdomsteam	11.6.2024
7	Koordinator barne- og familietjenesten (og kontaktperson for revisor)	11.6.2024
8	Avdelingsleder Mestringsenheten – psykisk helse og rus	11.6.2024
9	Psykiatrisk sykepleier og prosjektleder ROM for pårørende	11.6.2024
10	Fastlege	11.6.2024
11	Kommunepsykolog (på teams)	21.8.2024

Oversikt over hvem som fikk spørsmål i e-post:

	Aktør	Utsendt	Svar
1	Rektor Namsos ungdomsskole	26.08.2024	03.09.2024
2	Rektor Namdalseid skole	26.08.2024	04.09.2024
3	Rektor Høknes ungdomsskole	26.08.2024	28.08.2024
4	Rektor Bangsund skole	26.08.2024	
5	Rektor Statland skole	26.08.2024	03.09.2024
6	Rektor Jøa barne- og ungdomsskole	26.08.2024	
7	Rektor Otterøy skole	26.08.2024	27.08.2024
8	Rektor Bjørkly skole (privat)	26.08.2024	04.09.2024
9	Rektor Namsos barneskole	26.08.2024	
10	Rektor Høknes barneskole	26.08.2024	27.08.2024
11	Rektor Vestbyen skole og Sørenget skole	26.08.2024	03.09.2024
12	Rektor kulturskolen	26.08.2024	03.09.2024
13	Styrer Solvang barnehage	26.08.2024	30.08.2024
14	Styrer Sørenget barnehage	26.08.2024	30.08.2024
15	Styrer Høknes barnehage	26.08.2024	26.08.2024
16	Styrer Spillum barnehage	26.08.2024	03.09.2024
17	Styrer Vestbyen barnehage	26.08.2024	
18	Styrer Bangsund barnehage	26.08.2024	26.08.2024
19	Styrer Jøa barnehage	26.08.2024	30.08.2024
20	Styrer Otterøy barnehage	26.08.2024	27.08.2024
21	Styrer Vangstunet barnehage og Stjerten barnehage	26.08.2024	26.08.2024
22	Styrer Bjørum barnehage	26.08.2024	04.09.2024
23	Styrer Namsos musikkbarnehage	26.08.2024	
24	Styrer Natur- og idrettsbarnehage	26.08.2024	
25	Styrer Skoglyvegen barnehage	26.08.2024	29.08.2024
26	Styrer Namsos barnehage	26.08.2024	26.08.2024
27	Styrer Gullvika barnehage	26.08.2024	
28	Styrer Flak naturbarnehage	26.08.2024	
29	Styrer Barstad barnehage	26.08.2024	
30	Styrer Granåsen barnehage	26.08.2024	
31	Rektor og OT-rådgiver, Olav Duun videregående skole*	27.08.2024	10.09.2024
32	Rådgiver for samarbeid med frivilligheten og medvirkning	30.08.2024	05.09.2024

*Ble svart ut av avdelingsleder ved Olav Duun vgs.

I tillegg har kommunens kontaktperson for revisjonen fått tilsendt flere e-poster med spørsmål som revisor har bedt om svar på. Alle spørsmål er svart ut underveis.

Dokumenter som er gjennomgått (ikke uttømmende):

- Kommuneplanens samfunnsdel Namsos kommune
- Plan for et helhetlig oppvekstmiljø Namsos kommune 2023-2028
- Forebyggende plan 2024-2027 Jmfør barnevernsloven § 15-1
- Folkehelseinstituttets Folkehelseprofil og Oppvekstprofil Namsos kommune 2023
- Oversikt over folkehelse i Namsos kommune (udatert)
- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer Namsos kommune 2020-2023
- Handlings- og økonomiplan 2024-2027
- Mandat Trygg Arena (udatert)
- BTI-veileder Namsos kommune (under utarbeidelse)
- Barn som pårørende, Namsos helsestasjon
- Barns medvirkning i barnehagehverdagen
- Kvalitetsmelding grunnskole 2022-2023 Namsos kommune
- Oppfølging av avtaleinnhold med Helse Nord-Trøndelag
- Oppfølging av samarbeidsavtale - pasientsamarbeid
- Oppfølging av samarbeidsavtale – sjekklister
- Organisering av bruker og pårørendeinvolvering helsetjenestene Namsos kommune (rutine)
- Progresjonsplan barns medvirkning 0-6 år Namsos kommune

Prosjekt nr: FR1278	Kommune: Namsos
Vurdering av uavhengighet - revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Rus og psykisk helse - barn og unge	

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptrer som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim 28.02.2024

Merete Montero
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Dokumentet er signert digitalt av:

- MERETE MYKLEBUST MONTERO, 28.02.2024

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Tilbakemelding oppfølging forvaltningsrevisjonsrapport åpen omsorg - ROS analyse hjemmetjenesten

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

43/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/153 - 14

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar tilbakemelding datert 03.10.24. ROS-analyse hjemmetjenesten vedr. forvaltningsrevisjonsrapport kvalitet i åpen omsorg til orientering og anser oppfølgingen av rapporten som avsluttet.

Vedlegg

Tilbakemelding

ROS

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet i sak 25/24 tilbakemelding på forvaltningsrevisjonsrapporten vedr. kvalitet i åpen omsorg. Det ble fattet slikt enstemmig vedtak:

1. *Kontrollutvalget tar tilbakemeldingen til foreløpig orientering.*
2. *Kontrollutvalget vil komme tilbake til saken når ROS-analysen er gjennomført.*

Virksomhetsleder har den 03.10.24 gitt skriftlig tilbakemelding, inklusive ROS-analyse i forhold til vedtakets pkt. 2.

Tilbakemeldingen redegjør for 15 hendelser hvor sannsynlighet og konsekvens tilsammen, er vurdert opp i risikonivå.

Ut fra dette er det redegjort for evt. tiltak for å redusere risiko. Reduksjon av risikoer er i enkelte tilfelle avhengig av koordinering mot andre tjenester.

Vurdering

Sekretariatet er av den oppfatning at den gitte tilbakemelding med ROS-analyse og tiltak ut fra en helhetsvurdering gir grunnlag for risikoreduksjon. Kontrollutvalget anbefales å ta den gitte tilbakemelding til orientering og anse oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsrapporten for avsluttet.

Til kontrollutvalget

Notat

Referanse

2023/6595-6

Dato

03.10.2024

Oversendelse av ROS- analyse til kontrollutvalget

Jeg viser til behandlingen av sak 22/24 Oppfølging av forvaltningsrevisjonen-kvalitet i åpen omsorg.

Vedlagt følger utarbeidet helhetlig ROS- analyse for hjemmetjenesten. Analysen er gjennomført av avdelingsledere på de 6 tjenestestedene hvor tjenestene våre i dag organiseres ut fra, i tillegg har virksomhetsleder koordinert og deltatt i arbeidet.

Tjenestestedene er noe ulike både når det gjelder geografisk størrelse, antall ansatte, tilgang på kompetanse og kompleksitet. Dette gjør at de forskjellige risikoområdene kan resultere i både noe ulik sannsynlighet og også noe ulik konsekvens på tjenestestedene.

Vi har på bakgrunn av dette valgt å legge vurderingen fra det tjenestestedet som melder høyest score til grunn for analysen, dette for å sikre at vi har en tilstrekkelig tiltaksvurdering. Ikke alle tjenestestedene vil dermed ha behov for nye tiltak, men det er viktig at det blir jobbet med tiltak på de tjenestestedene der det er avdekket et faktisk behov.

Når det gjelder vurderingen av risiko har vi brukt anbefalingene om at det på gul risikoverdi skal gjøres en vurdering av hvorvidt risikoen kan aksepteres, og videre at det skal vurderes risikoreduserende tiltak dersom risikoen ikke kan aksepteres. Her har vi derfor på noen områder satt opp nye tiltak som vi vil jobbe videre med, mens vi på andre områder har akseptert risikoen uten ytterligere tiltak.

Det er viktig å si at noen av de nye tiltakene som er satt opp vil være avhengig av at andre tjenestested og virksomheter også prioriterer disse tiltakene, for at de skal være gjennomførbare. Hjemmetjeneste alene vil ikke være i stand til å gjennomføre alle nye tiltak som er satt opp.

ROS- analysen og nye tiltak vil bli videreformidlet til de virksomhetene der ansvaret for gjennomføring av dem vil ligge.

Hilsen

Anne Johanne Lajord

Virksomhetsleder

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

Hendelsesoversikt og grovanalyse

Nr	Uønsket hendelse/ risiko	Sannsyn- lighet	Konse- kvens	Risiko- nivå	Dagens rutiner	Nye tiltak	Sannsyn- lighet	Konse- kvens	Risiko- nivå
1	Brann i heldøgnsbemannede boliger	1	4	4	* Lokale rutiner rundt brannvern * Utstyr for varsling, slukking og evakuering * Oppfølging/øvelser og oppfølging av rutiner * Direktevarsling til brann	Akseptert. Tiltak ikke nødvendig.			
2	Brann i egne lokaler	1	3	3	* Utstyr for varsling, slukking og evakuering * Oppfølging i evakueringsplan * Tilgang til andre tjenestesteder for å få tilgang til arbeidslistor, dokumentasjon og kritisk utstyr * Medisiner kan tas fra Apotek eller institusjonstjeneste	Akseptert. Tiltak ikke nødvendig			
3	Smitteutbrudd og mangel på smittevernutstyr	1	2	2	* Rutiner i kvalitetssystemet * Lokalt lager for smittevernutstyr i tråd med nasjonale anbefalinger * Praktisk og teoretisk opplæring	Akseptert. Tiltak ikke nødvendig			
4	Vold eller trussel om vold mot ansatte og medpasienter	5	2	10	* Det er kartlagt risiko og avklart tiltak på alle tjenestesteder * Praktisk og teoretisk opplæring * Voldsalarm hos nattevakter i nattpa truljen * Samarbeid, ikke alenearbeid hos brukere med risiko for voldsutøvelse	* Strukturert årlig fysisk opplæring på risikoutsatte tjenestesteder * Trening med VR-briller * Oppfølging og veiledning i konflikttemperende arbeid	4	1	4

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

5	Forsvinning/ savnet bruker	4	1	4	*Samarbeid mellom tjenestested dersom ansatte blir satt ut av spill *Daglige vurderinger og refleksjoner rundt behov for at to ansatte er til stede	Akseptert. Tiltak ikke nødvendig	3	2	6		
6	Kognitivt svekkede brukere/demens, spesielt yngre brukere som bor alene	5	2	10	*Rutiner i kvalitetssystemet for hvordan dette håndteres. *Opplæring av ansatte * Bruk av velferdsteknologi * Bruk av velferdsteknologi *Tilsyn og tjenestetildeling etter individuell vurdering. * Individuell kartlegging av tilstand og risiko. * God dialog med brukerkontoret * Prioritert til institusjonsopphold * Dagtilbud * Avlastningstilbud * Pårørendeskole	*Planer for flere korttids- og institusjonsplasser * Bedre samhandling med pårørende *Nye og bedre tilrettede dagtilbud for yngre demente. * Struktur for kursing/ ABC-opplæring					
7	Svikt i digital kommunikasjon, telefoni og IKT	4	1	4	*Blir utskrevet arbeidslister hver uke for å ha oversikt over tjenesteoppdragene. *Utskrift av hovedkort på alle brukere som har innvilget hjemmetjeneste. * Rapportert må skrives på papir og føres inn i digital journal når systemet blir gjenopprettet. * Samarbeid med tjenestested der infrastrukturen fungerer	Akseptert. Tiltak ikke nødvendig					
8	Strømbrudd over x antall timer	1	1	1	*Få tilgang til fossile tjenestebiler * Bruk av private fossile biler * Ringetilsyn i stedet for fysiske tilsyn.						

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

9	Rekrutteringsutfordringer og manglende kompetanse	4	2	8	<ul style="list-style-type: none"> * Lading av telefoner i fossile biler og på tjenestested med aggregat. * Hodelykter og andre lommelykter benyttes * Anskaffelse av pledd og dyner etter behov. * Hjemmeboende brukere tas evt inn til tjenestested som har varme. 	Akseptert. Tiltak ikke nødvendig			
					<ul style="list-style-type: none"> * Oppgavedeling og god opplæring * Omorganisering * Fokus på arbeidsmiljø og etablering av psykologisk trygghet * Nærvarsarbeid og sykefraværsoppfølging * Strukturert partsgruppearbeid * Omdømmebygging * Arbeidsgiver tiltettegger for kompetanseheving * Rekrutteringstilskudd * Reisetilskudd * Konkurransedyktig lønn * Håndterlig arbeidsplass * God opplæring og oppfølging * Bruke kompetansen på riktige behov * Medvirkning og involvering * Åpen og inkluderende kommunikasjon og informasjon * Medarbeidersamtaler * Gode arbeidstids-ordninger * Medarbeiderplakaten 	Akseptert etter vurdering. Ikke vurdert behov for nye tiltak.			
10	Feil i legemiddelhåndtering	5	2	10	<ul style="list-style-type: none"> * Bruk av multidose * Legemiddelhåndteringsrutiner på kva litetssystemet * Avvikshåndtering og forbedringsarbeid * Rutine for oppdatering av 	<ul style="list-style-type: none"> * Kvittering på hvert medikament/egenkontroll * Sjekk lister for opplæring * Forventningsavklaring og ansvarliggjøring 	4	2	8

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

11	Mangelfull dokumentasjon og rapportering	5	1	5	medisinlister *Kursing og opplæring *God opplæring *Holdningsarbeid *Sikre tilstrekkelig språkforståelse *Rutiner i kvalitetssystemet *Avvikshåndtering og forbedringsarbeid	*Vurdering av lederspenn *Bedre strukturer for opplæring *Forventningsavklaring og ansvarliggjøring * Tiltaksbasert dokumentasjon	4	1	4
12	Rutiner følges ikke	5	1	5	*Holdningsskapende arbeid *Strukturert partsgroupearbeid *God opplæring *Ansvarliggjøring *Oppfølging og korrigering	*Bedre struktur for implementering *Vurdering av lederspenn	4	1	4
10	Manglende kommunikasjon/svikt i overlevering av informasjon mellom tjenestesteder/samarbeidende instanser.	5	2	10	*Tydelige ansvarsavklaringer *Rutiner i kvalitetssystemet. *God organisering og rolleavklaring * Samarbeidsavtale med Helse Nord- Trøndelag * Årlige samarbeidsmøter mellom nivåene	*Samarbeidsmøter på de ulike nivå- tettere på tjenesteutøvelsen	4	2	8
13	Manglende tilgang på tjenestebiler/ manglende egnethet til bruken, samt mangel på ladestasjoner	4	2	8	*Ringetilsyn for å begrense fysiske besøk *Private biler * Sykkeli nærområde *Tilgang til offentlige ladestasjoner dersom det ikke er tilstrekkelig antall kommunale stasjoner *God kommunikasjon og åpen dialog med de som anskaffer biler	* Planlegge for tilstrekkelig bilantall i budsjettarbeidet *Bedre tilrettelagte erstatningsbiler. *Bør være flere biler til kortere utlån. *Biler med automatgir jf forenkort tillat kun for automatgir.	3	2	6
15	Stopp i fergesamband	3	2	6	*Samarbeid med pårørende * Samarbeid med ansatte som er bosatt på fastlandssiden * Samarbeid med tjenestested på fastlandssiden	*Varslet endring på turmus som vil ta ned sannsynligheten	1	2	2

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

15	Braker blir ikke satt opp på arbeidslista	1	5	5	5	<ul style="list-style-type: none"> * Opplæring og fokus på gjeldende rutine * Opplæring i rutiner rundt midlertidig opphør * Faste fagmøter mellom Brukerkontor og tjenestestedene * Mail sendes fra Brukerkontoret til avd leder eller fagressurser 	Akseptert etter vurdering. Ikke vurdert behov for nye tiltak.	2	2	4
16	Manglende kartlegging og oppfølging av emærings situasjonen til risikoutsatte brukere	5	2	10	10	<ul style="list-style-type: none"> * Beskrevne rutiner i tråd med nasjonale anbefalinger * Opplæring i rutiner * Ernæringskontakter * 3-årig prosjekt med ernæringsfysiolog i tjenesten * Godt samarbeid mellom avd leder for ernæring og service og tjenestestedene 	<ul style="list-style-type: none"> * Systematisk kompetanseheving med ernæringsfysiolog og avd leder * Utarbeide elles årshjul for tjenestestedene * Fagkompetansen på området flyttes nærmere utøvende tjeneste på noen av tjenestestedene. 	2	2	4
15	Manglende kunnskap blant ansatte på IT, fagprogram og teknologi	4	4	16	16	<ul style="list-style-type: none"> * Opplæring nytilsatte * Ad- hoch-opplæring * Individuelle vurderinger ift opplæringsbehov * Skulder- til-skulder-opplæring 	<ul style="list-style-type: none"> * Større grad av skulder-til-skulder-opplæring * Avsettes tid og prioritere opplæring av nytilsatte høyere. * Ansvarliggjøre ansatte. * Informere om lovkravene. * Tilrettelegging for ansatte med språkutfordringer og lese- og skrivevansker 	2	3	6

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

Risiko og sårbarhetsanalyse - konsekvens og sannsynlighet

KONSEKVENNS				
Konsekvens	Personer	Miljø	Materielle verdier/ økonomiske tap	
1	Ubetydelig personskade. Konsekvens ikke merkbar.	Ubetydelig ytre miljøskader	Ubetydelige skader på materiell. Skader under kr 10.000.	
2	Mindre personskade/forverring av tilstand.	Mindre skade på miljø. Skaden vil forsvinne i løpet av 1 år.	Mindre materielle skader. Skader opp til kr 50.000. Kan hemme normal drift.	
3	Alvorlig skade/sykdom, langvarige følger.	Betydelig skade på det ytre miljøet.	Betydelige materielle skader. Skader opp til kr 100.000 eller betydelege driftsforseinkingar.	
4	Varige mén / invaliditet / uførhet.	Alvorlig og langvarige skader på det ytre miljøet.	Alvorlige materielle skader. Skader mot kr 1.000.000 eller driftsstans.	
5	Dødsfall.	Svært alvorlige og permanente skader på det ytre miljøet.	Fullstendig materielle skader. Total ødeleggning av bygg/utstyr.	

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR HJEMMETJENESTEN

SANNSYNLIGHET	
	Forklaring
1	Lite sannsynlig Vil mest sannsynlig ikke skje / skjer under 1 gang per år
2	Mindre sannsynlig (tenkelig) Vil mest sannsynlig skje 1 gang per år / har skjedd
3	Sannsynlig Vil kunne skje flere ganger per år
4	Meget sannsynlig Vil kunne skje flere ganger per måned
5	Svært sannsynlig Vil kunne skje flere ganger per uke

RISIKOVERDI	
1 - 4	Lav risiko Akseptert. Tiltak ikke nødvendig.
5 - 9	Middels risiko Akseptert etter vurdering, men risikoreducerende tiltak skal vurderes.
10 - 25	Høy risiko Ikke akseptabelt. Risikoreducerende tiltak skal iverksettes.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

44/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/504 - 4

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Norges best styrte kommuner - Kommuneindeksen 2024

Det handler om tillit - Erfaringer fra kommunesektorens etikkutvalg

Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse for Namsos kommune

Namsos - Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse 2024

Kvalitetsmelding skole 2023-2024

NKRF Kontrollutvalgskonferanse 2025

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering

Norges best styrte kommuner – Kommuneindeksen 2024

[Agenda Kaupang 13.08.2024](#)

Man kan lære av andre. Kommuner kan lære av hverandre. I Kommuneindeksen 2024 trekker vi fram de kommunene som har vist best styring i året som gikk, 2023 og sammenligner utviklingen kommunene har hatt de siste tre årene.

[Kommuneindeksen](#) sammenligner både kostnader, tjenestekvalitet og finanser i norske kommuner. Noen av kommunene med best resultater blir presentert litt mer. Vi håper analysen kan være til nytte for kommuneledere som vil forbedre resultatene.

Kommunene er både tjenesteprodusenter, myndighetshåndhevere, samfunnsutviklere og organisator av lokalt folkestyre. Kommuneindeksen legger vekt på rollen som tjenesteprodusent. Mer enn 90 % av kommunens utgifter går til å produsere lovpålagte velferdstjenester til innbyggerne i kommunen, til dels i konkurranse med private leverandører. Vi stiller forretningsmessige krav til kommunene: effektiv drift og gode finanser. Effektiv drift betyr tjenester med god kvalitet og lave kostnader. Vår måling legger like stor vekt på hhv. kostnader, kvalitet og finanser.

Forventninger om reduserte oljeinntekter, stadig eldre innbyggere og økte klimakostnader understreker behovet for å effektivisere offentlig sektor i årene som kommer.

Vi har beregnet kostnader og finanser ved hjelp av de endelige regnskapstallene for 2023.

Vi baserer oss på alminnelig anerkjente kriterier for å måle tjenestekvalitet. Vi prøver å sammenligne output i tjenestene (resultatene) i stedet for input (innsatsfaktorene). Stor ressursinnsats gir ikke nødvendigvis gode tjenester. Det viktigste er nytteverdien for brukeren, slik han selv opplever det. Vi har valgt å legge stor vekt på kommunens strategi i tjenesten. Vår måling belønner kommuner som jobber med tidlig innsats, tverrfaglig innsats og mestringsstrategier. Det gjelder å komme tidlig inn i sakene, samarbeide om løsninger og mobilisere brukernes egne ressurser.

Nordre Follo og Sandefjord kommer på topp av vår liste i Kommuneindeksen 2024. Ønsker din kommune en egen rapport? Vi har laget analyser og rapporter for mange kommuner allerede. Ta en titt på presentasjonene som er laget for [Nordre Follo](#) og [Sandefjord](#) her. Ta kontakt med oss for mer informasjon.

[Kvalitetsindeksen kan leses her](#) (PDF) og er brukt som metodegrunnlag for både fjorårets og årets rapporter. Ved interesse for datagrunnlaget, ta kontakt med en av kontaktpersonene under.

Rapporten ble presentert under Arendalsuka. [Se opptak av presentasjonen her](#), eller [les den i sin helhet her](#).

Denne rapporten er skrevet på oppdrag fra [Storebrand Livsforsikring AS](#). Agenda Kaupang har hatt det hele og fulle faglige ansvar for analysen. Ansvarlige for arbeidet har vært [Rune Holbæk](#) og [Bjørn A. Brox](#).

Det handler om tillit - Erfaringer fra kommunesektorens etikkutvalg

Publisert 01.09.2024

Tora Aasland, Leder av kommunesektorens etikkutvalg 2015 – 2024

Foto: Stig Weston

Tillit er avgjørende for en etisk forsvarlig forvaltning. I utgangspunktet forventes en respekt for grunnleggende lover og regler.

Vi er heldige i Norge som har et velutviklet demokrati. Det betyr at vi har systemer som kan håndtere uenighet. At Norge både er en rettsstat og et demokrati, innebærer at det er et godt forankret grunnlag for å håndtere konflikter mellom lover og regler, også i lokalpolitiske prosesser og vedtak.

Hvordan bygge og holde på tillit?

Det må være en oppgave for fellesskapet å skille mellom rett og galt, samtidig som man må tåle andres meninger og ytringer. Å finne gode løsninger er viktigere enn å tenke på hat og hevn.

Et godt lokalpolitisk grunnlag er grunnleggende kunnskap om samfunn, kultur og forvaltning. En felles forståelse av helhet og verdigrunnlag i en kommune kan utvikles og styrkes gjennom etablering av etiske retningslinjer og trening og øvelser i etiske dilemmaer og utfordringer.

De etiske utfordringene befinner seg ofte i gråsonene mellom rettsstaten og demokratiet, og mellom jus og moral. De gjelder både for folkevalgte og administrasjon, selv om rollene er noe ulike.

“ De etiske utfordringene befinner seg ofte i gråsonene mellom rettsstaten og demokratiet, og mellom jus og moral. ”

Mens administrasjonen har en lojalitet til sin organisasjon, er de folkevalgte også ombud for sine velgere, og dermed for opplevelsen av fellesskap og rettferdighet. Også den rollen må fylles på en tillitvekkende måte.

Å bygge tillit handler ikke nødvendigvis om å finne fasitsvar, men om å gjøre vurderinger opp mot lover og regler, med respekt for dem og prosessene bak. Forvaltningspraksis kan utvikles og lover kan etter hvert endres, men det må være enighet om systemene og prosedyrene for dette.

Kommunelovens formålsparagraf om tillitsskapende forvaltning krever ikke bare respekt for lover og regler, men også at det utvikles et felles verdi- og normgrunnlag. Det handler om å håndtere spennet og spenningen mellom lov og politikk. Da trengs innsikt i tema som korrupsjon, varsling og habilitet, da trengs en kartlegging og drøftinger av risikoområdene, og da trengs en egenkontroll som er åpen og tillitsskapende. For eksempel kan man gjennom dilemmatrening lære av både egne og andres feil.

Åpenhet er avgjørende for tillit. Det er viktig å utvikle åpne arbeids- og samarbeidsformer, og det er urovekkende at noen mener åpenhet kan være til hinder for å finne gode løsninger. Det kan av og til være fristende å ty til bakrommet. Åpenhet i prosesser og vedtak må ikke bli en trussel for godt politisk arbeid. Tvert imot betyr åpenhet også trygghet, og dermed et solid fundament for lokaldemokratiet.

Et medborgerpanel avslørte nylig en synkende tillit til politikerne. Et økende antall i befolkningen tror at kommunens administrasjon og politikere er der for egen vinning. Denne holdningen kan best motvirkes ved mest mulig åpenhet i de politiske prosessene.

Hva er etikk?

Enkelt sagt er etikk vitenskapen om hvordan menneskene i et samfunn skal omgås hverandre. Det innebærer en felles forståelse om hva som er rett og galt, og at man er enige om normene for samhandling. Det er til nytte for alle enkeltaktører at fellesskapet fungerer, og at man i en organisasjon som en kommune, har kommet fram til en felles forståelse av framgangsmåten for dette. Derfor er utviklingen av etiske retningslinjer så viktig. Det er med på å styrke den demokratiske beredskap, hvor uenighet tåles og håndteres i åpenhet.

Derfor er utviklingen av etiske retningslinjer så viktig. Det er med på å styrke den demokratiske beredskap, hvor uenighet tåles og håndteres i åpenhet.

[«Evne og kraft til å bære»](#) (pdf) heter et debattheft fra KS. Her refereres det til bærekrafttenkingen, som er sentral i all planlegging. Viktige utfordringer for bærekrafttenkingen finnes i arealpolitikken hvor hoveddilemmaet er vern vs. vekst, eller i arbeidsgiverpolitikken med kampen om de gode fagfolkene og deres arbeidsvilkår.

Det kan ligge mye politisk press og sprengstoff i utbyggingspolitikk, hvor utbyggerrollen ikke alltid er helt klar, og hvor ekspertene kan levere viktig bakgrunn – når de da ikke etter hvert blir ansatt hos utbygger. De mest iøynefallende habilitets- og lojalitetskonfliktene ligger for eksempel i det å kombinere utbyggerrollen med det å være folkevalgt i samme kommune.

Etikken kan noe forenklet plasseres på følgende måte:

- Politikk er hva du *vil* gjøre
- Jus er hva du *kan* gjøre
- Etikk er hva *gjør* du?

Med denne innfallsvinkelen er etikken i gråsonen mellom politikk og jus, eller mellom demokratiet og regelverket.

Saker som krever spesiell etisk oppmerksomhet er plan- og byggesaker, saker som har utfordringer for miljø og bærekraft, som for eksempel arealbruk i strandsonen, og saker med maktubalanse.

Fenomenet opsjonsavtaler, dvs. at grunneier og utbygger har gjort avtale (med eller uten penger) for framtidig utbygging der hvor dagens planer ikke åpner for det, og andre saker som utfordrer åpenhet og habilitet. Tillitsbaserte ordninger kan også være utsatt dersom respekten for regelverk er forvitret.

For å styrke den demokratiske beredskapen og motvirke tendenser til manglende respekt for lover og regler, er det nødvendig med en høy bevissthet om nettopp de etiske utfordringene. Utforming og utvikling av etiske retningslinjer, både for folkevalgte og ansatte, gode, trygge og åpne rutiner for varsling, prosedyrer for motvirkning og forebygging av korrupsjon og god trening i hvordan åpenhet kan praktiseres, er forslag til hvordan kommunesektoren kan følge opp.

Lokal forvaltning må være slik at det er samsvar mellom liv og lære.

Det må aldri lønne seg å ta tvilsomme snarveier eller gå bak ryggen på andre. Lokal forvaltning må være slik at det er samsvar mellom liv og lære. Dette krever kunnskap, bevisstgjøring, åpenhet og kontinuerlig trening.

Erfaringer fra kommunesektorens etikkutvalg

Hovedstyret i KS oppnevner hvert fjerde år [kommunesektorens etikkutvalg](#). Utvalget ble første gang opprettet i 2006, som en direkte konsekvens av korrupsjonssaken i Nedre Romerike Vannverk. Da innså man at en korrupsjonsberedskap i kommunene selv var nødvendig.

[Utvalget](#) har en bred og variert sammensetning hvor medlemmene har erfaring både fra forvaltning, etikk og media. Også erfaring fra kontroll og tilsyn er viktig.

Kontrollutvalgene er viktige aktører i kommunesektorens etiske arbeid. Kontrollutvalgene er kommunestyrets redskap, og på en måte riksrevisjon og sivilombud i ett. De er portvakter inn til et område som ikke bør være stedet for politiske omkamper. Kontrollutvalgene bør ha gode arbeidsforhold og se og bli sett. De sitter ofte inne med viktig kompetanse og erfaringsbakgrunn, og har også en god veileder i departementets [kontrollutvalgsbok](#). Kontrollutvalgene bør gå foran når det gjelder erfaringsutveksling og dialog, slik at alle aktører i organisasjonen kan se på kontrollarbeidet med respekt og tillit.

Kontrollutvalgene er kommunestyrets redskap, og på en måte riksrevisjon og sivilombud i ett.

Kommunesektorens etikkutvalg er rådgivende, og ikke i linjen for saksbehandling. Målet er å styrke etikk- og antikorrupsjonsarbeidet i kommunesektoren. Utvalget har en uavhengig og rådgivende rolle, og skal være synlige og tilgjengelige overfor kommuner, fylkeskommuner og kommunale virksomheter.

Erfaringer fra utvalgene gjennom disse årene styrker en arbeidsform hvor dialog med kommuner og fylkeskommuner er sentralt. Den beste måten å ha slik dialog på, er å reise rundt i landet, møte lokale folkevalgte og ansatte og på denne måten stimulere til etiske refleksjoner og høy bevissthet om forvaltningsetiske spørsmål.

Et av de beste hjelpemidlene som er utviklet for slike dialoger og møter, er dilemmasamlingen. Med bakgrunn i denne kan aktører med ulike roller drøfte de enkelte dilemmaene – og kanskje også bidra med dilemmaer eller vanskelige saker fra egen kommune eller fylkeskommune. Dilemmatrening er muskeltrening!

Dilemmatrening er muskeltrening!

I hele sin virksomhet har etikkutvalgene jevnlig utarbeidet veiledere og råd om etiske retningslinjer, registre og regelverk. Men har drøftet og utviklet råd om varsling, habilitet, lojalitet og åpenhet, og lagt grunnlaget for risikoanalyser og lokal beredskap. Det er utarbeidet en serie med rapporter og undersøkelser om tema som varsling og rutiner for å håndtere varsling, og om utsatte saker som arealsaker, plansaker og byggesaker. I tillegg har man et kontinuerlig samarbeid med Transparency International, ikke minst når det gjelder internasjonale oversikter over korrupsjon.

Alle rapporter og råd er tilgjengelige på KS sine nettsider under [Etikkportalen](#).

Utfordringer for kommunene

Et velfungerende lokaldemokrati skal kunne håndtere uenighet, samtidig som man hele tiden tar sikte på å finne gode fellesskapsløsninger. I disse tider, hvor lover og regler hele tiden utfordres, hvor folk i demokratiske land ikke lenger respekterer makta, er det viktigere enn noensinne å styrke den lokalpolitiske beredskap.

Åpenhet bør innebære at folk i kommuner og fylkeskommuner vet hva som skjer, og hvordan og hvorfor det skjer. Det bør være regler for gaver, roller, habilitet og særinteresser.

Etiske retningslinjer er nødvendig der hvor man er i gråsonene mellom regelverk og politikk, og man må klare balansen mellom moralisering og etiske refleksjon. Da er trening og øvelser viktige virkemidler. Etikken må på dagsorden! Minst en gang i året bør et kommunestyre sette av tid til etisk trening.

Minst en gang i året bør et kommunestyre sette av tid til etisk trening.

Ytringsfriheten står sterkt her i landet, ikke minst forankret i Grunnloven. Derfor må varsling ikke føre til tilsidesetting og knebling av meninger. Det må være lov å si fra, og det må være gode og objektive systemer for å ta seg av enhver varsling.

Kommunene er også arbeidsgivere og eiere. Derfor bør det være klare og kjente rutiner for spørsmål som knytter seg til arbeidstakerforhold og eierskap. Det må være et etisk rammeverk, eller etiske retningslinjer, som setter standarder for hva som forventes av folkevalgte og ansatte, også når det kommer til interessekonflikter og rollekombinasjoner.

Media har en viktig rolle, ikke minst er de der når det oppstår konflikter og uklare ansvarsforhold. Media må derfor ikke undervurderes, men aksepteres i den uavhengige rollen de har. Media kan være en god medspiller både for å avdekke uheldige forhold og for å la alle komme til orde.

Norge er ikke fri for korrupsjon eller uetisk atferd i lokalforvaltningen, men vi ligger bedre an enn de fleste andre land. La oss derfor styrke kunnskapen og bevisstheten om hvordan vi bygger og forsterker en demokratisk beredskap!

Lenke til **kontroll & revisjon** nr. 5/2024:

<https://www.nkrf.no/kontroll-og-revisjon/2024/5>

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/7153-1
Saksbehandler: Håvard Sæther
Dato: 30.09.2024

Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse for Namsos kommune

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskap	15.10.2024	
Kommunestyre	24.10.2024	

Kommunedirektørens innstilling

1. Kommunestyret vedtar helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse for Namsos kommune.
2. Kommunestyret vedtar at helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse legges til grunn for Namsos kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i perioden 2025-2028.

Hjemmel for vedtaket er:

Lov om kommunal beredskapsplikt §14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 2 og 3.

Dokumenter i saken

Type	Dato	Tittel	Adressat
S	10.09.2024	Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse for Namsos kommune	

Vedlegg

- 1 Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse

Saksopplysninger

Kommunen har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet. Kommunen skal utvikle trygge og motstandsdyktige lokalsamfunn og har et grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner.

Kravene til kommunen for å ivareta sin rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er stilt i sivilbeskyttelsesloven (§§ 14 og 15) og i forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Kommunen skal ha:

1. En helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse).
2. Plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.
3. En overordnet beredskapsplan, herunder plan for evakuering av befolkningen, befolkningsvarsling og krisekommunikasjon.

Denne saken ivaretar punkt 1 og 2. Kommunen har en overordnet beredskapsplan, som årlig oppdateres (jf. punkt 3).

Arbeidet med utarbeidelse av revisjon av ROS-analysen ble igangsatt 1.halvår 2023. Kommunedirektøren med sin ledergruppe er oppdragsgiver og prosjekteier. Beredskapskoordinator har vært prosjektleder og ansvarlig for at gjennomføringen tilfredsstillende prosesskrav og resultatkrav til kommunal helhetlig ROS.

Det er gjennomført et innspillmøte med eksterne aktører med utgangspunkt i kommunens beredskapsråd med flere innbedte i tillegg som Statsforvalteren, Trøndelag fylkeskommune, Avinor, Forsvaret, NVE, Telenor, Tensio med flere.

Prosjektgruppen som har arbeidet med ROS-analysene på de uønskede hendelsene har fordelt ansvar for å utarbeide den enkelte analyse etter kompetanse og fagområde. Den enkelte analyse er så blitt utarbeidet innenfor sitt nettverk og fagområde, før arbeidsgruppen har gått igjennom og ferdigstilt de.

Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse.

Det er utarbeidet en helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse (ROS) for Namsos kommune. Formålet med helhetlig ROS er:

- Gi oversikt over uønskede hendelser som utfordrer kommunen.
- Gi bevissthet om risiko og sårbarhet i kommunen.
- Fange opp risiko og sårbarhet på tvers av sektorer.
- Gi kunnskap om forebyggende tiltak for å unngå og redusere risiko og sårbarhet i kommunen.
- Identifisere tiltak som er vesentlige for kommunens evne til å håndtere påkjenninger.
- Gi grunnlag for mål, prioriteringer og nødvendige beslutninger i kommunens arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap.
- Gi innspill til risiko- og sårbarhetsanalyser innen andre kommunale ansvarsområder og fylkes ROS.

På bakgrunn av kommunebeskrivelsen, endringer i internasjonale rammebetingelser, sektoranalyser/innspill, kommunens tidligere ROS, FylkesROS og de nasjonale krisescenarier og de krav som følger av kommunal beredskapsplikt har arbeidsgruppen kommet fram til følgende uønskede hendelser med potensiale for store konsekvenser for kommunens drift og befolkning.

Uønsket hendelse	Referanse/begrunnelse
1. Skredhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
2. Storm og strømbrudd	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
3. Nedbør, Flom og oversvømmelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
4. Skog- og lynnbrann	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
5. Sammenbrudd av transportsystemer	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023
6. Bortfall e-kom (Både tele/data)	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
7. Manglende vannforsyning	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
8. Stor ulykke (Luftfart, vei, sjø, annet)	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
9. Brann i større offentlige bygninger	Kommunal ROS 2020
10. Ulykke med farlig gods	FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
11. Tilsiktet hendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
12. Pandemi	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
13. Atomhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020

14. Sikkerhetspolitisk krise – væpnet konflikt	FylkesROS 2023
15. IKT- Cyberangrep	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023

Helhetlig ROS viser at det er hendelsene pandemi og «storm og strømbrudd» som medfører størst risiko i Namsos kommune. Dette er uønskede hendelser som også i stor grad rammer de kritiske samfunnsfunksjoner. Hendelsene har noe ulik profil, begge medfører store økonomiske konsekvenser, men pandemi har større konsekvenser for liv og helse. Storm og medfølgende strømbrudd er en hendelse som kan prege lokalsamfunnet i lengre tid, avhengig av varighet på uværet og hvor omfattende skadene er på infrastrukturen.

Nye hendelser i denne revisjonen

Sammenbrudd av transportsystemer, eksempelvis en kritisk veiforbindelse, kan medføre store utfordringer for dagliglivet i deler av kommunen over lengre tid som må håndteres. Erfaringer fra lokalområdet med skred som stenger vei, sammen med at Namsos kommune er langstrakt aktualiserer problemstillingen.

Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konflikt skal være med i revisjonene av kommunale risiko og sårbarhetsanalyser etter et økt fokus på dette etter Russlands invasjon av Ukraina i 2022.

Det er på plass mange eksisterende tiltak for å forebygge og håndtere slike hendelser og det foreslås ytterligere forebyggende og skadereduserende tiltak for å redusere sårbarheten igjennom en plan for oppfølging i planperioden 2025-2028 på samfunnssikkerhetsområdet.

Plan for oppfølging 2025-2028

Tiltakene som foreslås i planen fokuserer på de overordnede tiltakene på de mest utsatte områdene og generelle tiltak som vil virke på mange typer hendelser. Prioritet 1 innebærer at tiltaket skal være gjennomført i 2025-2026. Prioritet 2 innebærer at tiltaket skal være gjennomført i 2027- 2028. Noen av tiltakene vil kunne være så omfattende at de ideelt sett skulle vært gjennomført raskt, men omfanget av tiltaket vil gjøre dette lite realistisk.

Forslag til forebyggende tiltak

Tiltak nr	Prioritet	Tiltak	Hendelse	Ansvar
F1	1	Helhetlig ROS følges opp i utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel.	1,2,3,4,10,14	Kommunedirektør
F2	2	Arbeidet med å sikre kommunens vannforsyning skal videreføres med fokus på leveransesikkerhet (inkludert nødvann), sikring mot kilder til forurensning og plan for leveranse ved lengre strømbrudd	7	Kommunalsjef Økonomi og infrastruktur

F3	1 2	Forebygge utenforskap i ungdomsmiljøer Vurdere fysiske tiltak på skoler mtp internvarsling (calling), dørlåsing o.l. Må avpasses mot eksisterende beredskaps- og evakueringsplaner	11	Kommunalsjef oppvekst og opplæring
F4	1	Helhetlig ROS skal følges opp i alle risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner på andre beredskapsområder i kommunen. Gjelder alle fagområder i kommunen.	Alle	Kommunedirektør
F5	1	Påvirke veieiere i Namsos kommune for å få best mulig rassikring og oppgradering av veinettet for å sikre framkommelighet og redusere sårbarhet i kommunen.	1,3,5	Kommunedirektør Politisk nivå

Forslag til tiltak for å styrke beredskap og håndteringsevne (skadebegrensende tiltak)

Tiltak nr	Prioritet	Tiltak	Hendelse	Ansvar
S1	1	Virksomheter i kommunen må ha planer for å drifte nødvendige tjenester uten tilgang på IT-systemer over en periode.	2,6,15	Kommunalsjefer
S2	2	Revisjon og oppdateringer av plan for helsemessig og sosial beredskap for: - å sikre ivaretagelse av sårbare grupper og nødvendige helse- og omsorgstjenester. - Å forberede driften av helse og omsorgstjenester i	1,2,3,5,6, 7,9,12,13	Kommunalsjef helse og velferd

		sikkerhetspolitisk krise – væpnet konflikt		
S3	1	Utarbeide og bekjentgjøre plan for oppmøtepunkter for innbyggere i de ulike deler av kommunen i tilfelle sammenbrudd på kommunikasjoner (tele/data/strøm eller vei/ferjeforbindelser), pandemi o.l..	1,2,3,5,6,12,13,14	Brann og redning
S4	1	Informasjonstiltak om egenberedskap til den enkelte innbygger i kommunen.	1,2,3,5,6,7,12,13,14	Brann og redning
S5	1	Namsos kommune skal ha et eget årshjul som sikrer at kommunens overordnede beredskapsplan er oppdatert og øvd, at alle som har en rolle i beredskapsplanen har fått grunnopplæring og øves tilstrekkelig i sin rolle, og at kommunens sektorvise beredskapsplaner holdes oppdatert.	Alle	Kommunedirektør
S6	1	Utvikle planverk ved atomhendelse Planverket må være samordnet med nasjonale og regionale myndigheter slik at det gis godt funderte og entydige råd til befolkningen.	13	Brann og redning
S7	1	Revisjon av smittevernplanen for kommunen i perioden	7, 12	Kommuneoverlegen

S8	2	Revisjon av pandemiplan for kommunen i perioden	12	Kommuneoverlegen
S9	1	Styrke beredskapen mot skogbrann ved å utvikle samarbeidet med skogbruksaktører og det regionale samarbeidet om gjensidig stab, personell og materiellstøtte med andre brann og redningsvesen	4	Brann og redning
S10	1	Etablere tettere kontakt mellom lokale militære myndigheter og sivile myndigheter (blant annet kommunen) for å få dialog om hvilke vurderinger som gjøres til enhver tid og hvilke scenario og tiltak sivilsamfunnet bør forberede seg på for å ivareta befolkningen og støtte opp under de militære mål og oppgaver.	14	Kommunedirektør Brann og redning

Vurdering

Helhetlig ROS vurderes til å gi en oversikt og kunnskap om de større uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen med den kunnskap vi har nå. Denne kunnskapen legges til grunn for Namsos kommunes arbeid for å aktivt forebygge uønskede hendelser, ha relevante og oppdaterte beredskapsplaner og ha en kriseledelse som har en god beredskapsplan som er øvd og som håndterer de hendelser som oppstår.

Analysen er utført på overordnet nivå. I prioriteringen av tiltak i plan for oppfølging ligger det framstilte risikobildet fra risiko og sårbarhetsanalysen og kommunens overordnede mål og strategier for samfunnssikkerhet og beredskap til grunn. Det fokuseres på tiltak mot risiko og sårbarhetsområder der kommunen har reell styrbarhet.

Mer spesifikke nye tiltak og eksisterende tiltak som er nevnt i analysene og tiltakslistene skal ivaretas i sektorvise ROS-analyser og beredskapsplaner. Helhetlig kommunal ROS er, sammen med spesifikke sikkerhetskrav i eget sektorlovverk (eks helseberedskapsloven og brannloven), det som sektorvise ROS-analyser og beredskapsplaner må forholde seg til.

Kommunens overordnede beredskapsplan med tiltakskort for oppstart av kommunens overordnede håndtering av hendelsene oppdateres i tråd med ny risiko og sårbarhetsanalyse.

Miljømessig vurdering

Ingen.

Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse 2024

Innhold

.....	1
Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse	1
2024	1
Sammendrag	5
1. Bakgrunn for helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse	7
Formål	8
Mandat	8
Avgrensninger	10
2. Kommunebeskrivelse	11
3. Rammebetingelser	13
Klimaendringer	13

Tilsiktede hendelser	14
Digitalisering	15
Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og verden	15
4. Metode og arbeidsprosess.....	16
Sannsynlighetsgradering	16
Konsekvensgradering	16
Risikoframstilling/aksept.....	16
Sårbarhetsvurderinger	16
Organisering og gjennomføring av arbeidet.....	17
5. Identifikasjon av uønskede hendelser	19
6. Risiko- og sårbarhetsvurdering	20
7. Framstilling av risiko- og sårbarhetsbilde for Namsos kommune.....	21
Framstilling av risiko for kritiske samfunnsfunksjoner og behov for befolkningsvarsling og evakuering	22
Framstilling av mulige følgehendelser av en uønsket hendelse	23
Risikomatriser på hendelsene etter konsekvenskategoriene	25
Risikomatrise liv og helse - dødsfall.....	25
Risikomatrise liv og helse - skader og sykdom.....	25
Risikomatrise samfunnsstabilitet - Manglende dekning av grunnleggende behov	26
Risikomatrise samfunnsstabilitet – Forstyrrelser i dagliglivet	27
Risikomatrise natur og miljø – Langtidsskader – naturmiljø	28
Risikomatrise natur og miljø – Langtidsskader – Kulturmiljø	28
Risikomatrise materielle verdier – Direkte økonomiske tap	29
Risikomatrise materielle verdier – Indirekte økonomiske tap.....	30
Sammenstilling uønsket hendelser og konsekvenstyper	31
8. Identifikasjon av nye risikoreducerende tiltak.....	32
9. Plan for oppfølging 2025-2028	39
Forslag til forebyggende tiltak.....	39
Forslag til tiltak for å styrke beredskap og håndteringsevne (skadebegrensende tiltak).....	41
Vedlegg 1 - Eksisterende risikoreducerende tiltak	44
Vedlegg 2 - Metode for utvelgelse av hendelser	50
1. Datakilder for uønskede hendelser	50
2. Vurdering av de mulige uønskede hendelsenes relevans for Namsos	50
3. Eksisterende uønskede hendelser i helhetlig ROS for Namsos kommune	51

Sammendrag

Kommunen har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet. Kommunen skal utvikle trygge og motstandsdyktige lokalsamfunn og har et generelt og grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sitt geografiske område. Dette skal kommunen gjøre ved å jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet på tvers av sektorer i kommunen med sikte på å redusere risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og materielle verdier. Denne plikten gjelder kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som tjenesteleverandør/virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

Namsos kommune oppfyller igjennom utarbeidelse av helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen, de kravene til dette som påligger kommunen i Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

I arbeidet er metodikken i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sin veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i kommunen fulgt.

For å revidere relevante uønskede hendelser i helhetlig ROS for Namsos kommune har arbeidsgruppen tatt utgangspunkt i den eksisterende risiko og sårbarhetsanalysen og komplettert dette med nyere analyser på nasjonalt og fylkesnivå og endringer i verdenssituasjonen.

De uønskede hendelsene som beskrives er overordnede. Dette betyr at de kan omfatte flere underordnede hendelser med ulik risiko. Dette medfører at risikoen som beskrives er den alvorligste for hver enkelt hendelse, mens det bakenforliggende risikobildet vil være mer nyansert. Risiko er lik sannsynlighet gange konsekvens ved en uønsket hendelse.

Det er utarbeidet analyseskjema for 15 uønskede hendelser som er vurdert til å være de som påfører Namsos kommune størst konsekvenser om de inntreffer. Analyseskjemaene er en gjennomgang av risikoforholdene i kommunen, eksisterende risikoreduserende tiltak og får frem forslag til nye tiltak, enten sannsynlighetsreduserende eller konsekvensreduserende.

Helhetlig ROS viser at det er det er pandemi og storm og strømbrudd som medfører størst risiko i Namsos kommune. Dette er uønskede hendelser som også i stor grad rammer de kritiske samfunnsfunksjoner. Hendelsene har noe ulik profil, begge medfører store økonomiske konsekvenser, men pandemi har

større konsekvenser for liv og helse. Storm og medfølgende strømbrudd er en hendelse som kan prege lokalsamfunnet i lengre tid, avhengig av varighet på uværet og hvor omfattende skadene er på infrastrukturen. Sammenbrudd av transportsystemer, eksempelvis en kritisk veiforbindelse kan også medføre store utfordringer i deler av kommunen. Det er på plass mange tiltak for å forebygge og håndtere slike hendelser og det foreslås ytterligere forebyggende og skadereduserende tiltak for å redusere sårbarheten.

Helhetlig ROS inneholder en plan for oppfølging i planperioden 2025-2028 på samfunnssikkerhetsområdet. Tiltakene som foreslås i planen fokuserer på de overordnede tiltakene innen de mest utsatte områdene og generelle tiltak som vil virke på mange typer hendelser.

I. Bakgrunn for helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse

Kommunen har et generelt ansvar for å ivareta sikkerheten og tryggheten til befolkningen som oppholder seg i kommunens geografiske område. Kommunen er det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen. Med befolkningen menes de som til enhver tid bor og oppholder seg i kommunen.

Sivilbeskyttelseslovens kapittel V om kommunal beredskapsplikt pålegger kommunene å utarbeide og oppdatere en helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Forskrift om kommunal beredskapsplikt utdyper det kommunale ansvaret og setter blant annet krav til at analysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner og ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Denne ROS-analysen er en revisjon av analysen som ble utarbeidet i 2020 i forbindelse med etableringen av nye Namsos kommune. Den er utarbeidet etter metoder og prinsipper som DSB anbefaler i sin «Veileder til risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen».¹

I Samfunnsdelen i kommuneplanen for Namsos kommune 2020-2030 er samfunnssikkerhet og beredskap et av tolv innsatsområder, med mål om at samfunnet vårt skal oppleves som trygt. Delmålene på området er som følger:

- Namsos kommune skal være godt forberedt til å ivareta befolkningen og samfunnskritisk infrastruktur
- Namsos kommune skal jobbe helhetlig og systematisk for å redusere risiko og forebygge uønskede hendelser.
- Namsos kommune skal være en attraktiv samarbeidspartner med andre kommuner og sentrale samfunnsaktører.
- Namsos kommune skal formidle kunnskap om hvordan befolkningen selv på en god måte kan bidra til økt samfunnssikkerhet

Disse vedtatte målene på området, sammen med gjeldende lovverk, legges til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i Namsos kommune.

---

¹ Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 2022

Formål

Risiko og sårbarhetsanalysen er ikke et mål i seg selv, men et viktig grunnlagsverktøy i kommunens beredskapsarbeid. Hensikten med ROS-analysen er:

- Gir oversikt over uønskede hendelser som utfordrer kommunen
- Gir bevissthet om risiko og sårbarhet i kommunen
- Fanger opp risiko og sårbarhet på tvers av sektorer
- Gir kunnskap om forebyggende tiltak for å unngå og redusere risiko og sårbarhet i kommunen
- Identifiserer tiltak som er vesentlige for kommunens evne til å håndtere påkjenninger
- Gir grunnlag for mål, prioriteringer og nødvendige beslutninger i kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap
- Gir innspill til risiko- og sårbarhetsanalyser innen andre kommunale ansvarsområder og fylkes ROS

ROS-analysen skal omfatte:

- Eksisterende og framtidig risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
- Risiko og sårbarhet utenfor kommunens område som kan ha betydning for kommunen
- Hvordan ulike risikoer og sårbarheter kan påvirke hverandre.
- Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
- Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet
- Behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

Mandat

Kommunenes helhetlige ROS skal oppdateres hvert 4. år eller når det er avdekt vesentlige endringer i risikobildet for kommunen. Den reviderte ROS skal vedtas av kommunestyret etter en revisjonsprosess med nødvendig involvering av relevante interne og eksterne aktører.

Gjennomføringen av denne revisjonen av helhetlig ROS er forankret i Kommunedirektørens ledergruppe som har gitt oppdraget til Namsos brann og redning. Namsos brann og redning er tillagt ansvaret for å følge opp Namsos kommunes plikter etter Sivilbeskyttelsesloven med forskrifter. Leder av avdelingen ivaretar rolle og oppgaver som kommunes beredskapskoordinator i tillegg til å være brann- og redningssjef.

Kommunedirektørens ledergruppe har pekt ut deltagere fra ulike fagområder til å delta og bidra i analysearbeidet.

Avgrensninger

Den kommunale helhetlige ROS-analysen retter seg mot hendelser og forhold som vil ha et større omfang enn hva det ordinære hjelpeapparatet i kommunene løser. Eksempelvis faller av den grunn en boligbrann, mindre dataangrep og en trafikkulykke utenfor, denne type hendelser vil være tema i ROS-analyser på relevante kommunale fagområder.

NIVÅ	OFFENTLIG FORVALTNING	EKSTERNE AKTØRER
Stat	<ul style="list-style-type: none"> Nasjonalt risikobilde, (departement, sektormyndigheter)	
Fylkesmann	<ul style="list-style-type: none"> FylkesROS	
Kommune	<ul style="list-style-type: none"> Helhetlig ROS	
Virksomhet/fagområde	<ul style="list-style-type: none"> ROS-analyse av kommunal virksomhet/fagområde ROS-analyse for drikkevannforsyning, helse- og brannberedskap ROS-analyse i utbyggingsplaner iht. plan- og bygningsloven Risikovurdering av informasjonssystemer som håndterer personopplysninger	<ul style="list-style-type: none"> ROS-analyse av kraftforsyningen ROS-analyser av transport Risikovurderinger av virksomheter som håndterer farlige stoffer (spesielt storulykkevirksomheter?)

Til tross for at det etterstrebes i arbeidet å avdekke de fleste mulige relevante uønskede hendelsene for kommunen, vil det sannsynligvis oppstå hendelser som ikke er dekt i den helhetlige ROS og påfølgende beredskapsplaner. I slike tilfeller vil handlingsmønstre og planverk som er laget på andre type hendelser og den samlede kompetansen kriseledelsen håndterer hendelsene.

2. Kommunebeskrivelse

Namsos utgjør til sammen ca 2000 km² landareal (uten ferskvann)². Dette gjør Namsos arealmessig til den tredje største kommunen i Trøndelag. Dette gjør at Namsos bli en svært variert kommune med lang kystlinje og øyer og relativt store innlandsarealer. Namsen har sitt utløp i kommunen ved Namsos.

Innbyggertallet til kommunen er pr 1.kvartal 2024 15.093 og tettsteder etter SSB sin definisjon er Namdalseid (339), Bangsund (863), Spillum/Namsos (9632). Videre er Nord-Statland, Dun (Jøa), Salsnes, Lund, Vemundvik og Otterøya tyngdepunkt når det gjelder bosetting og tilbud. Det er helseinstitusjoner på Namdalseid, Bangsund, Namsos og Jøa. Det er skoler i drift på Nord-Statland, Namdalseid, Bangsund, Namsos, Otterøya, Sørenget og Jøa.

De mest sentrale veiforbindelsene i kommunen er kommunen FV 17 (Namdalseid-Namsos-Overhalla), FV 715 (Årgård(sør)-Osen) FV766 (Sjøåsen – Statland), FV 769 (Namsos-Lund), FV 767 (Lænn-Otterøya), FV 777 (Myrvika-Ølhammeren). FV 766 er den eneste veiforbindelsen til områdene i kommunen etter Sjøåsen. FV 769 er tilgjengelig via vei fra to retninger, men fra Namsos blir det lang omkjøring via Høylandet og Hofles via ferje. Hovedtyngden av trafikken går på FV17, FV769 og FV766.

Det er to ferjeforbindelser, Ølhammeren-Seierstad er et internt ferjesamband i kommunen som er eneste samband mellom Jøa og resten av kommunen. Lund-Hofles går ut av kommunen til Nærøy kommune.

Kommunen har en lufthavn lokalisert i Namsos med daglige flygninger. Det er rutefly til Trondheim og Sandnessjøen. Det er hurtigbåtforbindelse mellom Namsos-Jøa-Rørvik-Leka.

Kommunen er et regionsenter i Namdalen med funksjoner som videregående skole, Nord Universitet, Sykehuset Namsos og har et handelssentrum med et godt utbygd tilbud som også server omlandet.

Kommunen har forsvarsinstallasjoner som kan være av internasjonal interesse.

I Namsos kommune har det vært hendelser med relativt store konsekvenser. Flystyrt på Berg (Overhalla) og flere skredhendelser i den senere tiden. De

---

² Nye Namsos – Tall og fakta – Tor Brenne 2016

største hendelsene har vært kvikkleireskredet i Kattmarka (2009) som rammet et boligområde, undersjøisk skred på Nord-Statland (2014) som rammet boligområde/industriområde. I tillegg har det vært flere mindre skredhendelser de siste 10 årene. En fellesfaktor har vært at det har pågått anleggsarbeid. I tillegg har Namsos som resten av Norge vært igjennom en pandemi som slo inn for fullt i mars 2020 og en flyktningebølge i etterkant av Russlands invasjon av Ukraina i februar 2022.

3. Rammebetingelser

Namsos kommune som lokalsamfunn påvirkes i stor grad av global utvikling på klima, teknologi og samfunnsforhold. Hvordan dette virker inn på Namsos avhenger noe av lokale forhold, men ofte er dette krefter og dynamikk som er vanskelig å påvirke lokalt, det vil si vi må oppfatte disse utviklingene, forberede oss og innrette oss best mulig når den har skjedd.

Klimaendringer

Det er utarbeidet klimarisikoprofil på fylkesnivå for gamle Nord-Trøndelag. Hvor mye en kommune i Trøndelag blir påvirket av dette vil avhenge av lokale forhold mtp geografiske forhold, næringsliv o.l. Hvor raskt og i hvor stor grad klimaendringene vil påvirke kommunen kan ikke angis helt eksakt, datamodeller på middelalternativet for klimautslipp anslår en stigning i gjennomsnittlig årstemperatur stiger med 4,5 grader i 2080 og en økning på årsnedbøren på 20% i samme år. Når det gjelder havstigningen i Trøndelag er det anbefalt å benytte 48-60 cm som påslag for havstigning til perioden 2080-2100 i arealplanlegging. Se figurene under for oppsummerende beskrivelser for de klimautfordringer som vurderes som mest sannsynlig gjøre seg gjeldende i Trøndelag og Namsos.

Kilde: <https://klamarisiko.kbn.com/regioner/trondelag/namsos/>

ØKT SANNSYNLIGHET	
 Kraftig nedbør	Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer
 Jord-, flom- og sørpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormfloniået å øke

<https://klimaservicesenter.no/faces/desktop/article.xhtml?uri=klimaservicesenter/klimaprofiler/klimaprofil-nord-trondelag>

Det er utarbeidet en egen klimarisikoanalyse for Namsos kommune som ble behandlet av kommunestyret i november 2022. Den gjenspeiler i hovedsak vurderingene som er skissert over, det vil si at økt nedbør og en høyere frekvens skred kan forventes i vår region framover.

Tilsiktede hendelser

En tilsiktet hendelse er en hendelse som er forårsaket av en aktør som handler med hensikt. Aktørens hensikt kan være ondsinnet, fremme egne interesser eller begge deler. Dette kan kjennetegnes ved terror, dataangrep eller svært alvorlig kriminalitet som skoleskyting.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) utgir årlig sin trusselvurdering og for 2024 skriver PST i sin vurdering:

- **Statlig etterretningsvirksomhet mot politiske prosesser og militære mål**, hovedsakelig fra Russland, men også betydelig og økende fra Kina.
- **Politisk motivert vold – ekstremisme**, PST vurderer det som mulig at ekstreme islamister og høyreekstremister vil gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024. Trusselen fra ekstreme islamister framstår som noe mer alvorlig enn trusselen fra høyreekstreme.
- **Trussel mot myndighetspersoner**, PST vurderer det som lite sannsynlig at myndighetspersoner i Norge vil bli rammet av alvorlige voldshandlinger, men forventer at myndighetspersoner vil bli utsatt for trusler og hets.

https://www.pst.no/globalassets/2024/ntv2024/nasjonal-trusselvurdering-2024_uuweb.pdf

Digitalisering

Den demografiske utviklingen i befolkningen og press på institusjonsplasser tilsier at sårbare grupper som bor hjemme blir større og en del av strategien er å sikre deres trygghet ved hjelp av velferdsteknologi.

Dette vil kunne gi kommunen større utfordringer ved eksempelvis ved langvarige strømbrudd og e-kom hendelser der kommunikasjonen bryter sammen. Da vil det være en større mengde personer i sårbar gruppe som trenger støtte og varslingsystemene er satt ut av spill.

En stadig større vektlegging av digitale løsninger innebærer også potensielt en større sårbarhet på dette området. Fokus på datasikkerhet er viktig for å opprettholde kommunal tjenesteproduksjon. Sikre løsninger for elektronisk kommunikasjon er viktig for å kunne drive en effektiv krisehåndtering, uansett hvilken type krise det dreier seg om.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og verden

Etter Russlands invasjon av Ukraina i februar 2022 har den sikkerhetspolitiske situasjonen endret seg vesentlig i Europa og Norge. Det tegner seg et bilde der Russland med mer eller mindre åpenbare støttespillere settes opp mot vesten. I Europa og Norge har dette medført en opprusting av de militære kapasitetene etter mange år med nedbygging. I Norge er det vedtatt en lang tidsplan for Forsvaret i Stortinget som innebærer en stor økning i ressurser som brukes på Forsvaret. Det er også et økt fokus på samfunnssikkerhet og totalforsvaret i Norge, Namsos som en del av Trøndelag inngår også som et viktig område i NATOs tenkning om forsvar og forsterkning på Europas Nordre flanke.

4. Metode og arbeidsprosess

ROS-analysen skal bidra til å skape et overordnet, helhetlig og sektorovergripende risikobilde i kommunen og danne planleggingsgrunnlag for å ivareta sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn som en integrert del av samfunns- og beredskapsplanleggingen.

Sannsynlighetsgradering

Hvor ofte en hendelse kan inntreffe uttrykkes ved hjelp av sannsynlighetsbegrepet. En sannsynlighetsvurdering vil bygge på historiske data, statistikk, lokalkunnskap/erfaringer, ekspertgruppevurderinger, og utviklingstrender i samfunnet. På dette grunnlaget vurderes og fastsettes sannsynlighet.

I sannsynlighetskategoriene har Namsos kommune lagt til grunn inndeling i DSB sin veileder.

Konsekvensgradering

Som en mellomstor kommune i Norge er kategoriene i DSB sin veileder lagt til grunn når konsekvensene av en hendelse skal vurderes. Det er gjort et fravik fra veilederen, dette gjelder kategoriseringer på økonomiske verdier, der er summene justert ved å «ta bort en null» i summene, dette for å gjøre graderingen mer relevant for Namsos kommune.

Risikoframstilling/aksept

Risikobildet framstilles i risikomatriser for de ulike konsekvenskategoriene og en framstilling av hvordan de kritiske samfunnsfunksjonene blir berørt av hendelsene.

Det er ikke beskrevet konkrete risikoakseptkriterier i den helhetlige ROS-analysen for kommunen. En etablering av akseptkriterier kan oppfattes som formelle beslutningskriterier og begrense gode drøftinger rundt hva som skal aksepteres av risiko og sårbarhet av kommunens politiske og administrative ledelse. Uansett vil sikkerhetskrav i ulike lover og forskrifter på mange fagområder gjøre seg gjeldende.

Sårbarhetsvurderinger

I sårbarhetsvurderingen skal det vurderes om kritiske samfunnsfunksjoner blir berørt som følge av den enkelte uønsket hendelse og hvor sårbare disse er for hendelsen.

De kritiske samfunnsfunksjonene som vurderes for Namsos kommune er:

1. Forsyning av mat og medisiner
2. Ivaretagelse av behov for husly og varme
3. Forsyning av energi
4. Forsyning av drivstoff
5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon
6. Forsyning av vann og avløpshåndtering
7. Fremkommelighet for personer og gods
8. Oppfølging av særlig sårbare grupper
9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester
10. Nød- og redningstjeneste
11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering
12. Evne til å ta imot evakuerte

Hendelser som medfører svikt i en eller flere kritiske samfunnsfunksjoner kan få alvorlige konsekvenser.

Sårbarhetsvurderingen bør også ta inn over seg kommunens evne til å håndtere hendelsen og til å opprettholde og gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet.

Organisering og gjennomføring av arbeidet

Den forrige ROS-analysen i Namsos kommune ble ferdigstilt i 2020 i forbindelse med etableringen av den nye Namsos kommune. Denne ROS-analysen bygger på dette arbeidet og er en revisjon oppdatert med endringer i samfunnet og vår risikoforståelse nå. Helhetlig ROS er utarbeidet etter metoder og prinsipper som DSB anbefaler i sin veileder «Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen».

Arbeidet med utarbeidelse av revisjon av ROS-analysen ble igangsatt 1.halvår 2023. Arbeidet har vært organisert som et prosjekt med medlemmer fra linjeorganisasjonen i kommunene. Kommunedirektøren med sin ledergruppe er oppdragsgiver og prosjekteier. Beredskapskoordinator har vært prosjektleder og ansvarlig for at gjennomføringen tilfredsstillende prosesskrav og resultatkrav til kommunal helhetlig ROS.

Kommunedirektørens ledergruppe har utnevnt medlemmer til intern arbeidsgruppe som har som oppdraget med ROS-analysene på de uønskede hendelsene. I arbeidsgruppen er det fordelt ansvar for å utarbeide den enkelte analyse etter kompetanse og fagområde. Den enkelte analyse er så blitt

utarbeidet innenfor sitt nettverk og fagområde, før arbeidsgruppen har gått igjennom dem og ferdigstilt de.

Prosjektleder har deltatt på møte med Statsforvalteren om de deler av FylkesROS 2023 som har vært unntatt offentligheten.

Det er gjennomført et innspillsmøte med eksterne aktører med utgangspunkt i kommunens beredskapsråd med flere innbedte i tillegg som Statsforvalteren, Trøndelag fylkeskommune, Avinor, Forsvaret, NVE, Telenor, Tensio med flere.

5. Identifikasjon av uønskede hendelser

På bakgrunn av kommunebeskrivelsen, sektoranalyser/innspill, kommunens tidligere ROS, FylkesROS og de nasjonale krisescenarier og de krav som følger av kommunal beredskapsplikt har arbeidsgruppen kommet fram til følgende uønskede hendelser med potensiale for store konsekvenser for kommunens drift og befolkning. Se vedlegg 2 for metode for utvelgelse av hendelser.

Uønsket hendelse	Referanse/begrunnelse
1. Skredhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
2. Storm og strømbrudd	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
3. Nedbør, Flom og oversvømmelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
4. Skog- og lyngbrann	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
5. Sammenbrudd av transportsystemer	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
6. Bortfall e-kom (Både tele/data)	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
7. Manglende vannforsyning	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
8. Stor ulykke (Luftfart, vei, sjø, annet)	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
9. Brann i større offentlige bygninger	Kommunal ROS 2020
10. Ulykke med farlig gods	FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
11. Tilsiktet hendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
12. Pandemi	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
13. Atomhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
14. Sikkerhetspolitisk krise – væpnet konflikt	FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
15. IKT- Cyberangrep	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020

6. Risiko- og sårbarhetsvurdering

For å vurdere risiko og sårbarhet knyttet til de 15 identifiserte uønskede hendelsene, er det utarbeidet egne analyseskjema for hver enkelt av dem. Benyttet skjema er fra DSB`s veileder. For hver hendelse er følgende beskrevet/vurdert:

- Beskrivelse av hendelsen
- Medvirkende faktorer
- Eksisterende tiltak og hvordan de fungerer
- Sårbarhetsvurdering
- Sannsynlighetsvurdering
- Vurdering av overførbarhet
- Konsekvenser
  - Liv og helse
    - Dødsfall
    - Skader og sykdom
  - Samfunnstabilitet
    - Manglende dekning av grunnleggende behov
    - Forstyrrelser i dagliglivet
  - Natur og miljø
    - Langtidsskader - naturmiljø
    - Langtidsskader - kulturmiljø
  - Materielle verdier
    - Direkte økonomiske tap
    - Indirekte økonomiske tap
- Usikkerhet
- Beskrivelse av risiko
- Mulige tiltak
- Styrbarhet

Med disse analyseskjemaene som grunnlag framstilles et samlet risiko- og sårbarhetsbilde for Namsos kommune og det beskrives eksisterende og foreslåtte nye tiltak for de uønskede hendelsene.

7. Framstilling av risiko- og sårbarhetsbilde for Namsos kommune

Med grunnlag i analyseskjemaene utarbeidet på de uønskede hendelsene framstilles og kommuniseres et risikobilde i dette kapitlet. Analysemetoden som er benyttet inneholder flere konsekvenskategorier for hver uønsket hendelse (Liv og helse, samfunnstabilitet, natur og miljø og materielle verdier), dette medfører at det er laget egne framstillinger for hver konsekvenskategori. Hver risikomatrise kommenteres oppsummerende løpende i kapitlet, til slutt i kapitlet settes det opp en helhetlig sammenstilling av hendelsene som er analysert.

Siden det påligger kommunen et særlig krav til å belyse utfordringer knyttet til tap av kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur, samt behov for befolkningsvarsling og evakuering, er det utarbeidet en egen oversikt over dette.

Framstilling av risiko for kritiske samfunnsfunksjoner og behov for befolkningsvarsling og evakuering

Uønsket hendelse	Kritiske samfunnsfunksjoner													
	1. Forsyning av mat og medisiner	2. Ivaretagelse av behov for husly og varme	3. Forsyning av energi	4. Forsyning av drivstoff	5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon	6. Forsyning av vann og avløpshåndtering	7. Fremkommelighet for personer og gods	8. Oppfølging av særlig sårbare grupper	9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester	10. Nød- og redningstjeneste	11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering	12. Evne til å ta imot evakuerte	Behov for befolkningsvarsling	Behov for evakuering
1. Skredhendelse														
2. Storm og strømbrudd														
3. Nedbør, flom og oversvømmelse														
4. Skog- og lynnbrann														
5. Sammenbrudd av transportsystemer														
6. Bortfall e-kom (Både tele og data)														
7. Manglende vannforsyning														
8. Stor ulykke														
9. Brann i større offentlig bygning														
10. Ulykke med farlig gods														
11. Tilsiktet hendelse														
12. Pandemi														
13. Atomhendelse														
14. Sikkerhetsp. Krise - væpnet konflikt														
15. IKT - Cyberangrep														

Oversikten viser at de fleste av de uønskede hendelsene kan påvirke flere kritiske samfunnsfunksjoner og i de fleste hendelsene er det behov for befolkningsvarsling og flere kan ha behov for evakuering.

De hendelsene som kan påvirke mange kritiske samfunnsfunksjoner er naturhendelser som større skred og storm og strømbrudd. Bortfall av e-kom og sammenbrudd av transportsystemer vil også påvirke mange kritiske samfunnsfunksjoner.

Når vi ser på de kritiske samfunnsfunksjonene og om det er noen som blir berørt av mange av de uønskede hendelsene ser vi at oppfølging av særlig sårbare grupper og nødvendige helse- og omsorgstjenester utpeker seg særlig i tillegg til framkommelighet til personer og gods.

Framstilling av mulige følgehendelser av en uønsket hendelse

Mulige følgehendelser	1. Skredhendelse	2. Storm og strømbrudd	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	4. Skog- og lyngbrann	5. Sammenbrudd av transportsystemer	6. Bortfall e-kom (Både tele og data)	7. Manglende vannforsyning	8. Stor ulykke	9. Brann i større offentlig bygning	10. Ulykke med farlig gods	11. Tilsiktet hendelse	12. Pandemi	13. Atomhendelse	14. Sikkerhetsp. Krise - væpnet konflikt	15. IKT - Cyberangrep
Uønsket hendelse															
1. Skredhendelse	■	■			■		■								
2. Storm og strømbrudd	■	■	■		■	■	■	■							
3. Nedbør, flom og oversvømmelse	■		■		■										
4. Skog- og lyngbrann		■		■	■										
5. Sammenbrudd av transportsystemer					■										
6. Bortfall e-kom (Både tele og data)						■	■								
7. Manglende vannforsyning							■	■							
8. Stor ulykke								■							
9. Brann i større offentlig bygning									■						
10. Ulykke med farlig gods									■	■					
11. Tilsiktet hendelse											■				
12. Pandemi												■			
13. Atomhendelse													■		
14. Sikkerhetsp. Krise - væpnet konflikt					■	■	■		■	■			■	■	■
15. IKT - Cyberangrep						■	■								■

Arbeidsgruppen har vurdert muligheten for følgehendelser ved den enkelte uønskede hendelse. Denne kunnskapen er viktig å ha når man skal få full oversikt over potensialet i den enkelte hendelse.

Det man ser her er at de større naturhendelsene (Skred, storm og strømbrudd, nedbør, flom og oversvømmelse) kan utløse følgehendelser som også er alvorlige i seg selv. I mellom bortfall av strøm og e-kom er det en naturlig avhengighet der eventuell batteriback-up på mobilsendere og transmisjonsnett er avgjørende for økt utholdenhet. IKT-cyberangrep kan få konsekvenser som utløser følgehendelser som må håndteres.

Følger ved eventuelle krigshandlinger utdypes ikke ytterligere.

Risikomatriser på hendelsene etter konsekvenskategoriene

De uønskede hendelsene plasseres i risikomatrisen ut ifra vurderingen av sannsynlighet og konsekvens som er angitt i analysekjemaene. Dette gir oss en forenklet framstilling av risiko- og sårbarhetsbildet, ved de fleste av analysene vil det være en grad av usikkerhet bak vurderingen.

Hendelser som er plassert oppe til høyre i en risikomatrix er de som er vurdert til å ha høy sannsynlighet og store konsekvenser.

Risikomatrix liv og helse - dødsfall

		Konsekvens for liv og helse - dødsfall				
		1: Ingen døde	2: 1-2 døde	3: 3-5 døde	4: 6-10 døde	5: > 10 døde
Sannsynlighet	E: Ofte enn 1 gang i løpet av 10 år		1			
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år		2,3,4,5	8, 10		12
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år		7, 9	6		
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år	15		13		11
	A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år					
	1. Skredhendelse	E,2		9. Brann i større offentlig bygning		C,2
	2. Storm og strømbrudd	D,2		10. Ulykke med farlig gods		D,3
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,2		11. Tilsiktet hendelse		B,5
	4. Skog- og lyngbrann	D,2		12. Pandemi		D,5
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,2		13. Atomhendelse		B,3
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,3		14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.		Ikke bestemt
	7. Manglende vannforsyning	C,2		15. IKT - Cyberangrep		B,1
	8. Stor ulykke	D,3				

Når det gjelder hendelser med størst potensiale for dødsfall er det pandemi som peker seg ut. Pandemi har høy sannsynlighet og det er særlig de sårbare gruppene som rammes hardest ved et utbrudd. Vi har noen hendelser med høy konsekvens, men der sannsynligheten er vurdert som lav, dette gjelder tilsiktet hendelse.

Risikomatrix liv og helse - skader og sykdom

		Konsekvens for liv og helse - skader og sykdom				
		1: 1-2 personer	2: 3-5 personer	3: 6-20 personer	4: 20-100 personer	5: > 100 personer
Sannsynlighet	E: Ofte enn 1 gang i løpet av 10 år		1			
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år		3, 4, 5, 10	2,8		12
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år		9	6,7		
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år	15			13	11
	A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år					
	1. Skredhendelse	E,2		9. Brann i større offentlig bygning		C,2
	2. Storm og strømbrudd	D,3		10. Ulykke med farlig gods		D,2
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,2		11. Tilsiktet hendelse		B,5
	4. Skog- og lyngbrann	D,2		12. Pandemi		D,5
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,2		13. Atomhendelse		B,4
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,3		14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.		Ikke bestemt
	7. Manglende vannforsyning	C,3		15. IKT - Cyberangrep		B,1
	8. Stor ulykke	D,3				

Når det gjelder hendelser med størst potensiale for skader og sykdom, så ligner bildet på det vi har ved dødsfall. Igjen er det pandemi som peker seg ut, sammen med tilsiktet hendelse.

Risikomatrixe samfunnsstabilitet - Manglende dekning av grunnleggende behov

Stabilitet – Manglende dekning av grunnleggende behov

Befolkningen mangler mat, drikkevann, varme og medisiner som følge av hendelsen.

Konsekvenskategoriene 1–5 kan angis som en kombinasjon av antall personer berørt av hendelsen og varighet:

Ant. berørte	< 50 personer	50–200 personer	200–1 000 personer	> 1 000 personer
> 7 dager	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2–7 dager	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1–2 dager	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
< 1 dag	Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Konsekvens for samfunnsstabilitet - Manglende dekning av grunnleggende behov						
Sannsynlighet		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
	E: Ofte enn 1 gang i løpet av 10 år	1				
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år	3, 4	12		2, 5	
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år		7			6
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år		13		15	
	A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år					
	1. Skredhendelse	E,1	9. Brann i større offentlig bygning			Ikke relevant
	2. Storm og strømbrudd	D,4	10. Ulykke med farlig gods			Ikke relevant
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,1	11. Tilsiktet hendelse			Ikke relevant
	4. Skog- og lyngbrann	D,1	12. Pandemi			D,2
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,4	13. Atomhendelse			B,2
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,5	14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.			Ikke bestemt
	7. Manglende vannforsyning	C,2	15. IKT - Cyberangrep			B,4
	8. Stor ulykke	Ikke relevant				

I denne konsekvenskategorien ser vi at særlig at storm og strømbrudd, sammenbrudd av transportsystemer og bortfall av e-kom gjør seg gjeldende. Dette er som tidligere vist hendelser som påvirker mange kritiske samfunnsfunksjoner og som ofte kan følge hverandre og inntreffe samtidig.

Risikomatrixe samfunnsstabilitet – Forstyrrelser i dagliglivet

Stabilitet – Forstyrrelser i dagliglivet

Befolkningen får ikke kommunisert via ordinære kanaler, kommer seg ikke på jobb eller skole, mangler tilgang på offentlige tjenester, infrastrukturer og varer.

Konsekvenskategoriene 1-5 kan angis som en kombinasjon av antall berørte personer og varighet:

Varighet	Ant. berørte			
	< 50 personer	50–200 personer	200–1000 personer	> 1000 personer
> 7 dager	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2–7 dager	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1–2 dager	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
< 1 dag	Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Konsekvens for samfunnsstabilitet - Forstyrrelser i dagliglivet						
Sannsynlighet		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
	E: Ofte enn 1 gang i løpet av 10 år	1				
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år	3	4, 8		2, 5, 10	6,12
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år				7	
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år		13		15	
	A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år					
	1. Skredhendelse	E,1	9. Brann i større offentlig bygning			Ikke relevant
	2. Storm og strømbrydd	D,4	10. Ulykke med farlig gods			D,4
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,1	11. Tilsiktet hendelse			Ikke relevant
	4. Skog- og lyngbrann	D,2	12. Pandemi			D,5
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,4	13. Atomhendelse			B,2
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,5	14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.			Ikke bestemt
	7. Manglende vannforsyning	C,4	15. IKT - Cyberangrep			B,4
	8. Stor ulykke	D,2				

Risikobildet i denne kategorien ligner på manglende dekning av grunnleggende behov, i tillegg vil bortfall av vannforsyning, ulykker med farlig gods og tilsiktede hendelser medføre forstyrrelser/konsekvenser i dagliglivet for mange over lengre tid.

Risikomatrix natur og miljø – Langtidsskader – naturmiljø

Natur og miljø – Skade på naturmiljø

Konsekvenskategorier 1-5 for skade på naturmiljø kan angis som en kombinasjon av geografisk utbredelse og varighet på skade. Utbredelse kan angis som et område i km² eller som lengde, for eksempel km kystlinje.

Varighet \ Geografisk utbredelse	< 3 km ² /km	3-30 km ² /km	30-300 km ² /km	> 300 km ² /km
	> 10 år	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
3-10 år	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4

Konsekvens for natur og miljø - Langtidsskader naturmiljø						
Sannsynlighet		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
	E: Oftere enn 1 gang i løpet av 10 år	1				
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år	2,3,5	10	4		
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år	7				
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år		15			13
	A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år					
	1. Skredhendelse	E,1	9. Brann i større offentlig bygning			Ikke relevant
	2. Storm og strømbrydd	D,1	10. Ulykke med farlig gods			D,2
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,1	11. Tilsiktet hendelse			Ikke relevant
	4. Skog- og lyngbrann	D,3	12. Pandemi			Ikke relevant
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,1	13. Atomhendelse			B,5
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	Ikke relevant	14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.			Ikke bestemt
	7. Manglende vannforsyning	C,1	15. IKT - Cyberangrep			B,2
	8. Stor ulykke	Ikke relevant				

Når det gjelder hendelser med størst potensiale for skader på naturmiljø utpeker atomhendelse seg, men den har relativt lav sannsynlighet. En ulykke med farlig gods kan ha lokale skadevirkninger på naturen og en større skogbrann kunne medføre langtidsskader dersom de blir store.

Risikomatrix natur og miljø – Langtidsskader – Kulturmiljø

Natur og miljø – Skade på kulturmiljø

Tap og/eller permanent forringelse av kulturmiljø/kulturminner kan angis ut fra fredningsstatus/verneverdi og graden av ødeleggelse:

Fredningsstatus / verneverdi: Grad av ødeleggelse	Verneverdige kulturminner	Verneverdig kulturmiljø	Fredete kulturminner	Fredet kulturmiljø
	Omfattende ødeleggelse	2	3	4
Begrenset ødeleggelse	1	2	3	4

Konsekvens for natur og miljø - Langtidsskader kulturmiljø						
Sannsynlighet		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
	E: Ofte enn 1 gang i løpet av 10 år	1				
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år	3,4,5,10	2			
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år	6,7				
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år	13				
A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år						
	1. Skredhendelse	E,1	9. Brann i større offentlig bygning		Ikke relevant	
	2. Storm og strømbrydd	D,2	10. Ulykke med farlig gods		D,1	
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,1	11. Tilsiktet hendelse		Ikke relevant	
	4. Skog- og lyngbrann	D,1	12. Pandemi		Ikke relevant	
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,1	13. Atomhendelse		B,1	
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	Ikke relevant	14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.		Ikke bestemt	
	7. Manglende vannforsyning	C,1	15. IKT - Cyberangrep		Ikke relevant	
	8. Stor ulykke	Ikke relevant				

Når det gjelder hendelser med størst potensiale for skade på kulturmiljø, så er det storm og strømbrydd som kan berøre dette mest.

Risikomatrix materielle verdier - Direkte økonomiske tap

Direkte kostnader som følge av hendelsen i form av økonomiske tap knyttet til skade på eiendom, håndtering og normalisering.

Kategori	Økonomiske tap
5	> 500 mill. kroner
4	200-500 mill. kroner
3	50-200 mill. kroner
2	10-50 mill. kroner
1	< 10 mill. kroner

Konsekvens for materielle verdier - Direkte økonomiske tap						
Sannsynlighet		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
	E: Ofte enn 1 gang i løpet av 10 år		1			
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år	8	4, 10			2
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år			6,7,9		
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år		15		13	
A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år						
	1. Skredhendelse	E, 2	9. Brann i større offentlig bygning		C,3	
	2. Storm og strømbrydd	D,5	10. Ulykke med farlig gods		D,2	
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,2	11. Tilsiktet hendelse		Ikke relevant	
	4. Skog- og lyngbrann	D,2	12. Pandemi		Ikke relevant	
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,1	13. Atomhendelse		B,4	
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,3	14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.		Ikke bestemt	
	7. Manglende vannforsyning	C,3	15. IKT - Cyberangrep		B,2	
	8. Stor ulykke	D,1				

Erfaringsmessig er det de ekstreme naturhendelsene som påfører samfunnet de største økonomiske kostnadene.

Risikomatrixe materielle verdier – Indirekte økonomiske tap

Indirekte kostnader som følge av hendelsen i form av økonomiske tap knyttet til at normal drift ikke lenger kan opprettholdes på grunn av midlertidige eller permanent endrede forutsetninger for virksomheten.

Kategori	Økonomiske tap
5	> 500 mill. kroner
4	200-500 mill. kroner
3	50-200 mill. kroner
2	10-50 mill. kroner
1	< 10 mill. kroner

Konsekvens for materielle verdier - Indirekte økonomiske tap						
Sannsynlighet		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
	E: Oftere enn 1 gang i løpet av 10 år	1				
	D: 1 gang i løpet av 10-50 år	3,4,8	10		12	2
	C: 1 gang i løpet av 50-100 år	9		6,7		
	B: 1 gang i løpet av 100-1000 år				13	
	A: Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år					
	1. Skredhendelse	E,1	9. Brann i større offentlig bygning			C,1
	2. Storm og strømbrydd	D,5	10. Ulykke med farlig gods			D,2
	3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,1	11. Tilsiktet hendelse			Ikke relevant
	4. Skog- og lyngbrann	D,1	12. Pandemi			D,4
	5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,2	13. Atomhendelse			B,4
	6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,3	14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konfl.			Ikke bestemt
	7. Manglende vannforsyning	C,3	15. IKT - Cyberangrep			B,2
	8. Stor ulykke	D,1				

Sammenstilling uønsket hendelser og konsekvenstyper

I de foregående avsnitt er det satt opp risikomatriser for de ulike konsekvenskategoriene. For å gi et mer helhetlig bilde settes det opp en sammenstilling med alle konsekvensene per hendelse. I lesingen av bildet er det viktig å ha med seg at de mest alvorlige konsekvensene for mennesker ligger til venstre i sammenstillingen.

Uønsket hendelse	Dødsfall	Skader og sykdom	Grunnleggende behov	Forstyrrelser i dagligliv	Langtidsskader naturmiljø	Langtidsskader kulturmiljø	Direkte Øk. Tap	Indirekte Øk. Tap
1. Skredhendelse	E,2	E,2	E,1	E,1	E,1	E,1	E, 2	E,1
2. Storm og strømbrydd	D,2	D,3	D,4	D,4	D,1	D,2	D,5	D,5
3. Nedbør, flom og oversvømmelse	D,2	D,2	D,1	D,1	D,1	D,1	D,2	D,1
4. Skog- og lyngbrann	D,2	D,2	D,1	D,2	D,3	D,1	D,2	D,1
5. Sammenbrudd av transportsystemer	D,2	D,2	D,4	D,4	D,1	D,1	D,1	D,2
6. Bortfall e-kom (både tele og data)	C,3	C,3	C,5	C,5	Ikke relevant	Ikke relevant	C,3	C,3
7. Manglende vannforsyning	C,2	C,3	C,2	C,4	C,1	C,1	C,3	C,3
8. Stor ulykke	D,3	D,3	Ikke relevant	D,2	Ikke relevant	Ikke relevant	D,1	D,1
9. Brann i større offentlig bygning	C,2	C,2	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	C,3	C,1
10. Ulykke med farlig gods	D,3	D,2	Ikke relevant	D,4	D,2	D,1	D,2	D,2
11. Tilsiktet hendelse	B,5	B,5	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant
12. Pandemi	D,5	D,5	D,2	D,5	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	D,4
13. Atomhendelse	B,3	B,4	B,2	B,2	B,5	B,1	B,4	B,4
14. Sikkerhetspol. Krise - væpnet konflikt	Ikke bestemt	Ikke bestemt	Ikke bestemt	Ikke bestemt	Ikke bestemt	Ikke bestemt	Ikke bestemt	Ikke bestemt
15. IKT - Cyberangrep	B,1	B,1	B,4	B,4	B,2	Ikke relevant	B,2	B,2

Sammenstillingen viser at det er det er pandemi og storm og strømbrydd som medfører størst risiko i Namsos kommune. Dette er uønskede hendelser som også i stor grad rammer de kritiske samfunnsfunksjoner. Hendelsene har noe ulik profil, begge medfører store økonomiske konsekvenser, men pandemi har større konsekvenser for liv og helse. Storm og medfølgende strømbrydd er en hendelse som kan prege lokalsamfunnet i lengre tid, avhengig av varighet på uværet og hvor omfattende skadene er på infrastrukturen. Sammenbrudd av transportsystemer, eksempelvis en kritisk veiforbindelse kan medføre store utfordringer i deler av kommunen.

8. Identifikasjon av nye risikoreduserende tiltak

I analysen av de enkelte uønskede hendelsene er det listet opp eksisterende risikoreduserende tiltak og forslag til nye tiltak. I dette kapittelet synliggjøres de nye tiltakene som er foreslått.

Risikoreduserende tiltak kan være forebyggende tiltak som *reduserer sannsynligheten* for at en uønsket hendelse inntreffer og det kan være beredskapstiltak som styrker håndteringsevnen og *reduserer konsekvensen* hvis hendelsen inntreffer.

Sannsynlighetsreduserende (forebyggende) tiltak vil virke inn på alle typer konsekvenser siden de reduserer sannsynligheten for at den uønskede hendelsen i det hele tatt vil inntreffe.

Konsekvensreduserende (skadereduserende) tiltak vil kunne virke på en eller flere av konsekvenskategoriene (Liv og helse, stabilitet, miljø og økonomiske verdier).

Uønsket hendelse	Nye tiltak
1. Skredhendelse	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartlegging av fareområder med bistand fra geoteknikere - Ta hensyn til fareområder ved planlegging og utbygging. Eks. arealplan/reguleringsplaner - Fysiske sikringstiltak (steinsetting av bekker/elvebredder, bolting/sikringsnett for å sikre is-/steinsprang, utglidning fjell osv) - Lokalkunnskap/kunnskapsoverføring <p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - ROS skredhendelser kan i store grad brukes mot ROS flom og oversvømmelser. Relevant for arealplanlegging, byggesaksbehandling, klimatilpasning og arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. - Utarbeide beredskapsplaner.

<p>2. Storm og strømbrudd</p>	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimatiltak som kommunen gjennomfører. <p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sikring av strøminfrastruktur (Tensio) - Ha planer for at viktige kommunale tjenester ulike deler av kommunen klarer seg selv i 2-3 døgn. - Strømsikring av kritisk infrastruktur på vannforsyning - Strømsikring av tilstrekkelig antall sykehjem. - Helse og omsorgsberedskapsplanen må ta høyde for langvarige strømbrudd. - Tilstrekkelig mengde på kommunikasjonsmidler som ikke har behov for baser. Satelitttelefoner og radiosamband. - Bevisst forhold til antall el-biler i tjenester som anskaffes til tjenester som må kunne leveres under et lengre strømbrudd. - Rutiner for informasjon til innbyggerne ved lengre strømbrudd.
<p>3. Nedbør, flom og oversvømmelse</p>	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plastring/steinsetting av utsatte områder i elver etc. - Flomsonekart i arealplanleggingen - Kommunens arealplan ivaretar disse forholdene når arealene settes av. - Krav i reguleringsaker om tilfredsstillende sikkerhet mot flom og oversvømmelse ved nybygg. <p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forhåndsvarsling av vær - Godt og kjent planverk - Tilgang til satelitttelefoner og radiosamband - Vaktordninger VA, brann og redning, NTE - Strømsikring kommunale formålsbygg inkludert VA - Flytte pasienter og hjemmeboende brukere - Stille krav til nye byggeprosjekter mtp minimum høyde kjeller over middels vannstand

	<ul style="list-style-type: none"> - Egenberedskap hos innbyggerne - Ha gode rutiner for informasjon til innbyggerne - - Etablere lokale beredskapspunkter.
4. Skog- og lynnbrann	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrke samarbeidet mellom brann og redning og skogbruksaktører. <p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt bidra i regionalt samarbeid innen brann og redning for å styrke utholdenheten på stabsfunksjonene ved lengre hendelser. - Øve på bruk av de etablerte samarbeidsavtaler i Trøndelag for å sikre rask og god forsterkning ved større hendelser.
5 Sammenbrudd av transportsystemer	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rassikring av veier, veieier har ansvar. Fylket er stor veieier. <p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablere alternative transportmuligheter. - Etablere midlertidig helseberedskap i avskåret område. - Kartlegge om gamle ferjeleier/plasser som kan brukes.
6. Bortfall e-kom	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jobbe mot eier av infrastruktur for å få bedret batteribackup på enkelte sendere med tilhørende transmisjonslinjer. <p>Konsekvensreduserende Informasjon til innbyggere</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan for hvor innbyggere i ulike deler av kommunen kan møte opp fysisk for å få kontakt med nødetater, få informasjon o.l. i en slik situasjon. Må være bekjentgjort på forhånd

	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunisere ut viktigheten av egenberedskap slik at den enkelte husstand kan klare seg selv i en tid. - Plakatoppslag på kjente steder - Brosjyrer/flyers i postkasser - Dør-til dør-aksjon - Folkemøter - Innbyggertorg og innbyggerpunkt <p>Kommunikasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan for kommunikasjon i ulike deler av kommunen med bruk av tilgjengelige kommunikasjonsmidler. Kriseledelse, nødetater og helse/omsorg. - Søke å styrke kommunikasjonsmulighetene ved samarbeid med andre aktører på VHF samband (Sikringsradioen, Norsk radio relæ liga (radioamatørene), o.l) <p>Vareforsyning</p> <ul style="list-style-type: none"> - I dialog med næringslivet, plan for matforsyningen (oversikt over etterforsyning og evt behov for rasjonering) og betaling/uttak av varer.
7. Manglende vannforsyning	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fokus på beredskapsplaner og øvelser - Fortsatt sanering av gammelt ledningsnett - Oppgradering av vannbehandlingsanlegg - Øke høydebassengkapasiteten <p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilstrekkelig kapasitet utkjøring nødvann - Bedre rutinene på varsling og oppfølging abonnentene
8. Stor ulykke	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppgradering av veistandarden på sentrale transportårer. <p>Konsekvensreduserende</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Jevnlige regionale katastrofeøvelser som øver hele beredskapskjeden inn til sykehus på samhandling, kapasitet og effektivitet. Gjerne etter mal til LRS-øvingsforum. - Gå gjennom planer for pårørende og evakuert senter med bakgrunn i denne hendelser, den kan brukes som dimensjonerende grunnlag. - Kan kommunen med sine helseressurser og fagkompetanse bidra til å avlaste/forsterke sykehuset ved slike hendelser? Bør utredes nærmere sammen med helseforetaket.
9. Brann i større offentlig bygning	<p>Sannsynlighetsreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nytt helsehus med høyere sikkerhetsnivå etter nye krav. - Nye rutiner for opplæring av ansatte med tanke på å redusere risiko <p>Konsekvensreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Øvelser både i fullskala og lokale øvelser på avdelingene - Bygningstekniske forebyggende tiltak - Nytt helsehus vil redusere konsekvens ved evt. brann - Hyppigere opplæring/ gjennomgang av tiltak med ansatte.
10. Ulykke med farlig gods	<p>Sannsynlighetsreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - I arealplanlegging og reguleringsplaner ta hensyn til mulige konsekvenser ved evakuering ved brann i virksomheter som benytter farlige stoffer i sin produksjon - Oppgradering av veistandarden på de sentrale transportårene igjennom kommunen

<p>11. Tilsiktet hendelse</p>	<p>Sannsynlighetsreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre fokus og samarbeid ved tegn til rus/psykiatri. - Forebygge utenforskap blant barn og unge <p>Konsekvensreduserende</p> <p>Tiltak på skole:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varslingssystem med 2-veis tale i korridor/klasserom. - Egne evakueringsplaner - Dører som kan låses på innsiden <p>Jevnlig øving av nødetatene i håndtering av slike hendelser.</p>
<p>12. Pandemi</p>	<p>Konsekvensreduserende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smittevernutstyr lager - Gode planer for smittevern og smittehåndtering - Hjemmekontor/ hjemmeundervisning - Nedstenging av lokaler basert på lokale, regionale eller nasjonale vurderinger - Etablere lokale tiltak for å sikre god avstand mellom personer ved høyt smittetrykk - Sette besøksbegrensninger for utsatte grupperinger i samfunnet - Ansatte i helsevesenet bør ikke ha flere arbeidssteder for å forhindre smitte på tvers av avdelinger eller institusjoner. - Påbud eller anbefaling om munnbind - Informasjonskampanjer om gode smittevernrutiner - Etablere informasjonskanaler i kommunen - Plan for å sikre at god nok informasjon når frem til alle innbyggere i kommunen (jfr. problemer med å nå enkelte innvandrergupper i starten av Covid-19 pandemien). - Opprette samarbeid med utdanningsinstitusjonene (Nord universitet og Olav Duun vgs. om lån av personell til reservestyrke) - -Avtale med frivillige lag og organisasjoner om å bidra på ulike områder

13. Atomhendelse	<p>Konsekvensreducerende</p> <p>Oppdatert planverk ved atomhendelse som i samråd med nasjonale myndigheter omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evt råd om korte innendørsopphold - Råd om bruk av jodtabletter - Tiltak rettet mot næringsmiddelproduksjon - Kostholdsråd <p>Planverket må være samordnet med nasjonale og regionale myndigheter slik at det gis godt funderte og entydige råd til befolkningen.</p>
14. Sikkerhetspolitisk krise – væpnet konflikt	<p>Konsekvensreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varslingssystemer i tilfelle angrep - Tilgang til sikre steder inkludert fungerende tilfluktsrom - Evakueringsplaner, spesielt i nærheten militære installasjoner og eventuelle militære oppmarsjområder når det blir kjent for kommunen. - Etablere plan for midlertidig mottak av en større mengde evakuerte fra andre områder i Trøndelag for en kortere tidsperiode. <p>Etablere tettere kontakt mellom lokale militære myndigheter og sivile myndigheter (blant annet kommunen) for å få dialog om hvilke vurderinger som gjøres til enhver tid og hvilke scenario og tiltak sivilsamfunnet bør forberede seg på for å ivareta befolkningen og støtte opp under de militære mål og oppgaver.</p>
15. IKT - Cyberangrep	<p>Konsekvensreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avtale med IRT (Incidence response team) - Virksomheter i kommunen må ha plan for å klare seg uten IT-systemene sine en periode.

9. Plan for oppfølging 2025-2028

Arbeidsgruppen har vurdert 15 uønskede hendelser. Eksisterende tiltak som er gjennomført og/eller er en del av kommunens eksisterende rutiner er beskrevet i vedlegg 1. ROS-analysen har avdekket, som beskrevet i kapittel 8, nye forebyggende tiltak og tiltak for å styrke beredskap og håndteringsevne på de analyserte hendelsene.

Med utgangspunkt i forslagene til nye tiltak fra analysene i de uønskede hendelsene er det utarbeidet en plan for oppfølging. I tiltakene som foreslås i plan for oppfølging i kommunens helhetlig ROS er det fokus på de overordnede tiltakene på de mest utsatte områdene og generelle tiltak som vil virke på mange typer hendelser. Mer spesifikke nye tiltak og eksisterende tiltak som er nevnt i analysene og tiltakslistene skal ivaretas i sektorvise ROS-analyser og beredskapsplaner. Helhetlig kommunal ROS er, sammen med spesifikke sikkerhetskrav i eget sektorlovverk (eks helseberedskapsloven og brannloven), det som sektorvise ROS-analyser og beredskapsplaner må forholde seg til.

I prioriteringen av tiltak i plan for oppfølging ligger det framstilte risikobildet fra risiko og sårbarhetsanalysen og kommunens overordnede mål og strategier for samfunnssikkerhet og beredskap til grunn. Det fokuseres på tiltak på risiko og sårbarhetsområder der kommunen har reell styrbarhet.

Prioritet 1 innebærer at tiltaket skal være gjennomført i 2025-2026. Prioritet 2 innebærer at tiltaket skal være gjennomført i 2027-2028. Noen av tiltakene vil kunne være så omfattende at de ideelt sett skulle vært gjennomført raskt, men omfanget av tiltaket vil gjøre dette lite realistisk.

Forslag til forebyggende tiltak

Tiltak nr	Prioritet	Tiltak	Hendelse	Ansvar
F1	1	Helhetlig ROS følges opp i utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel.	1,2,3,4,10,14	Kommunedirektør
F2	2	Arbeidet med å sikre kommunens vannforsyning skal videreføres med fokus	7	Kommunalsjef Økonomi og infrastruktur

		på leveransesikkerhet (inkludert nødvann), sikring mot kilder til forurensning og plan for leveranse ved lengre strømbrydd		
F3	1	Forebygge utenforskap i ungdomsmiljøer	11	Kommunalsjef oppvekst og opplæring
	2	Vurdere fysiske tiltak på skoler mtp internvarsling (calling), dørlåsing o.l. Må avpasses mot eksisterende beredskaps- og evakueringsplaner		
F4	1	Helhetlig ROS skal følges opp i alle risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner på andre beredskapsområder i kommunen. Gjelder alle fagområder i kommunen.	Alle	Kommunedirektør
F5	1	Påvirke veieiere i Namsos kommune for å få best mulig rassikring og oppgradering av veinettet for å sikre framkommelighet og redusere sårbarhet i kommunen	1,3,5	Kommunedirektør Politisk nivå

Forslag til tiltak for å styrke beredskap og håndteringsevne (skadebegrensende tiltak)

Tiltak nr	Prioritet	Tiltak	Hendelse	Ansvar
S1	1	Virksomheter i kommunen må ha planer for å drifte nødvendige tjenester uten tilgang på IT-systemer over en periode.	2,6,15	Kommunalsjefer
S2	2	Revisjon og oppdateringer av plan for helsemessig og sosial beredskap for å sikre ivaretagelse av sårbare grupper og nødvendige helse- og omsorgstjenester.	1,2,3,5,6,7,9,12,13	Kommunalsjef helse og velferd
S3	1	Utarbeide og bekjentgjøre plan for oppmøtepunkter for innbyggere i de ulike deler av kommunen i tilfelle sammenbrudd på kommunikasjoner (tele/data/strøm eller vei/ferjeforbindelser), pandemi o.l..	1,2,3,5,6,12,13,14	Brann og redning
S4	1	Informasjonstiltak om egenberedskap til den enkelte innbygger i kommunen.	1,2,3,5,6,7,12,13,14	Brann og redning
S5	1	Namsos kommune skal ha et eget årshjul som sikrer at kommunens	Alle	Kommunedirektør

		overordnede beredskapsplan er oppdatert og øvd, at alle som har en rolle i beredskapsplanen har fått grunnopplæring og øves tilstrekkelig i sin rolle, og at kommunens sektorvise beredskapsplaner holdes oppdatert.		
S6	1	Utvikle planverk ved atomhendelse Planverket må være samordnet med nasjonale og regionale myndigheter slik at det gis godt funderte og entydige råd til befolkningen.	13	Brann og redning
S7	1	Revisjon av smittevernplanen for kommunen i perioden	7, 12	Kommuneoverlegen
S8	2	Revisjon av pandemiplan for kommunen i perioden	12	Kommuneoverlegen
S9	1	Styrke beredskapen mot skogbrann ved å utvikle samarbeidet med skogbruksaktører og det regionale samarbeidet om gjensidig stab, personell og	4	Brann og redning

		materiellstøtte med andre brann og redningsvesen		
S10	1	Etablere tettere kontakt mellom lokale militære myndigheter og sivile myndigheter (blant annet kommunen) for å få dialog om hvilke vurderinger som gjøres til enhver tid og hvilke scenario og tiltak sivilsamfunnet bør forberede seg på for å ivareta befolkningen og støtte opp under de militære mål og oppgaver.	14	Kommunedirektør Brann og redning

Vedlegg I - Eksisterende risikoreducerende tiltak

I analysen av de enkelte uønskede hendelsene er det listet opp eksisterende risikoreducerende tiltak. Dette vedlegget inneholder de eksisterende tiltakene fra analyseskjemaene. En del av tiltakene er fortsatt relevante eller må følges opp videre i ny periode så enkelte tiltak kan finnes både som eksisterende tiltak og nytt tiltak.

Risikoreducerende tiltak kan være forebyggende tiltak som reduserer sannsynligheten for at en uønsket hendelse inntreffer og det kan være beredskapstiltak som styrker håndteringsevnen og reduserer konsekvensen hvis hendelsen inntreffer.

Uønsket hendelse	Eksisterende tiltak
1. Skredhendelse	<ul style="list-style-type: none"> - Kartlegging av utsatte steder/geotekniske vurderinger - Plastring av elvebredder - Steinsetting av bekker - Montering av målebolter for overvåking - Montering av nett som hinder stein-/ og issprang
2. Storm og strømbrydd	<ul style="list-style-type: none"> - ROS-analyser og planverk i enheter - Forhåndsvarsling fra meteorologisk institutt - Vaktordninger - Strømsikringstiltak kommunale formålsbygg
3. Nedbør, flom og oversvømmelse	<p>Sannsynlighetsreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plastring/steinsetting av utsatte områder i elver etc. - Flomsonekart i arealplanleggingen - Kommunens arealplan ivaretar disse forholdene når arealene settes av. - Krav i reguleringssaker om tilfredsstillende sikkerhet mot flom og oversvømmelse ved nybygg. - Tilsyn med damanlegg <p>Konsekvensreducerende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forhåndsvarsling av vær - Godt og kjent planverk

	<ul style="list-style-type: none"> - Tilgang til satelittelefoner og radiosamband - Vaktordninger VA, brann og redning, NTE
<p>4. Skog- og lyngbrann</p>	<p><u>Forebyggende tiltak</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - God informasjon til allmennheten om faren for skog og utmarksbranner og det generelle bålforbudet i skog og utmark fra 15.april-15.sept. - Ekstra trykk på informasjon om fare for skogbrann i perioder med høy skogbrannfare. - Samordnet informasjon til innbyggerne i Trøndelag. <p><u>Beredskapstiltak</u></p> <p>Planer/avtaler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Namsos brann og redning har egen beredskapsplan for større skogbranner som omhandler personell, materiell og organisering av bekjempelsen. - Alle kommunene i Trøndelag har gjensidige bistandsavtaler for bekjempelse av skogbrann når det gjelder personell og materiell. - Sivilforsvaret er statens forsterkningsressurs og har lokal innsatsavdeling (LIA) i Namsos, i tillegg har de relativt store mannskapsressurser som kan bidra over tid. Sivilforsvaret har også stabspersonell som vil være viktige bidragsyttere i staben i en større aksjon. - Statens skogbrannhelikopter står til kommunenes disposisjon ved slike hendelser og de legges i økt beredskap på blant annet Værnes i perioder der skogbrannindeksen er høy i området. - Statlig lederstøtte for brann og redning ved skogbrannbekjempelse. <p>Vaktordninger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakt brann og redning - Ledervakt sivilforsvaret - Desentralisert stasjonsstruktur på brann og redning gir kort responstid på startende branner.

5 Sammenbrudd av transportsystemer	<ul style="list-style-type: none"> - Desentraliserte tjenester i kommunen (Skole og brannvesen på Statland. - Samarbeid med nabokommuner der mulig for å levere tjenester til innbyggere som er isolert
6. Bortfall e-kom	<p>Kommunikasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunen har anskaffet flere satellitt telefoner for kriseledelse og brann og redning. Muliggjør kommunikasjon med omverden og internt via satellitt. - Kommunen disponerer relativt mange nødnettsteminaller. Vil kunne fungere lokalt via basestasjoner, men mister kommunikasjon med omverden. <p>Informasjon til innbyggere</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satellittkanaler med sending fra utlandet vil kunne fungere som informasjonskanal, mindre vanlig enn før. <p>Kommunens informasjonssystemer, IT-verktøy og data</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deler av infrastrukturen er i strømsikret bygg.
7. Manglende vannforsyning	<ul style="list-style-type: none"> - Rutiner med nød vann til husstander, forsyning via tank til sykehus og helseinstitusjoner. Tiltakene er beskrevet i beredskapsplan. - Systematisering av øvelser.
8. Stor ulykke	<p>Forebyggende tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kjøre/hviletidsbestemmelser. - Krav om bruk av belter på buss. <p>Vaktordninger og beredskapsordninger -> få skadde til behandling raskest mulig</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brann og redning, stasjoner Namdalseid (15 min) og Namsos (25 min). - Ambulanser Namsos, Verran, Flatanger m.m , legevakt + Luftambulanse. - Sykehuset Namsos – utrykning av anestesiresurs - Politiet - skadestedsledelse. - Sivilforsvaret som statlig forsterkningsressurs.

	<ul style="list-style-type: none"> - Redningsselskapet – Namsos – Rørvik innsats fra sjøsiden. <p>Ivaretagelse av evakuerte og pårørende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan for etablert kommunalt evakuert og pårørendesenter. - Plan for kommunalt psykososialt omsorgsteam. - Plan for krisekommunikasjon.
9. Brann i større offentlig bygning	<p>Forebyggende planer og rutiner ved bygninger og virksomheter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Branninstrukser, evakueringsplaner og øving av ansatte i disse rutinene. - Tilsyn med virksomheten etter forskrift om brannforebygging. - Tilstrekkelig bemanning hele døgnet. - Årlig vernerunde. - El-tilsyn.
10. Ulykke med farlig gods	<ul style="list-style-type: none"> - Spesielle godkjenningsordninger fører og kjøretøy ved transport av farlig gods - Kontroller av farlig godstransporter. - Tverretattlig samarbeid/øvelser i farlig gods scenario. - Veivedlikehold/strøing/brøyting.
11. Tilsiktet hendelse	<p>Forebyggende tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skolenes risikovurderinger - Tiltak mot mobbing i skolen - Tiltak for inkludering, fange opp de som faller utenfor - Tiltak for å forebygge, fange opp og rapportere tegn på religiøs eller politisk radikaliserings - Streng våpenlov, lav tilgang på håndvåpen <p>Beredskapstiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skolenes risikovurderinger og beredskapsplaner - Varslingssystem på skolene (Visma). - PLIVO –opplæring av nødetatene
12. Pandemi	<ul style="list-style-type: none"> - Smittevernplan

	<ul style="list-style-type: none"> - Pandemiplan - Smittevernlager
13. Atomhendelse	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon om egenberedskap som den enkelte innbygger kan ha, nasjonale kampanjer som kommunen kan støtte opp under. - Kommunene har lager med jod-tabletter for utdeling ved behov. - Nasjonale retningslinjer for hvordan en hendelse skal varsles og hvilke råd som skal gis til befolkningen. - Nasjonal slepebåtberedskap utenfor norskekysten
14. Sikkerhetspolitisk krise – væpnet konflikt	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for etablering av EPS – ikke dimensjonert for stort volum og lang varighet. - Systematikk rundt mottak og bosetting av relativt store mengder flyktninger i kommunen
15. IKT - Cyberangrep	<p>Aktive tiltak som automatisk trer i kraft</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ransomware Encryption Protection – blokkerer apper som kjører krypteringsteknikker på filer. - EDR – oppdager og isolerer maskiner med kjent uønsket adferd. <p>Preventive tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Allowlisting (hvitlisting av applikasjoner – kun forhåndsgodkjente applikasjoner får kjøre) - Brukere er ikke lokal administrator - Powershell er blokkert og får ikke lov å kjøre. De fleste angrep i dag bruker Powershell på et eller annet vis. - "Tiering" i AD som gjør at domeneadministrator nektes pålogging på vanlige arbeidsstasjoner, noe som gjør at administrators autentiseringsinformasjon ikke vil/kan bli lagret på arbeidsstasjonen. - Systemer for automatisk oppdatering av operativsystemer og programvare - Sikkerhetskulturbygging

	<ul style="list-style-type: none"> - ISMS (Information security management system) som inneholder bl.a.<ul style="list-style-type: none"> o Policy for anskaffelse av programvare o Passordpolicy
--	---

Vedlegg 2 - Metode for utvelgelse av hendelser

For å revidere relevante uønskede hendelser i helhetlig ROS for Namsos kommune har arbeidsgruppen tatt utgangspunkt i den eksisterende risiko og sårbarhetsanalysen og komplettert dette med nyere analyser på nasjonalt og fylkesnivå. I den videre vurdering er det vektlagt at risiko og sårbarhetsanalysen skal være på et overordnet nivå, for å sikre dette benyttes en vurdering etter kriterier anbefalt av direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

1. Datakilder for uønskede hendelser

Følgende datakilder er benyttet for å finne fram til relevante typer uønskede hendelser.

- Analyser av krisescenarioer 2019 – Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- ROS Trøndelag 2023 – Statsforvalteren i Trøndelag
- Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse Namsos kommune 2020

Markante samfunnsendringer siden 2019:

- Krig i Europa
- Større avhengighet av digital infrastruktur og digitale informasjonssystemer.

2. Vurdering av de mulige uønskede hendelsenes relevans for Namsos

Fra disse datakildene er alle hendelser tatt ut og gjennomgått følgende vurdering:

1. Relevant for Namsos – hendelsestyper som ikke kan skje i Namsos er fjernet.
(Eksempelvis brann i oljehavn, anslag mot militær flybase etc.). Må ses opp mot kommunens eventuelle særtrekk slik det er beskrevet i kapittelet om kommunebeskrivelsen.
2. Vurdering etter DSB sine kriterier for å sikre at analysen holdes på et overordnet nivå (kun hendelsene i kommunal ROS, forutsettes ivaretatt i fylkesROS og nasjonale vurderinger):
  - a. Uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser.
  - b. Uønskede hendelser som berører flere sektorer/ansvarsområder og krever samordning.

- c. Uønskede hendelser som går ut over kommunens kapasitet til håndtering ved hjelp av ordinære rutiner og redningstjeneste.
- d. Uønskede hendelser som skaper stor frykt i befolkningen.

3. Eksisterende uønskede hendelser i helhetlig ROS for Namsos kommune

Uønsket hendelse	Referanse/begrunnelse i 2019
1. Skredhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014
2. Ekstremvær - vind eller nedbør	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014
3. Flom og oversvømmelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014
4. Skogbrann	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019
5. Bortfall av strøm	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014
6. Bortfall e-kom (Både tele/data)	Nasjonalt krisescenario 2019, Kommunal ROS MNS 2014
7A. Bortfall vannforsyning	Kommunal ROS MNS 2014, FylkesROS 2019
7B. Forusenset vannforsyning	Kommunal ROS MNS 2014, FylkesROS 2019
7. Stor ulykke (Luftfart, vei, sjø, annet)	Kommunal ROS MNS 2014, FylkesROS 2019
8. Brann i større offentlige bygninger	Kommunal ROS MNS 2014
9. Ulykke med farlig gods	FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014
10. Skoleskyting	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014

11. Pandemi	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019, Kommunal ROS MNS 2014
12. Atomhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2019

4. Drøftinger i arbeidsgruppen 03.03.2024 - Arbeidsgruppens beslutning på uønskede hendelser som skal analyseres i den helhetlige risiko og sårbarhetsanalysen for nye Namsos

Følgende endringer er foretatt på eksisterende hendelser:

- Bortfall av strøm er slått sammen med storm siden storm vil være årsaken til større plutselige utfall
- Nedbør er slått sammen med flom og oversvømmelse pga lignede konsekvenser og aktuelle tiltak.
- Tatt med begrepet lynnbrann i skogbrannhendelsen.
- Hendelser knyttet til vannforsyning er slått sammen til en.
- Endret fra skoleskyting til begrepet tilsiktet hendelse siden analysen er utvidet til flere scenario.

Følgende hendelser er nye i 2024:

- Sikkerhetspolitisk krise og væpnet konflikt, på grunn av endringene i verdenssituasjonen.
- Ikt-Cyberangrep, på grunn av ønske om internt fokus på datasikkerhet og hendelser som har rammet kommuner siden siste revisjon.

Etter drøftinger i arbeidsgruppen ble følgende revisjon foretatt på listen over uønskede hendelser:

Uønsket hendelse	Referanse/begrunnelse i 2024
1. Skredhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
2. Storm og strømbrudd	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
3. Nedbør, Flom og oversvømmelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
4. Skog- og lynnbrann	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020

5. Sammenbrudd av transportsystemer	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
6. Bortfall e-kom (Både tele/data)	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
7. Manglende vannforsyning	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
8. Stor ulykke (Luftfart, vei, sjø, annet)	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
9. Brann i større offentlige bygninger	Kommunal ROS 2020
10. Ulykke med farlig gods	FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
11. Tilsiktet hendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
12. Pandemi	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
13. Atomhendelse	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
14. Sikkerhetspolitisk krise - væpnet konflikt	FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020
15. IKT- Cyberangrep	Nasjonalt krisescenario 2019, FylkesROS 2023, Kommunal ROS 2020

Kvalitetsmelding

Kvalitetsmelding

Skoleåret 2023-2024

Sammen
skaper vi
muligheter

1.1 Hjemmel.....	3
1.2 Bakgrunn.....	3
1.3 Behandling.....	3
1.4 Oppbygning	3
1.5 Personvern.....	4
2 Undervisning og tilpasset opplæring	4
2.1 Elever og lærere i Namsos kommune.....	5
2.2. Lærertetthet/lærenormen	5
2.3 Spesialundervisning	7
2.4 Nasjonale prøver	11
2.5 Karakterer og grunnskolepoeng.....	12
3 Læringsmiljø.....	13
3.1 Elevundersøkelsen 2023-2024.....	14
Delmål	16
4 Samarbeidet hjem-skole	18
4.1 Leder for kommunalt foreldreutvalg har følgende innspill	19
5 Skoleutvikling	20
6 Gjennomføring av skoleløpet	22
7.Utfordringsbildet	25

1 Innledning

1.1 Hjemmel

Kvalitetsmeldingen for grunnskolen 2023/24 er basert på bestemmelser fastsatt i opplæringsloven fra 1998. Selv om en ny opplæringslov tredde i kraft 1. august 2024, vil kvalitetsmeldingen for grunnskolen inneværende periode fortsatt bygge på det tidligere gjeldende lowerket, da dette var gjeldende for grunnskolen i perioden det nå rapporteres fra.

Opplæringsloven (1998) § 13-3e hjemler en plikt for kommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling. Kommunen skal ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger som departementet gjennomfører med hjemmel i § 14-4. Som en del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa knyttet til læringsresultat, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av kommunestyret.

1.2 Bakgrunn

Kvalitetsmeldinga er et sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. [Stortings- meld.nr 31 \(2007-2008\)](#) trekker fram at det er viktig at styringsorganene i kommuner og fylkeskommuner har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringen. Regjeringen har fastsatt mål og vurderingsindikatorer knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringen.

1.3 Behandling

Kvalitetsmeldingen skal i henhold til opplæringslovens § 13-3e drøftes av kommunestyret.

1.4 Oppbygning

Hovedmålene i kvalitetsmeldingen skriver seg fra måldokumentet «Mål og kjennetegn på måloppnåelse for skolene i Namsos kommune 2020-2023». Dokumentet er utarbeidet av lederkollegiet for skolene og er politisk vedtatt. Både skoleeiers administrasjon og skolene utarbeider egne virksomhetsplaner ved skoleårets begynnelse basert på dette dokumentet.

På denne måten blir både felles kommunale satsninger og den enkeltes skoles egenart ivaretatt. Ved skoleårets slutt blir tiltakene evaluert og rapportert. På bakgrunn av evalueringene av tiltakene og eventuelle nye satsninger lages ny virksomhetsplan.

Det er data fra Analysebrettet som hovedsakelig skal benyttes som grunnlag for skoleeiers vurdering av tilstanden, men det følger av St.meld. nr. 31 (2007-2008) at skoleeiere og skoler oppfordres til å føre opp konkrete målsettinger for hva de skal oppnå innenfor de målområder som er satt opp.

1.5 Personvern

Data fra Analysebrettet kan for små enheter inneholde indirekte identifiserbare opplysninger. Derfor vil tall for noen enheter ikke publiseres dersom datagrunnlaget er for lite, og skoleeier får heller ikke tilgang til disse tallene. Dette kan i noen tilfeller være taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13 eller personopplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 1. Dette kan også gjelde for lokale indikatorer. Personvernet er ivarettatt da kvalitetsmeldingen ikke beskriver indikatorer på individnivå.

Mål og kjennetegn

Kvalitetsmeldingen bygger på kommunens «Mål og kjennetegn på måloppnåelse».

Både kommunen og skolenes virksomhetsplaner lages etter denne politiske vedtatte malen. Ved skoleårets slutt lager den enkelte skole en pedagogisk rapport. Meldingen bruker disse rapportene som grunnlagsmateriale, i tillegg til nasjonale kvalitetsbeskrivelser.

2 Undervisning og tilpasset opplæring

I henhold til formålsparagrafen i opplæringsloven skal skolene i Namsos gi elevene kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør dem i stand til å mestre sine egne liv og delta aktivt i samfunnet.

Kjennetegn på måloppnåelse:

1. Elevene skal få utfordringer som er tilpasset egne forutsetninger, som skaper nysgjerrighet, lærelyst og tro på egne forutsetninger.
2. De grunnleggende ferdighetene skal prege opplæringen i alle fag.
3. Undervisningen skal skape helhet, sammenheng og forståelse gjennom et bredt repertoar av læringsaktiviteter.
4. Skolens vurderingspraksis skal følge de 4 prinsippene for vurdering for læring.
5. Undervisningen skal preges av tydelig klasse - ledelse og varierte undervisningsmetoder.

2.1 Elever og lærere i Namsos kommune

I Namsos kommune har vi nå 12 grunnskoler:

- 11 offentlige/kommunale skoler
- 1 privat skole (Bjørkly)

Av disse er det:

- 4 barneskoler (1.-7.kl)
- 2 rene ungdomsskoler (8.-10.kl)
- 6 1.-10.-skoler

Av disse igjen er det 4 fådelt skoler (hvor to eller flere årstrinn går i samme klasse, pga. få elever på hvert årstrinn)

2.2. Lærertetthet/lærenormen

På en grunnskole skal* forholdet mellom tallet på lærere og elever i ordinær undervisning fra 1. august 2019 være:

- 15 elever per lærer på 1.-4. årstrinn
  - 20 elever per lærer på 5.-7. årstrinn
  - 20 elever per lærer på 8.-10. årstrinn
- *jfr. forskrift til Opplæringslova, kap.14A.

Når lærernormen beregnes nasjonalt, brukes hele hovedtrinn. For eksempel deles antall elever på 1. – 4. trinn på 15. Dette speiler ikke de faktiske gruppestørrelsene i skolene. To førsteklassegrupper med 22 elever hver, vil etter norm ivaretas av tre lærere, ikke fire. Normen tar heller ikke hensyn til blandede trinn på mindre skoler. I utregning av lærertetthet er undervisning til særskilt norskopplæring og spesialundervisning utelatt.

Lærertetthet (antall elever pr. lærer) sammenliknet skolevis oppdaterte tall 2023-2024 (GSI)

Enhet:	Antall elever	Trinn 1-4	Trinn 5-7	Trinn 8-10
Namsos skoleeier	1716			
Høknes barneskole	394	17,7	19,9	
Namsos barneskole	194	11,4	12,6	
Vestbyen skole	219	14,8	18,4	
Sørenget skole	53	13,7	10,5	
Namdalseid skole	141	15,2	11,6	16,9
Otterøy skole	83	12,2	11,4	11,1
Bangsund skole	172	10,9	12,0	17,3
Jøa skole	49	7,3	13,4	9,3
Statland skole	18	4,6	8,1	6,0
Namsos ungdomsskole	240			16,4
Høknes ungdomsskole	153			18,3

Oversikten viser antall elever pr. lærer ved de ulike grunnskolene. Høknes barneskole har ikke tilstrekkelig lærertetthet, og drives pr. i dag med lovbrudd. Vestbyen skole og 1-4. trinn på Namdalseid ligger helt på grensen av norm. Under ser vi en helhetlig oversikt over lærernorm over/under:

Enhet	Trinn 1 - 4	Trinn 5-7	Trinn 8 - 10
Namsos Barneskole	+2.1	+2.4	
Høknes Barneskole	-2.2	0.0	
Vestbyen skole	+0.1	+0.5	
Sørenget skole	+0.2	+1.1	
Namdalseid skole	0.0	+1.6	+0.6
Otterøy skole	+0.3	+1.1	+1.5
Bangsund skole	+1.5	+1.5	+0.7
Jøa skole	+1.1	+0.4	+1.0
Statland skole	+0.5	+0.6	+1.0
Namsos U.			+3.3
Høknes U			+0.9

Gjennomgangen viser at vi oppfyller lærernormen matematisk ved flere enheter. Ved de fleste enhetene er det lave tall, som svinger fra år til år på grunn av timer fordelt til spesialundervisning og særskilt norskopplæring. På de fådelte skolene vil tallene «over norm» indikere at elevene ved noen timer får undervisning i rene aldersklasser, eller at det er styrking i enkelte timer for å ivareta behov på tvers av alder. Det er også en del lokale forhold som spiller inn. For eksempel kan antallsbegrensninger i klasser oppstå på grunn av elevers funksjonsnedsettelse eller bygningens fysiske forhold. Normen hadde som utgangspunkt å ivareta høyere lærertetthet for elevene, men vi ser at det er viktig å se tallene opp mot de faktiske forhold ved de ulike skolene.

En økende andel elever med behov for spesialundervisning fører til at midlene som er satt av til vanlig undervisning, reduseres. Det er i tillegg bekymringsverdig om vi får så lav lærertetthet tidlig i opplæringsløpet. Det utfordrer oss på å gi tilstrekkelig tidlig innsats, jamfør Opplæringsloven §1 - 4.

Det er sammenheng mellom skolestørrelse og lærertetthet. De minste skolene oppfyller lærenormen i større grad, og nasjonalt er det særlig skoler i bykommuner som sliter med å oppfylle lærenormen. Fådelte skoler har høyere lærertetthet enn store fulldelte skoler. Namsos kommune omfatter flere fådelte skoler og disse skolene har aldersblandede grupper. Dette er en nødvendig organisering, men kan også by på andre pedagogiske utfordringer enn det er i fulldelte grupper. Det er også viktig å påpeke at jo større sammenlignings-enheten er, jo lavere vil sannsynligvis lærertettheten være.

Dette er gjennomsnittstall hentet fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI). I regnestykket ligger det timer til all undervisning, også timer som er delte. Det medfører

at i mange timer gis opplæring i store grupper. Byskolene rapporterer klasser opp mot 30 elever. Det er mange, og noen ganger kan slike store grupper gjøre det vanskelig å legge til rette for god læring og trygge rammer.

Tallene merket med rødt indikerer trinn på skoler som ikke oppfyller lærenormen. For Høknes barneskole gjelder dette 1.-4. trinn. Skolen har altså i sum ikke ivaretatt lærenormen, da det internt på skolen har vært nødvendig å justere ressurser innad, for å kunne gi rettmessig opplæring til nyankomne fremmedspråklige elever og/eller spesialundervisning. Dette skyldes ofte forhold som endrer seg fra når tildelingene skjer, til det aktuelle telletidspunktet i GSI.

Legger man føringene for lærenorm til grunn, er det store skjevheter mellom små og større skoler på klassestørrelse. Fådelte skoler har mindre gruppestørrelser, men må samtidig ivareta aldersblandede grupper. De økonomiske rammene for grunnskole tilsier likevel at man er nødt til å ha store klasser på de større skolene, for å kunne ivareta opplæringsløpet på de mindre skolene. Med den betydelige reduksjonen som ligger i budsjetttrammene for grunnskole, er det for skoleåret 24/25 gitt en tildeling helt på kanten av det som er forsvarlig for å kunne drive lovlig utfra gitt norm.

2.3 Spesialundervisning

Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning (jfr. Opplæringslovens kap.5). Det er viktig å presisere at det i fellesskolen vil være et bredt spekter med elever som har behov for spesialpedagogisk hjelp, og de skal få den oppfølgingen de har krav på. Det er dog en sammenheng mellom skolenes evne til å tilrettelegge den ordinære opplæringen, og andelen spesialundervisning. Andelen elever som mottar spesialundervisning har for fjerde år på rad økt, som tabellen under viser:

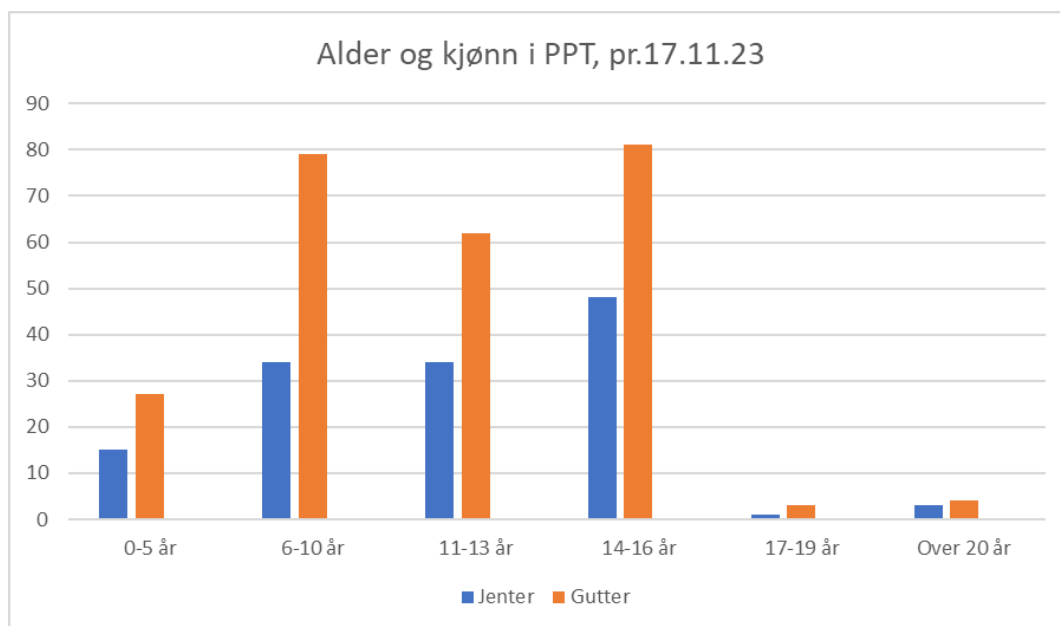
Skoleår	Antall elever	Elever med spes.ped	Gutter	Jenter	Prosent
2023/2024	1716	186	129	57	10,8 %
2022/2023	1711	177	121	56	10,4 %
2021/2022	1745	166	108	58	9,5 %
2020/2021	1781	167	119	48	9,4%

Landsgjennomsnittet for elever som mottar spesialundervisning har ligget stabilt på rundt 8%. Det er derfor knyttet bekymring til den økende andelen i Namsos kommune. Avdelingsleder for PPT, Tove Nyborg, gir følgende betraktninger rundt de aktuelle tallene og hva som blir viktig i tiden fremover:

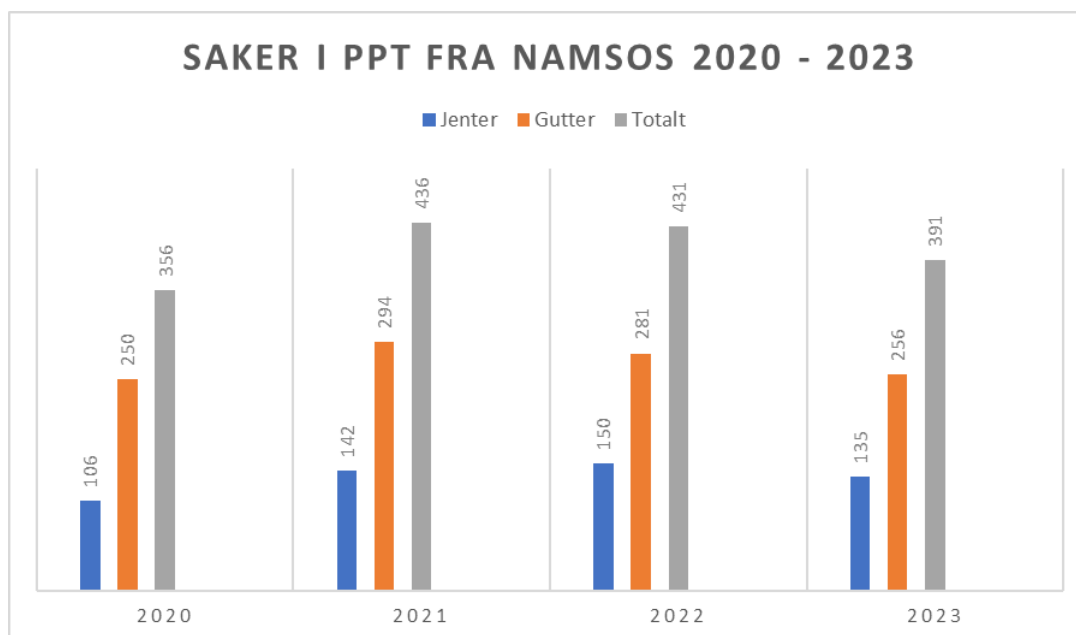

PPT for Midtre Namdal hadde for 2023 403 aktive saker fra Namsos kommune i PPT. Det er interessant å se på statistikken for å identifisere hvilke slags barn som henvises til oss. Vi ser blant annet at henvisningene øker betraktelig fra barnehage til skole. Det er i 2023 41 henviste barn i barnehage i alderen 0 – 5 år, og 112 henviste i alderen 6 – 10 år. Det er også bemerkelsesverdig mange flere gutter enn jenter som henvises.

Fagområder det henvises på er konsentrasjon og atferdsvansker, språklige vansker og uavklarte vansker (det vil si at skolene er usikre på hva slags vanske som ligger til grunn for at eleven strever på skolen). Vi ser også at elevgruppen med stort skolefravær (ufrivillig skolefravær/skolevegning) øker.

Antall henviste barn til PPT fra Namsos kommune har vært relativt stabilt de siste 3 år. Antall saker i 2023 gjelder fram til 17.11.23.

PPT finner ofte at det er sammensatte årsaker til elevenes vansker. Vanskene kan være individuelle hos eleven og det vil være behov for spesifikke tiltak, i noen tilfeller er årsaken i elevens kontekst, altså læringsmiljø, relasjoner til medelever eller lærere, hjemmeforhold etc. Hos andre er årsakene sammensatt, og det vil være behov for tverrfaglig arbeid rundt eleven.

I en del av sakene vi i PPT arbeider med, er alvorlighetsgraden svært stor, og det er derfor viktig at kommunens hjelpeapparat kobles på så tidlig som mulig, slik som PPT, helsesykepleier og familie- og ungdomsteam. Det er ofte for sent å koble på laget rundt barnet når eleven ikke har vært på skolen på flere uker, det er også vanskelig å gi tilstrekkelig hjelp om en dysleksidiagnose avdekkes først i 10.trinn. Arbeidet med BTI ønskes derfor veldig velkomment for å kunne bidra til å få på plass tydeligere strukturer og rutiner.

Som avdelingsleder i PPT ser jeg at oppdagerkompetanse er viktig og bør styrkes i skolene, det å fange opp elevene på et tidlig stadium slik at de lettere kan hjelpes og på den måten klare seg bedre gjennom grunnskolen. Det er viktig at resultat fra nasjonale kartlegginger, skolenes kartleggingsprøver og vurderingsformer brukes til å tilpasse undervisninga.

PPT ønsker å gjøre oppmerksom på Opplæringslovens § 1-4 som omtaler tidlig innsats i grunnskolen:

Tidleg innsats på 1. til 4. trinn

«På 1. til 4. årstrinn skal skolen sørge for at elevar som står i fare for å bli hengande etter i lesing, skrivning eller rekning, raskt får eigna intensiv opplæring slik at forventa progresjon blir nådd. Om omsynet til eleven sitt beste talar for det, kan den intensive opplæringa i ein kort periode givast som eineundervisning.»

Tidlig innsats gjennom intensive læringsperioder har elever i 1.- 4. klasse krav på når de står i fare for å bli hengende etter. I Namsos kommune ser vi at intensiv opplæringa i liten grad tilbys, særlig i skrivning og regning. Intensive lesekurs tilbys dog en del.

Når vi etterspør tidlig innsats og intensive læringsperioder hos skolene, beskriver skolene at dette er utfordrende å organisere, med begrensede ressurser. Ved å ikke tilby elever som trenger intensive læringsperioder i 1.- 4.klasse vil gapet mellom elevene blir større og vanskene etablerer seg, noe som igjen kan gi behov for økt spesialundervisning.

Fra 01.08.24 trer ny opplæringslov i kraft. Denne nye loven forsterker kommunens plikt til intensiv læring:

§ 11-3. Intensiv opplæring på 1. til 4. trinn

På 1. til 4. trinn skal kommunen sørge for at elevar som står i fare for ikkje å ha forventet progresjon i lesing, skrivning eller regning, raskt får eigna intensiv opplæring. Dersom det er best for eleven, kan den intensive opplæringa i ein kort periode givast som eineundervisning.

Slik PPT ser det, blir det svært viktig å sette søkelys på intensiv opplæring, kartleggingsrutiner og økt kompetanse på høyfrekvente vansker som bl.a. spesifikke fagvansker, hyperaktivitet og oppmerksomhetsvansker, generelle læreavansker samt hvilke tiltak man bør sette inn når elevene ikke har forventet progresjon.

Namsos kommune arbeider systematisk med Oppvekstreformen og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Dette vil sammen med BTI være innsatser som bidrar til å fange opp, sette inn tiltak og forhindre utenforskap.

Vurdering:

Høsten 2021 startet alle skolene og PPT opp med et større prosjekt i samarbeid med Statsforvalteren i Trøndelag, Nord universitet og Statped. Prosjektet «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». Dette er en del av de nasjonale kompetanseutviklingsmodellene, for å utvikle lokal kollektiv kompetanse. Gjennom Kompetanseløftet har vi to satsninger: ASK (**A**lternativ og **S**upplerende **K**ommunikasjon) i skoler og barnehager, og organisasjonsutvikling i PPT (Fremtidens PPT), i samarbeid med Statped og DMMH.

Kompetansehevingen på skolene skal innrettes etter den enkeltes skoles behov på bakgrunn av skolebaserte analyser. I utgangspunktet er prosjektet 3-årig, men med flere parallelle satsninger innenfor grunnskoleområdet, er det viktig å prioritere og se satsninger i sammenheng.

Det er viktig å påpeke at lærenormen ble innført som en minimumsgrense for hvor mange elever det skulle være i forhold til lærere. Denne normen benyttes i dag i stor grad som en maksimumsgrense for om man driver lovmessig, og sier ingenting om kvalitet eller muligheten for en god tilrettelagt undervisning. Ved et økende behov for

spesialundervisning vil dette utfordre de førende tallene for lærenormen, og dermed gå ut over kvaliteten i undervisningen.

Alle undervisningsstillinger er tilnærmet bekledd av kvalifiserte lærere, men ved sykdom og vikariater ser vi at det er utfordrende å tilsette kvalifisert og faglært personell. Dette medfører igjen at skolene må gjøre interne prioriteringer, der grupper/klasser i større grad må slås sammen og timer til enkeltelever med rett til spesialundervisning kan bortfalle. Samtidig er det vanskeligere å opprettholde den ønskede kvaliteten i klasserommet alle steder, da mulighetsrommet til å drive en god tilpasset undervisning er innskrenket. Dette kan igjen gi negative senvirkninger, da vi ikke klarer å gi den nødvendige støtten tidlig i skoleløpet, noe som gjør at flere elever møter på større utfordringer som gir utslag i fagspesifikke vansker og atferd.

Grunnskole har redusert med 20 årsverk de siste fire skoleårene. Dette som en følge av demografiutviklingen. Elevtallet har vært synkende, og trenden ser ut til å fortsette. Utfordringen er at selv om det er en større nedgang i sentrumsskolen, er nedgangen fordelt på nesten alle skolene. I de siste fire årene har nedgangen vært 72 elever. Hvis vi fordeler dette på alle skolene, resulterer det i en nedgang på 6,5 elever per skole. Når vi videre deler dette på 10 trinn, får man en reduksjon på 0,7 elever per trinn. Dette skal illustrere at slike endringer ikke nødvendigvis har stor konsekvens for hver enkelt skole. Over tid vil effekten naturlig nok bli mer merkbar, når enkelte skoler går fra 2 til 3 eller fra 2 til 1 parallellklassetrinn. I henhold til tallene fra skolebruksplanen vil det innen 2028 kun være én klasse per årstrinn ved to av barneskolene i sentrum, selv om disse skolene ble bygget med kapasitet til to paralleller.

2.4 Nasjonale prøver

Formålet med [nasjonale prøver](#) er å gi skolene kunnskap om elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Ferdighetene er viktige for læring i alle fag. Informasjonen fra prøvene skal danne grunnlag for undervisningsvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivå i skolesystemet. Prøvene er laget slik at snittet på landsbasis hvert år blir på 50 poeng for 5. og 8. kl. Nasjonale prøver gjennomføres også på 9.trinn, i regning og lesing, med samme vanskegrad som i 8.kl. Det forventes derfor en oppgang på 4 poeng, som tilsvarer ett skoleår med undervisning. Snitt på landbasis er 54 poeng for 9.kl.

Nasjonale prøver er et kartleggingsverktøy som gir en systematisk tilbakemelding på klasse, gruppe og elevnivå. Resultatet i Namsos kommune er noe varierende fra skole til skole, noe som medfører ulik grad av veiledning og oppfølging.

Skoleåret 2023-2024							
5. trinn			8. trinn			9. trinn	
Lesing	Regning	Engelsk	Lesing	Regning	Engelsk	Lesing	Regning
50	51	50	46	46	48	53	52

Fra 2022 startet måling av utvikling over tid på nytt gjennom Utdanningsdirektoratets nytilførsel *analysebrettet*. Årets resultat kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Årets resultat er et av de beste som er levert for 5. trinn det siste tiåret. Over/på sammenlignbare snitt i alle prøveformer vitner om en elevgruppe som vi har lyktes godt med over tid. For 8. trinn er resultatet noe av det laveste vi har hatt på lang tid. Denne elevgruppen er den samme som i fjor hadde et alarmerende høyt resultat på opplevd mobbing. Et trygt og godt læringsmiljø er helt avgjørende for å kunne ta til seg læring, og her er flere tiltak, over tid, satt inn for å bedre både læringsmiljø og fagkunnskap. For 9. trinn er vi tilnærmet sammenlignbare snitt.

Vurdering:

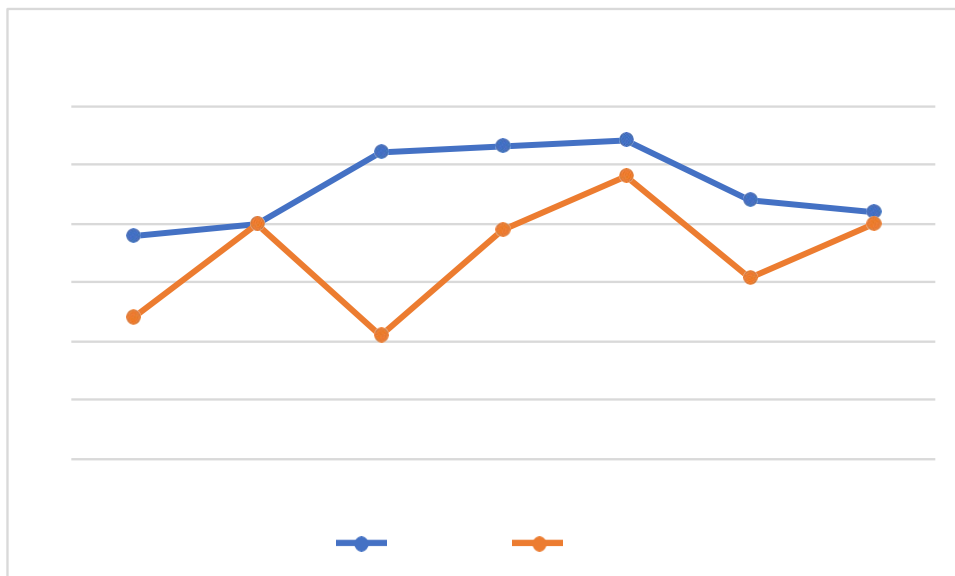
Det er utarbeidet et opplegg som alle skoler bruker i sine analyser av prøvene.

Analysene gjøres på den enkelte skole og sendes skoleeier til vurdering og gjennomsyn. På bakgrunn av disse analysene vurderes videre tiltak. I denne kvalitetsmeldingen vises resultatene på kommunalt nivå samlet sett. Skolene har tilgang på analyseverktøy som går helt inn på elevnivå, og går dermed atskillig mer i dybden i sine analyser; de ser «fortellingen som ligger bak tellingen».

2.5 Karakterer og grunnskolepoeng

På grunn av koronapandemien ble alle eksamener i grunnskolen avlyst våren 20, 21 og 22. Vi har derfor ingen oversikt over eksamensresultater etter kommunesammenslåing. Vurderingen her baserer seg derfor på grunnskolepoeng og på standpunkt karakterer,

Over: Utvikling over tid og geografisk sammenligning. Tallene før 2020 omhandler gamle Namsos kommune.

Vurdering:

Oversikten over grunnskolepoeng viser en stabilt positiv utvikling, med unntak av 2019/20, da sank resultatene merkbart. De har senere tatt seg opp, og i 2022/24 ser vi at grunnskolepoengene for elever i Namsos er like i underkant av landssnittet.

Resultatene i standpunktkarakterer for elevene i Namsos ligger tilnærmet landssnittet, for fylket, og for kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Om Namsos vil klare å på sikt nå målet om å ligge på eller over nasjonalt snitt, i standpunktkarakterer, er mer usikkert, all den tid læringsresultatene over flere år har ligget stabilt i underkant av landssnittet. Ett (av flere) moment som bør tas med i betraktning senere år, er den reduserte lærertettheten på ungdomsskolen de siste årene. Når videre tiltak skal vurderes, må det også ses i sammenheng med evaluering av forskjeller mellom skoler, blant annet når det gjelder resultater på nasjonale prøver og elevundersøkelsen.

3 Læringsmiljø

Skolene i Namsos skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse trivsel og læring

Kjennetegn på måloppnåelse:

1. Alle elever, ansatte og foresatte skal møte hverandre med respekt og bidra til et godt læringsmiljø.
2. Skolene i Namsos skal ha menneskemøter som fremmer god psykisk helse og trygge relasjoner.
3. Elevene skal ha medbestemmelse og innflytelse på egen læring.
4. Alle elever skal få utfordringer som fremmer danning, mestring og lærelyst.
5. Ro, orden og disiplin skal prege skolemiljøet.

3.1 Elevundersøkelsen 2023-2024

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om læring og trivsel i skolen. Svarene brukes av skolen, kommunen og staten for å gjøre skolen bedre. Det er obligatorisk å gjennomføre Elevundersøkelsen for 7. trinn, 10. trinn og vg1 i høstsemesteret. Skolene velger selv om de vil gjennomføre på flere trinn, og kan invitere elever fra 5. trinn til og med vg3. Det er alltid frivillig for elevene å delta, og det er også mulig å hoppe over spørsmål. Skolene skal informere foreldre og foresatte om Elevundersøkelsen i forkant av gjennomføringen.

Den enkelte skole anbefales å gå gjennom spørsmålene med elevene, slik at eventuelle misforståelser blir rettet opp før elevene svarer. Begreper som for eksempel mobbing og elevmedvirkning kan da bli drøftet og klargjort.

Elevundersøkelsen 7. trinn:

Indikator - spørsmål	Nasjonalt	Trøndelag fylke	Namsos kommune
Trivsel	4,0	4,0	4,0
Motivasjon	3,4	3,4	3,3
Støtte hjemmefra	4,2	4,1	4,1
Støtte fra lærer	4,2	4,2	4,0
Læringskultur	3,7	3,7	3,6
Vurdering for læring	3,6	3,5	3,4
Medvirkning	3,6	3,8	3,3
Mestring	3,9	3,8	3,7
Regler på skolen	4,2	4,1	4,1

Elevundersøkelsen 10. trinn:

Indikator -spørsmål	Nasjonalt	Trøndelag fylke	Namsos kommune
Trivsel	4,4	4,4	4,3
Motivasjon	3,5	3,5	3,4
Støtte hjemmefra	4,2	4,1	4,1
Støtte fra lærer	4,0	4,0	3,9
Arbeidsforhold og læring	3,6	3,5	3,5
Vurdering for læring	3,3	3,3	3,3
Medvirkning	3,3	3,3	3,4
Trygt miljø	3,8	3,8	3,8
Regler på skolen	4,0	3,9	3,9
Utdanning og yrkesrådgivning	3,8	3,8	3,8

Mobbing på skolen:

Mobbing på skolen	7. årstrinn			10. årstrinn		
	Nasjonalt	Fylke	Namsos	Nasjonalt	Fylke	Namsos
Indikator - spørsmål (svar i %)						
Mobbing på skolen	12,8	13,5	12,9	10,9	11,3	15,7
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	10,7	11,0	11,2	8,0	8,3	8,7
Er du blitt mobbet av voksne de siste månedene?	2,5	2,4	**	4,9	4,4	7,3
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, Ipad, PC) de siste månedene?	4,8	5,0	4,5	4,5	4,7	5,3

Vurdering:

Det har vært varierende resultater fra år til år. Årets resultat viser at vi for 7. trinn har en elevgruppe som rapporterer om mindre mobbing, enn det som er i Trøndelag fylke. Vi er på sammenlignbart snitt nasjonalt. Vi må samtidig presisere at dette er samlede resultater, og at det på noen skoler er en høyere andel mobbing enn snittet. Selv om det vil være ulike utfordringer knyttet til ulike elevkull, kan vi ikke annet enn å beskrive det som en negativ utvikling over tid for elever på 10. trinn. Vi ønsker et stabilt godt resultat, som beskriver et trygt og godt elevmiljø. Hvis vi sammenfatter resultatet fra 10. trinn så er vi markant under sammenlignbare snitt. Det er etterlyst større voksentetthet for å kunne jobbe mer intensivt med de utfordringer vi kjenner til, men med de økonomiske utfordringene kommunen står overfor, begrenser dette handlingsrommet.

I regi av Utdanningsdirektoratet er det opprettet et læringsmiljøprosjekt (LMP) som nå har satt i gang pulje 7. Eierskapet ligger altså nasjonalt, med Statsforvalteren som den som gir tilbudet til en/to kommune(r) i sitt fylke. Læringsmiljøsentret bidrar med kompetanse og struktur, da dette er et prosjekt som går over 4 semestre. Namsos kommune søkte innværende kalenderår og deltakelse, og ble plukket ut som en av to kommuner i Trøndelag fylke (sammen med Stjørdal).

Læringsmiljøprosjektet pulje 7.

Hovedmålet for prosjektet er å fremme et trygt og godt barnehage-, SFO- og skolemiljø uten mistriksel og krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. For å kunne realisere hovedmålet er følgende delmål satt for prosjektet:

Delmål

1. Myndighet og eier ser barnehager og skoler i en helhetlig sammenheng i sitt arbeid for et trygt og godt læringsmiljø og prioriterer tidlig innsats.
2. Eier videreutvikler sin kompetanse innen barnehage- og skolemiljø, samt sørger for at prosjektet blir godt kjent, sprer innhold, erfaringer og kompetanse innad i kommunen/ fylkeskommunen og sørger for sammenheng med andre tiltak.
3. Styret og rektor tar ansvar for å skape trygge og gode miljøer gjennom varig endring av holdninger, kultur og pedagogisk praksis i sin organisasjon.
4. Ledere og ansatte skal videreutvikle kompetanse i å opprettholde og fremme et trygt og godt miljø, samt forebygge, avdekke og håndtere mistriksel, mobbing og andre krenkelser.
5. Barn, unge og foreldre skal involveres og være aktive deltakere i prosjektet.
6. PPT og andre aktører bør involveres i arbeidet med å utvikle trygge og gode læringsmiljø.

For å kunne legge til rette for å lykkes med det aktuelle prosjektet, i prosjektperioden, har Namsos kommune organisert seg som følger:

- Prosjektkoordinator i 20% som støtter og holder strukturen i prosjektperioden
- 2 pilotskoler (Vestbyen skole og Høknes ungdomsskole) som leder an og bidrar til erfaringsdeling med de øvrige grunnskolene
- 1 barnehage (Granåsen barnehage, privat).
- Bredt sammensatt styringsgruppe med koordinator, pilotskoler og barnehage, leder for PPT, Hovedtillitsvalgt Utdanningsforbundet og barnehagemyndighet.

Vi ser allerede positive kvalitative forskjeller i skolehverdagen, både når det gjelder struktur og innhold. Det er likevel viktig å påpeke at vi er tidlig i prosessen, og arbeid med læringsmiljø er en dynamisk øvelse som trenger kontinuerlig oppfølging.

De resultater vi ser fra ulike undersøkelser og de tilbakemeldingene ansatte i grunnskolene gir, tydeliggjør at vi er godt i gang med et viktig arbeid, men samtidig gjenstår det mye arbeid før vi er der vi ønsker å være, for å skape trygge og gode læringsmiljø for alle elever.

3.2 Elevenes skolemiljø

Kapittel 9A i opplæringsloven skal sørge for at saker som gjelder skolemiljø blir håndtert raskere, tryggere og enklere. Alle skal oppleve et trygt og godt skolemiljø med nulltoleranse mot krenkelser. Det er elevens opplevelse som er avgjørende for om eleven har et «trygt og godt» skolemiljø. Med kapittel 9A er det lovfestet nulltoleranse

mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og rasisme. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser både fra elever og fra ansatte ved skolen. Som i tidligere § 9a-3, er ikke «mobbing, vold, diskriminering og rasisme» en uttømmende liste over former for krenkelser som skolen skal ha nulltoleranse mot. Disse er bare ment som eksempler på handlinger som oppfattes som krenkelser. Det er den enkelte elevs oppfatning av om han eller hun har et trygt og godt skolemiljø som skal legges til grunn.

Det er viktig å påpeke at virkeområdet for kapittel 9A er for elever i grunnskolen og i den videregående skolen, på skoleveien, i skolebussen og på skolens arrangementer utenfor skolens område. Det er verdt å merke seg at retten til et trygt og godt skolemiljø gjelder uavhengig av om det er forhold utenfor skoletid som gjør at eleven ikke har det trygt og godt på skolen, dersom det preger forholdene på skolen.

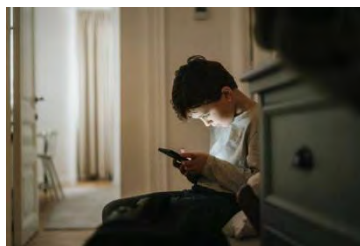
En oversikt over enkeltsaker, ved de ulike grunnskolene, kan ikke legges frem grunnet personvern, men for kommunen samlet var det ved oppstart høst-23, 40 aktive 9a-saker. I dag er 14 av disse avsluttet, mens det fortsatt er 26 aktive saker som følges opp gjennom individuell/systemisk aktivitetsplan. Ved den enkelte skole har det vært et systematisk arbeid for å etterleve det som skal til for å gi den enkelte elev et trygt og godt skolemiljø.

Opplæringslovens §9a er omfattende og kan være uoversiktlig å sette seg inn i. Det er derfor viktig at vi klarer å gi god informasjon ut om elevenes rettigheter og hvilken vei foresatte kan gå, hvis de ikke opplever at eleven blir ivaretatt på en god nok måte. Uten å sette de ulike paragrafer og retningslinjer opp mot hverandre, så er det aktivitetsplikten vi anser som den er viktigst for at vi skal kunne avdekke om noen ikke har det bra, i tillegg til hvordan man skal følge opp.

Aktivitetsplikten

Dagens handlingsplikt etter § 9a-3 andre ledd videreføres med en aktivitetsplikt i § 9A-4. Skolens aktivitetsplikt kan deles inn i fem delplikter:

- Plikten til å følge med
- Plikten til å gripe inn
- Plikten til å varsle
- Plikten til å undersøke
- Plikten til å sette inn tiltak

Skolen må sørge for at involverte elever blir hørt i saken. Hva som er best for elevene skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid. Det er i § 9A-5 innført en skjerpet aktivitetsplikt dersom det er en som er ansatt ved skolen som krenker en elev. Dersom det er en ansatt ved skolen som har mistanke eller kunnskap om at en annen ansatt krenker en elev, skal vedkommende varsle rektor straks. Rektor skal varsle skoleeier. Dersom det er en i skoleledelsen som krenker en elev, skal den som fikk mistanke eller kunnskap selv varsle skoleeier direkte. Aktivitetsplikten innebærer at skolen og skoleeier ikke kan gi seg før eleven har det trygt og godt på skolen.

4 Samarbeidet hjem-skole

Opplæringen skal skje i samarbeid og forståelse med hjemmet, og samarbeidet skal bidra til å styrke elevenes læring og utvikling

Kjennetegn på måloppnåelse:

1. Hjem-skole samarbeidet skal preges av åpenhet, gjensidig respekt og avklarte forventninger.
2. Skolen skal tilrettelegge for reell medvirkning fra elever og foresatte.
3. Skolen skal ha aktive rådsorganer som samarbeider om elevenes læring og utvikling.
4. Skolen skal planmessig gi elever og foresatte respons på elevenes faglige og sosiale ståsted.
5. God kommunikasjon hjem-skole skal vektlegges

Barn og unges viktigste arenaer for utvikling er hjemme og på skolen. Hver for seg har hjem og skole stor betydning for barn og unge, og samarbeidet mellom disse to arenaene har en innvirkning i seg selv. Det er en klar sammenheng mellom et godt samarbeid mellom hjem og skole og elevenes faglige og sosiale læring og utvikling. Ved å etablere et godt samarbeid med foreldrene får skolen innsikt i hvilke behov eleven har og hvordan eleven fungerer, og det blir enklere å legge til rette for eleven i skolehverdagen. Foreldrenes holdning til skolen er av stor betydning for elevenes engasjement og innsats på skolen. En god samarbeidsrelasjon vil bidra til at foreldrene får et positivt syn på skolen.

Foreldregruppen vil møte oss med ulike forventninger, behov og meninger om skolens mål og praksis. Å skape en felles forståelse for hva som er viktig i et godt læringsmiljø vil være sentralt i et foreldresamarbeid. En god og tillitsfull dialog mellom hjem og skole er et gjensidig ansvar, der skolen har det overordnede ansvaret for å ta initiativet og legge til rette for samarbeid. Skolen må ha som utgangspunkt at alle foreldre er en ressurs som har nyttig informasjon om eleven og elevens liv, og jobbe systematisk for et godt samarbeid med hjemmet.

Hver grunnskole i Norge har et lovfestet forelderåd der alle foreldre som har barn ved skolen er medlemmer. Forelderådet skal velge et arbeidsutvalg, FAU. Litt under halvparten av Norges kommuner har også et kommunalt foreldreutvalg (KFU) som representerer alle foreldreutvalgene i en kommune. De kommunale foreldreutvalgene opprettes på frivillig basis, og er ikke lovpålagt.

4.1 Leder for kommunalt foreldreutvalg har følgende innspill:

I fjor skrev jeg om Namsos kommunes deltakelse i Læringsmiljøprosjektet pulje 7. Som foreldrerepresentant og KFU-leder er jeg takknemlig over å ha fått muligheten til å være en del av dette viktige initiativet, som ledes av Utdanningsdirektoratet og Læringsmiljøseneteret. Prosjektet har som hovedmål å skape trygge og gode læringsmiljøer i barnehager, SFO og skoler, med fokus på å redusere mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det arbeides også for å styrke organisasjonsutvikling og ledelse, med vekt på inkludering og kulturoppbygging.

Deltakelsen i Læringsmiljøprosjektet har gitt oss verdifulle verktøy og innsikt som vi bruker for å forbedre skolemiljøet i Namsos kommune. Gjennom veiledning og støtte har vi tatt store skritt mot å realisere målene om et tryggere, mer inkluderende læringsmiljø, og dette har bidratt til å styrke samarbeidet mellom skole og hjem.

En av de viktigste ressursene vi har i skolen er de som jobber der. Lærere og øvrige ansatte er, uten tvil, hverdagshelter. De møter krevende forhold daglig, men deres engasjement og fleksibilitet sikrer at elevene får en god skolehverdag. De tilpasser seg nye situasjoner, tar ekstra oppgaver og justerer planer for å dekke elevenes behov. Likevel må vi være realistiske: Det er grenser for hva vi kan forvente uten å gi dem bedre rammer og støtte. For å unngå overbelastning må vi sørge for at flere ressurser blir tilgjengelig, slik at de ansatte kan fortsette å bidra med samme kvalitet uten å bli overarbeidet.

Et område som har fått økt oppmerksomhet er kvaliteten på skolenes uteområder. Gode uteområder bidrar til både fysisk og psykisk utvikling hos elevene. Når de har tilgang til stimulerende aktiviteter ute, reduseres konfliktnivået, og barna får mulighet til å lade opp til neste økt i klasserommet. Dessverre ser vi i dag at mange elever opplever kjedsomhet i friminuttene, og dette fører ofte til uro og destruktiv atferd, som igjen forstyrrer både læringsmiljøet og samholdet. Forutsigbarhet og tilgjengelige aktiviteter i friminuttene er helt essensielle for å forebygge slike utfordringer på skolene.

Når det gjelder bemanning, står vi overfor store utfordringer. Vi vet at skoler i Namsos Kommune bryter lærenormen, noe som fører til redusert kvalitet på undervisningen og dårligere oppfølging av elevene. Våre lærere jobber hardt, men mange blir overarbeidet og sykmeldte, noe som igjen svekker skolens evne til å møte elevenes behov. Det er avgjørende at Namsos kommune tar dette på alvor og satser på å rekruttere flere lærere, slik at de som allerede jobber i skolen får den støtten de trenger for å gjøre en god jobb over tid. Bedre bemanning er ikke bare en nødvendighet – det er en investering i fremtiden for våre barn og unge.

I tillegg ser vi en urovekkende økning i mobbing og uro i skolen. Mangelen på en effektiv handlingsplan gjør at disse problemene eskaleres, og uten nok voksne til stede blir det vanskelig å håndtere situasjonene når de oppstår. Dette påvirker elevenes trivsel, og for mange barn går det utover motivasjonen til å gå på skolen. Skolevegning er en økende

utfordring som vi må ta på alvor. For å sikre et godt læringsmiljø og skolevegring må vi ikke bare reagere på utfordringene, men forebygge dem gjennom bedre bemanning og strukturerte tiltak.

Vi har også sett kutt i viktige aktiviteter, som svømmeundervisning på skolene i Namsos by, samt leirskoler og skolebibliotekarer i Namsos kommune – alle viktige for barnas utvikling. Svømmeundervisningen ble midlertidig fjernet på grunn av rehabiliteringen av Oasen svømmehall, men det er viktig at kommunen finner løsninger slik at elevene ikke går glipp av denne viktige ferdigheten, som også er en lovpålagt del av undervisningen i grunnskolen. Leirskoler og bibliotekarer spiller en betydelig rolle i elevenes læring og sosiale utvikling, og det er avgjørende at disse tilbudene gjeninnføres og styrkes.

Namsos kommune må nå tørre å prioritere våre barn og unge. Tidlig innsats er avgjørende for å sikre at elevene får en god start på livet, både faglig og sosialt. Hvis vi satser på bedre bemanning, utvikling av uteområder og gjeninnføring av viktige aktiviteter, vil vi legge grunnlaget for at våre barn kan utvikle seg til trygge, motiverte og engasjerte mennesker. Dette er en investering som vil gagne hele lokalsamfunnet på sikt, ved å skape en positiv og inkluderende skolehverdag som gir alle elever muligheten til å nå sitt fulle potensial.

Cecilie Strøm Kirknes

Foreldrerepresentant og Leder av Kommunalt Foreldreutvalg (KFU)

5 Skoleutvikling

Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap hvor lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier og vurderer og videreutvikler egen praksis

Kjennetegn på måloppnåelse:

1. Alle ansatte har et felles ansvar for å videre - utvikle skolen, bygd på forskning- og erfaringsbasert kunnskap.
2. Skolene i Namsos skal ha et profesjonsfaglig samarbeid.
3. Skolen skal ha et system for den skolebaserte vurderingen.
4. Utviklingsperspektivet skal inngå som en del av medarbeidersamtalen.
5. Skolen skal ha planmessig kompetanseheving

Vurdering:

Det er gjort en formidabel innsats blant ansatte i grunnskolen med å tilegne seg nødvendig digital kunnskap for å kunne gi en best mulig tilpasset opplæring til den enkelte elev, gruppe og klasse.

Det digitale dekker ikke behovet for pedagogiske verktøy alene, slik at det aktuelt er behov for en hybridløsning. Det betyr at vi i høyeste grad har behov for fysiske lærebøker, men vi må være spisset i valget av læringsverktøy. Det er derfor den enkelte

skole som vurderer hvilket behov som ligger til deres enhet når det kommer til anskaffelse av læremidler. I en forlengelse av prosessen rundt hybridløsningen har man også fått ny læreplan å forholde seg til. Det medfører at det er nødvendig med tilførsel av oppdatert litteratur, både digital og analog, som er tilpasset ny læreplan.

Det er viktig å påpeke at – uansett valg av løsning – digital/analog/hybrid – så er den viktigste «appen» vi har i norsk skole: Læreren. Vi må derfor tilegne oss fagpersoner med ønsket kunnskap og kompetanse, og være en attraktiv arbeidsgiver som holder på våre ansatte og videreutvikler dem – til det beste for våre barn og unge. Nasjonalt har det blitt satset bredt på å gi lærere aktuell videreutdanning, noe som gir den enkelte kommune gode muligheter til å videreutdanne undervisningspersonell i grunnskolen.

Namsos kommune har hatt en gjennomgående aktiv holdning for å få flest mulig i grunnskole til å ta ønsket videreutdanning. Skoleåret 2023-2024 var det 15 lærere som deltok på «KFK – kunnskap for kompetanse» i regi av Utdanningsdirektoratet. Dette er som nevnt en statlig ordning der tilførte midler dekker den delen av lærerens årslønn som er knyttet til studie, med en kommunal egenandel for reise/opphold/litteratur/avgifter. Ved enkelte kurs blir det tildelt lavere nasjonalt tilskudd, slik at kostnaden øker for kommune. Ordningen er likevel meget aktuell og den vi har anledning til å gå via, for å få tilegnet ønsket videreutdanning til ansatte i skolen.

Desentralisert kompetanseutvikling (DeKom)

Målet med den desentraliserte kompetanseutviklingen (DeKom) for grunnskole, er styrket kollektiv kompetanse i skoler ut fra lokale behov, gjennom partnerskap med universitet eller høyskole. Målgrupper for kompetansetiltakene i tilskuddsordningen er lærere, ledere og andre ansatte i skolen som bidrar til kvalitet i tilbudet til barn og unge. Ordningen har et dobbelt mandat ved også å ha et mål om å øke kvaliteten til læreinstusjonene, gjennom oppdatert praksiserfaring i partnerskap med kommunene.

Behovene for kompetanseutvikling skal være basert på lokale vurderinger av kompetansebehov i den enkelte skole, og basert på faglig dialog med universitet eller høyskole. Lokale vurderinger av kompetanseutviklingsbehov skal forankres på en måte som involverer de ansatte og ledere. Tiltakene skal fremme kollektive prosesser for profesjonsutvikling som utvikler skolen.

Namsos kommune er en del av Midtre Namdal nettverk som har ufrivillig skolefravær og observasjonskompetanse som tema innenfor skoleutvikling. Dette i tillegg til sammenstilte satsninger, som «kompetanseløftet» og Tett på» er i regi av/i samarbeid med PPT, som en ønsket og aktuell samarbeidspartner.

Læringsmiljøprosjektet er en ny aktuell satsning, som er tidligere beskrevet. Ved deltakelse her vil det være nødvendig å se de satsninger vi har i DeKom i sammenheng med det som inngår der.

6 Gjennomføring av skoleløpet

Fullføringsreformen

Arbeidet med fullføringsreformen har en tidshorisont på ti år og omfatter om lag 100 tiltak som både Utdanningsdirektoratet og andre skal jobbe med. Tiltakene handler om alt fra regelverk og rettigheter til innhold, organisering og kompetanse.

Fullføringsreformen skal bidra til at ungdom og voksne blir kvalifisert til å møte kravene i videre utdanning og arbeidsliv, og at de kan oppdatere sin kompetanse

gjennom hele livet. Hver femte elev fullfører ikke videregående, og mange er ikke godt nok forberedt til utdanning og arbeid. Det er alvorlig fordi det begrenser ungdom og voksnes muligheter til å velge sin vei i livet.

Fullføringsreformen, som ble vedtatt av Stortinget i 2021, skal bidra til å løse fem gjenstridige problemer:

- Videregående opplæring er i for liten grad tilpasset elever med svake faglige forutsetninger.
- Elevene får ikke det de trenger for å bli best mulig studieforberedt.
- Fagopplæringen dekker ikke elevenes og arbeidslivets behov godt nok.
- Videregående opplæring er i for liten grad tilpasset den mangfoldige elevgruppa.
- Videregående opplæring er ikke godt nok tilpasset voksne.

Kort fortalt kan vi si at det er særlig to ting man må lykkes med for å skape et samfunn der alle får mulighet til å skape seg gode liv:

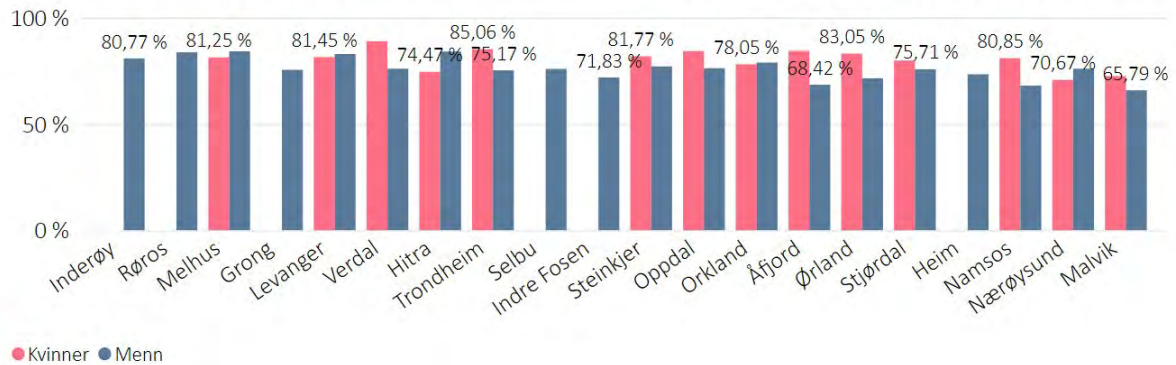
- Et fleksibelt opplæringsløp som tar hensyn til ungdom og voksnes ønsker, erfaringer og livssituasjon
- En videregående opplæring som er preget av mestring, motivasjon og læring og gir relevant kompetanse til videre utdanning og arbeid

Elevtall Olav Duun videregående skole - utdanningsprogram og trinn (antall elever)

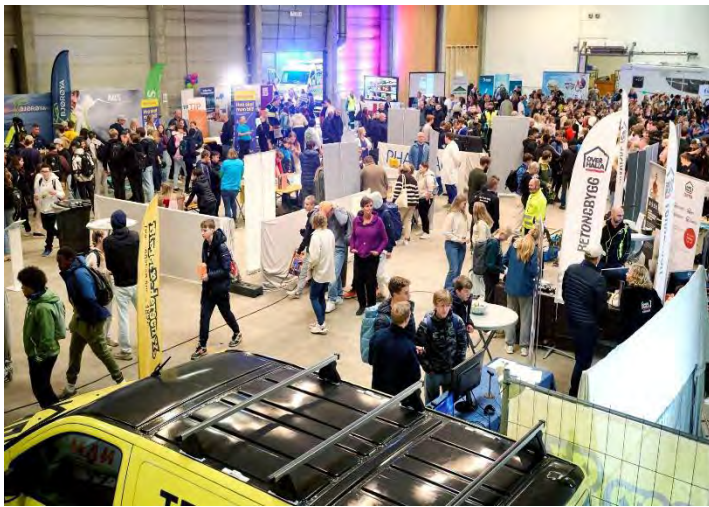
Utdanningsprogram	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Alle utdanningsprogram	697	675	628	619
Studieforberedende	402	386	349	342
- Idrettsfag	85	83	77	82
- Medier og kommunikasjon	17			
- Musikk, dans og drama	86	82	79	75
- Påbygg til generell studiekompetanse	48	63	56	60
- Studiespesialisering	166	158	137	125
Yrkesfaglig	295	289	279	277
- Bygg- og anleggsteknisk	50	59	64	61
- Design og håndverk	8			
- Elektro og datateknologi	44	45	44	38
- Helse- og oppvekstfag	109	102	89	97
- Informasjonsteknologi og medieproduksjon	15	25	19	21
- Salg, service og reiseliv	7	13	22	20
- Service og samferdsel	20			
- Teknologi og industrifag	42	45	41	40

Som det kommer frem av det samlede elevtallet, så er det en samlet nedgang i antall elever de tre seneste årene. Årets tall viser en betydelig nedgang på studiespesialisering, samt en liten nedgang på elektro og datateknologi. De øvrige utdanningsprogrammene ser ut som har en noe jevnere variasjon, da det i sum også er færre elever.

Fullføring videregående utdanning på alle utdanningsprogrammer i løpet av 5/6 år

Over: I Trøndelag ligger vi på sammenlignbart snitt når det gjelder fullføringsprosent, med flere kvinner enn menn som fullfører.

Lokalt har det blitt arrangert utdanningsmesse de fire seneste årene (kun avbrutt av en pandemi). Denne har gitt et solid løft til yrkesfagene, men også til å skape en bedre og mer informativ forståelse av hvilket retningsvalg den enkelte elev bør gjøre. Årets messe er lagt til begynnelsen av høstsemesteret og har på kort tid opparbeidet seg status som noe av det bedre innenfor yrkesopplysning i vår region. Det er grunnlag for å

tro at med god informasjon om hvilke yrkesvalg som elevene aktuelt kan gå inn på, vil det kunne bidra til at vi hjelper elevene med å treffe på videre skoleløp og yrkesvalg. Det igjen kan bidra til større kjennskap til hvilken arbeidskraft vår region etterspør, noe som igjen kan føre til at flere velger å komme tilbake til Namsos og Namdalen etter endt utdanning.

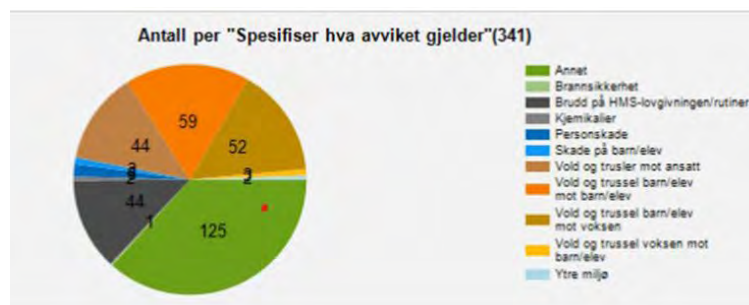
Elever som har sluttet i videregående opplæring etter 01.oktober (i %)

Enhet	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Hele landet	3.0	3.7	3.6
Trøndelag	3.2	4.6	3.7
Olav Duun VGS	2.6	3.7	3.8

7. Utfordringsbildet

Utfordringsbildet er komplekst og skiller seg fra skole til skole. Vår hovedprioritet er å forbedre elevresultater og miljøet for elevene. Når vi ser på langsiktige resultater, konstaterer vi at vi ennå ikke har nådd ønsket nivå. Nå gjennomfører vi omfattende omstillingsprosesser i grunnskolene, mens både lovkravene og arbeidsmengden for lærere og skoleledere øker. Skolene rapporterer i dag om en økende utfordringer med elever som vegrer seg fra å komme på skolen. Ufrivillig skolefravær er sammensatt, men den største fellesfaktoren er et utfordrende læringsmiljø med lav mestring. Det gjøres veldig mye godt arbeid i grunnskolene som ikke lar seg måle eller som vanskelig kan legges inn i en tabell. Vi ønsker hele tiden å forbedre oss og for komme i posisjon til det. Ser vi på innrapporterte hendelser, så opplever vi en markant økning i voldsrelaterede avvik:

I de fleste løsningsforslag der avviksmelder beskriver hva som kunne vært gjort i forkant av hendelsen/opptrinnet, gjentas behov for økt voksnetetthet. Videre vises det til muligheten for å ha nok voksne til stede dersom det skulle skje voldshendelser hvor barn og/eller ansatte er involvert, slik at det er et tilstrekkelig trygt arbeidsmiljø for elevene og de ansatte.

Det er samtidig viktig å påpeke at flere studier viser til at læreren er den viktigste forebyggende faktoren i skolen. Vi har gode lærere i Namsos kommune, men de har ulike arbeidsforhold. Vi ser at de lærerne som trives og utvikler seg har gode kollegaer, et godt profesjonsfelleskap, gode støttestrukturer internt på skolen og gode ledere. Rektor-rollen er hjemlet i opplæringsloven og skal ha pedagogisk kompetanse. I loven står det beskrevet at rektoren skal ta del i den daglige virksomheten, samt lede utviklingen av den. I Namdalen er det en utfordring å rekruttere og beholde gode rektorer, dette er også en utfordring nasjonalt. Vi har godt kvalifiserte og dyktige rektorer i Namsos kommune, og det er viktig at vi arbeider med å beholde dem.

Dagens situasjon er ikke blitt mindre kostnadskrevenende og med de fremtidsutsikter befolkningsprognosene tilsier, vil man med dagens struktur ikke kunne drive lovmessig ved å følge de innsparinger som budsjett- og økonomiplanen tilsier. På grunn av en nedgang på rundt 65 elever fra 2021-2024/25, har grunnskolen tilpasset seg ved å redusere bemanningen med omtrent 15 årsverk i samme periode.

I forbindelse med utviklingen i kommunens demografi, vil grunnskole måtte gjennomføre ytterligere innsparinger for de kommende årene.

Grunnskole er en kompleks organisasjon som skal håndtere mange lovkrav og aktører, og behovet for samhandling med flere hjelpeinstanser er tydelig belyst i denne kvalitetsmeldingen. En ny plan for det helhetlige oppvekst miljøet for barn og unge i Namsos kommune er vedtatt. Det forebyggende perspektivet skal få sette sitt preg på hvordan vi ivaretar det enkelte barn og den enkelte familie på en best mulig måte. Vi opplever at det tverrfaglige samarbeidet har fått et tydeligere fokus og ser frem til at de retningslinjer som nå blir tegnet opp, settes ut i handling. Samtidig understreker vi at læreren er den viktigste forebyggende faktoren for elever i grunnskolen.

Det er viktig å anerkjenne de som jobber for at våre barn og unge skal ha en trygg skolehverdag. De skal gis all honnør for den jobben de gjør.

Vi må utvikle fremtidige generasjoner til samfunnsnyttige borgere ved å balansere sosialt og faglig innhold. For å oppnå dette må vi sikre gode arbeidsforhold for dem som nærmest påvirker barna våre. Til tross for økonomiske begrensninger har grunnskoleansatte vist at de snur alle steiner for å gi en best mulig undervisningshverdag for elevene våre. Nå må vi planlegge hvordan vi sammen kan utvikle grunnskolen videre i Namsos kommune.

Sammen skaper vi muligheter

E-post:
postmottak@namsos.kommune.no

Tlf. sentralbord:
74 21 71 00

Postadresse:
Stavarvegen 2, 7856 JØA

Besøksadresse:
Søren R. Thornæs veg 10

Hjemmeside:
namsos.kommune.no

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2025

[Tilbake til kursoversikten](#)

Vi har gleden av å invitere til NKRFs 21. Kontrollutvalgskonferanse 29. - 30. januar 2025 og som vanlig i The Qube på Gardermoen.

Fra den første konferansen i 2005 med ca. 300 deltakere har dette årlige arrangementet vokst betydelig og etablert seg som det viktigste og største treffpunktet for kontrollutvalgene i kommunal sektor. Deltakerrekorden er fra 2020 med ca. 800 deltakere.

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgsekretærer, revisorer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.

Sist oppdatert: 31.10.2024

Nøkkelinfo

Fra/til

29.1–30.1

Påmeldingsfrist

17.12

Pris

Kr 8 700 eks. mva. med overnatting (inkl. frokost og middag) (ikke-medl.: kr 9 200 eks. mva.)

Kr 6 840 eks. mva. uten overnatting og middag (ikke-medl.: kr 7 340 eks. mva.)

Kr 1 208 eks. mva. for overnatting (inkl. middagsbuffet 28.1.2025 og frokost 29.1.2025) fra 28. til 29. januar 2025

Deltakere fra kommuner/fylkeskommuner hvor sekretariatstjenesten for kontrollutvalget ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Sted

[Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen](#)

Varighet

29.1.: 10.00 - 17.00 | 30.1.: 09.00 - 13.00

Etterutdanning

11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Hovedprogram | Onsdag 29. januar 2025

09.00	Registrering og enkel servering	∨
10.00	Velkommen Konferansier Håkon Haugsbø og daglig leder Rune Tokle, NKRF	∨
10.10	Åpning TBA	
10.30	Pause og utstilling	
10.50	Velfærdsbrottslighet, otillåten påverkan, kriminell økonomi og kriminella nätverk Christina Kiernan, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) Lars Mamen, daglig leder i Fair Play Bygg Oslo og omegn	∨
12.05	Pause og utstilling	
12.25	Velferdssamfunnet mot vippepunktet? Ulf Andersen, statistikksejef i NAV	∨
13.00	Lunsj og utstilling	

14.00   **Fra vugge til grav – kommunale tjenester for framtida**

Hilde Singsaas, direktør i Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)
Frank Jenssen, statsforvalter i Trøndelag
Håvard Moe, seniorrådgiver i KS Konsulent

15.00   **Pause og utstilling**

15.20   **Tillit er den nye oljen**

Alexander W. Cappelen, professor ved Norges Handelshøyskole (NHH)

16.00   **Pause og utstilling**

16.20 - 17.00   **Den etiske kommunen – finnes den?**

Dagfinn Høybråten, leder av Kommunesektorens etikkutvalg

Minikurs | Onsdag 29. januar 2025

Valgfritt tilbud parallelt med hovedprogrammet

(OBS krever særskilt påmelding - begrenset antall plasser)

10.50 - 12.05   **A. Gode bestillinger av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller**

Ellen Halsbog Lange, seniorrådgiver i NKRF
Ragnhild Aashaug, seniorrådgiver i Konsek Trøndelag IKS og nestleder i NKRF

Middagsarrangement i The Qube | Onsdag 29. januar 2025

19.30   **Aperitif og middag med underholdning.**
Middagsarrangementet foregår i [The Qube](#), hvor også selve konferansen finner sted.

Hovedprogram | Torsdag 30. januar 2025

09.00   **Kunstig intelligens – muligheter og utfordringer**

Eirik Solheim

09.45   **Pause og utstilling**

10.05   **Kan en presset kommuneøkonomi presse de etiske grensene?** ▼
Tina Søreide, konkurransedirektør

11.00   **Pause og utstilling**

11.20   **Helseplattformen – hva gikk galt?** ▼
Gjermund Gorset, kontrollutvalget i Trondheim kommune
Per Olav Nilsen, revisjonsdirektør i Trondheim kommune
Annette Gohn-Hellum, ekspedisjonssjef i Riksrevisjonen

12.05   **Pause og utstilling**

12.25   **Kommunen og kontrollutvalget** ▼
Agnar Kaarbø, politisk redaktør i Kommunal Rapport

13.00   **Lunsj** ▼

Minikurs | Torsdag 30. januar 2025

Valgfrie tilbud parallelt med hovedprogrammet

(**OBS** krever særskilt påmelding - begrenset antall plasser)

10.05 - 11.00   **B. Økonomistyringssystemene og de økonomiske rammene for kommunene** ▼
Knut Erik Lie, seniorrådgiver i NKRF og utredningsleder i Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS)

11.20 - 13.00   **C. Forstå det kommunale regnskapet** ▼
Inger Anne Ankersen, Viken kommunerevisjon IKS

Det tas forbehold om endringer i programmet.

Påmeldingsskjema

Selskap/enhet

Fakturaadresse

Postnummer

Poststed

Ressursnr. e.l. (som ref. på faktura)

Er medlem i NKRF

Epost, kopimottaker

Deltakere

Deltaker #1

Fornavn

Etternavn

Epost

Mobil

Fødselsår

Tilleggsopplysninger

Minikurs A (valgfritt)

Velg ...

Minikurs B (valgfritt)

Velg ...

Minikurs C (valgfritt)

Velg ...

Ønsket deltakelse

Velg ...

Fjern

+ Legg til deltaker

Send skjema

Kontrollutvalgets årsplan 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

45/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/355 - 16

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til årsplan for sin virksomhet i 2025.
2. Saken oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
  1. *Kontrollutvalgets reglement §6 gis slikt tillegg: Kontrollutvalgets leder kan i enkelte tilfeller bestemme at utvalgets møte avholdes som fjernmøte.*
  2. *Kontrollutvalgets årsplan 2025 tas til orientering.*

Vedlegg

Namsos - Kontrollutvalgets årsplan 2025

Saksopplysninger

Utkast til årsplan 2025 er vedlagt. Den er gjort mer utfyllende og endret slik at den viser hhv. hvilke saker kontrollutvalget *må* behandle, saker som er *årvisse* og saker som kontrollutvalget selv bestemmer (denne er ikke uttømmende).

Årsplanen viser kontrollutvalgets planer for sin virksomhet og er utarbeidet på et overordnet nivå. Planen er ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Det legges opp til 7 møter i 2024. Utkast til årsplan må sees på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året. Kontrollutvalget må uansett ha rom til å omprioritere dersom vanskelige og viktige saker skulle komme frem gjennom året. Årsplanen vedtas av kontrollutvalget selv og sendes kommunestyret til orientering.

Endring i kontrollutvalgets reglement - fjernmøte

Det viser seg at kontrollutvalgets reglement ikke har noe om bruk av fjernmøte. Kommunelovens § 11-7 1. ledd sier at kommunestyret selv kan beslutte at folkevalgte organer i kommunen skal kunne avholde møter som fjernmøte. En foreslår at kontrollutvalgets reglement § 6 om møte endres slik at kontrollutvalgets kan bestemme at møter kan avholdes som fjernmøte.

Kontakten med kommunestyret

Som kommunestyrets organ for å drive kontrollarbeid, bestreber kontrollutvalget seg for å være kjent og synlig for medlemmene i kommunestyret. Når kontrollutvalget oversender saker til behandling, vil normalt utvalgsleder være til stede i kommunestyremøtet. Sakene må være presentert slik at kommunestyret kan oppleve dem som nyttige og informative. Dette gjelder ikke minst rapporter fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som skal hjelpe kommunen til å forbedre tjenestekvaliteten. Undersøkelse er også et aktuelt redskap for kontrollutvalget for å klargjøre fakta og ansvar i konkrete saker. Kontrollutvalget skal følge opp forvaltningsrevisjoner i dialog med administrasjonen.

Henvendelser fra publikum

Alle skriftlige henvendelser som kommer inn til sekretariatet blir vurdert og lagt fram for kontrollutvalget i hensiktsmessig form. Kontrollutvalget er ikke et klageorgan og behandler ikke enkeltsaker. Slike saker blir gjerne til å påpeke mangler i system og praksis på systemnivå.

Virksomhetsbesøk

For å ha god kjennskap til kommunens virksomhet og kunne kommunisere med ansatte, besøker kontrollutvalget kommunale avdelinger/institusjoner og selskaper der kommunen har eierinteresser. Utvalget bestemmer hvor ofte det ønsker å gjennomføre slike besøk.

Utvalgets faglige oppdatering

Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om å delta på faglige samlinger. Erfaringer er at digitale samlinger kan være et alternativ til fysiske samlinger.

Vurdering

Utkastet til årsplan 2025 legges frem for kontrollutvalget til behandling og anbefales vedtatt med de endringer som kontrollutvalget selv bestemmer. Pga. at det foreslås endring i kontrollutvalgets reglement må saken på det punkt til realitetsbehandling i kommunestyret med innstilling fra kontrollutvalget. For øvrig anbefales kommunestyret å ta årsplanen til orientering.

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN

**NAMSOS KOMMUNE
2025**

Hovedmålene for
kontrollutvalgets arbeid

Strategi for gjennomføring av
oppgavene

Oversikt over hvilke kontroll-
og tilsynsoppgaver som vil stå i
fokus

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	2
INNLEDNING.....	3
1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET.....	3
1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	3
1.2 FJERNMØTE	3
1.3 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT	3
1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT	3
1.4 REVISJONEN	3
2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET.....	4
2.1 REGNSKAPSREVISJON	4
2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER.....	4
2.3 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN	5
2.3.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE.....	5
2.3.2 BEFARING/BESØK	5
2.3.3 SAMORDNING AV KONTROLL.....	5
2.4.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	5
2.4 RAPPORTERING OG ØVRIGE SAKER TIL KOMMUNESTYRET	5
2.5 ANNET	5
3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025.....	6

INNLEDNING

Kommunene er samfunnets viktigste velferdsprodusenter og forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører behov for utstrakt styring og kontroll. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret, og skal bidra til å styrke allmenhetens tillit til forvaltningen i tillegg til å bidra til at kommunen når de mål som er satt. Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. Arbeidet styres av kommunelovens §§ 22, 23 og 24 samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner. God dialog og informasjonsutveksling er sentralt for å lykkes med samspillet mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker med dette å legge til rette for god og åpen dialog som skaper en gjensidig forståelse for gjennomføringen av oppgavene. Det er også viktig å tydeliggjøre den klare ansvars- og oppgavefordelingen mellom kontrollutvalget, sekretariatet, administrasjonen og revisjonen. Kontrollutvalgets oppgaver er omfattende, og knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til kontroll med revisjonens arbeid og kommunale selskap. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser i kommunen, samt påse at kommunens regnskap blir betryggende revidert. En årsplan er derfor et av kontrollutvalgets viktigste styringsdokumenter for å planlegge en god og riktig egenkontroll som er tilpasset kontrollutvalgets ressurser.

1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør. Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Det legges opp til 7 møter i 2025, se kontrollutvalgets møteplan for 2025 i kapittel 3.

1.2 FJERNMØTE

Ut fra forutsetningene legges det i hovedsak opp til fysiske møter for kontrollutvalget. Mulighet til fjernmøte anses som et godt og effektivt supplement, slik at kontrollutvalgsleder i enkelte tilfeller kan beslutte at kontrollutvalgets møte kan avholdes som fjernmøte.

Kontrollutvalgets reglement § 6 foreslås endret tilsvarende.

1.3 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. For at forslaget vil foreligge tidsnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter, så behandler kontrollutvalget denne saken i tidligere møte. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Det er bare kommunestyret som kan gjøre endringer i rammene for kontrollutvalgets arbeid.

1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget er uavhengig fra kommunens administrasjon. Konsek Trøndelag IKS innehar sekretærtjenesten med et timebudsjett på 352 timer. Timeleveransen skal i løpet av en fireårsperiode omtrent tilsvare budsjettet. Timebudsjettet inkluderer møtevirksomhet, reisetid og saksforberedelser og utarbeidelse av risiko- og vesentlighetsvurderinger for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll.

1.4 REVISJONEN

Revisjonen er uavhengig av kommunes administrasjon. Kommunens regnskapsrevisjon gjennomføres etter avtale Revisjon Midt Norge SA der Monika Sundt er oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser gjennomføres etter bestilling. Timeressursen for dette er 2200 timer over valgperioden, ca. 550 timer pr. år. Timeleveransen skal i løpet av en fireårsperiode omtrent tilsvare budsjettet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor skal pekes

ut for hvert enkelt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller eierskapskontroll. Kontaktpersonen innen forvaltningsrevisjon for kommunen er Sunniva Tusvik Sæter

2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET

2.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven, god kommunal revisjonsskikk og avtalen som foreligger med revisor. I oppfølgingen av påseansvaret for regnskapsrevisjonen, vil kontrollutvalget sikre at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte. Aktivitetene for dette fremgår av møteplanen. På bakgrunn av kommunens årsregnskap, årsmelding og revisors beretning (ev. også nummererte brev) gir kontrollutvalget en uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet. Aktivitetene tilknyttet regnskapsrevisjonen fremgår av møteplanen.

Revisor skriver nummerte brev til kontrollutvalget når det er forhold som skal påpekes, og kontrollutvalget vil følge med på at dette blir fulgt opp. Dersom revisor har andre merknader vil kontrollutvalget vurdere om og hvordan det skal følges opp.

2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens administrasjon og av selskapene som kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Kontrollutvalget skal også påse at det gjennomføres eierskapskontroller. Det innebærer å kontrollere om den som utøver eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 er vedtatt med slike prioriterte områder:

1. - *MN Vekst AS*
2. - *Tildeling av tjenester*
3. - *Bruk av personalet, gode nok tjenester, forebyggende arbeid subkulturer*
4. - *Samarbeidsområder mellom kommunal, kommuner imellom, og spesialisthelsetjeneste*
5. - *Internkontroll og avvikshåndtering,*
6. - *Offentlige anskaffelser, anbudsprosesser, kravspesifikasjoner*
7. - *Flyktninger og inkludering*
8. - *Eiendomsforvaltning*
9. - *Økonomisk bærekraft, måltall, tidsaspektet*

Forvaltningsrevisjon i selskap hvor kommunen er medeier og andre eierkommuner innbyr kommunen til å delta i prosjektet

Plan for eierskapskontroll 2024-2028 er vedtatt med slike prioriterte områder:

- 1) *MN Vekst AS*
- 2) *Generell eierstyring, eierskapsmelding*
- 3) *IKS generelt, formål med eierskap, hensiktsmessig eierform, styring*
- 4) *Eierskapskontroll i selskap hvor kommunen er medeier og andre eierkommuner innbyr kommunen til å delta i prosjektet*

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planene.

I 2025 vil det bestilles forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll i henhold til prioriteringene i planen dersom det ikke oppstår et akutt behov eller kommunestyret ønsker noe annet. Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret i hvordan anbefalinger i rapporten bør følges opp. Utvalget vil se til at administrasjonen setter i verk vedtak som er gitt av kommunestyret etter forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

2.3 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN

Kontrollutvalget fører tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget imøteser bestillinger mht. saker og prosjekter som kommunestyret ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp. Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres i hovedsak gjennom orienteringer fra administrasjonen. Det tas fortløpende stilling til dette. Henvendelser til kontrollutvalget, utvalgets egne observasjoner og initiativ, samt saker hvor kommunen har vært omtalt i media vil fortløpende bli fulgt opp. Kontrollutvalget vil følge opp kommunestyrevedtak som er initiert av kontrollutvalget.

2.3.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget ønsker at administrativ ledelse er til stede ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles. Det er satt opp orienteringsmøte i møteplanen for kommunaldirektørens internkontroll slik at kontrollutvalget kan vurdere om det er områder som har større risiko og annet som kontrollutvalget ønsker orienteringer om. Kontrollutvalget vil ha ekstra fokus på / følge med på økonomiforvaltningen.

2.3.2 BEFARING/BESØK

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Kontrollutvalget planlegger også i 2025 å gjennomføre besøk.

2.3.3 SAMORDNING AV KONTROLL

Forvaltningsrevisjoner og statlige tilsyn skal sees i sammenheng. Kontrollformene har et formål om å bidra til læring og forbedring, og det kan bygges på hverandres arbeid. Sekretariatet vil legge frem aktuelle og relevante tilsynsrapporter fra Statsforvalteren og andre statlige tilsynsorganer. Det er planlagt at dette kan gjøres gjennom en orientering fra kommunedirektøren. Kommunelovens §30-7 sier at det statlige tilsynet skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner og vurdere den samlede tilsynsmengden i kommunen. Sekretariatet sørger for å legge inn forvaltningsrevisjoner i den nasjonale tilsynskalenderen.

2.4.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget er ikke et klageorgan og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet. Kontrollutvalget avgjør selv om den enkelte henvendelse er relevant for utvalget, og tar stilling til i hvilken form og grad evt. henvendelser fra publikum skal følges opp.

2.4 RAPPORTERING OG ØVRIGE SAKER TIL KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. I saker som krever beslutning, så innstiller kontrollutvalget til kommunestyret. Kontrollutvalget rapporterer om sin aktivitet direkte til kommunestyret, og det gjøres i hovedsak slik:

- Forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter etter eierskapskontroller oversendes fortløpende.
- Årsrapporten gjenspeiler kontrollutvalgets samlede aktiviteter. Rapporten for 2024 behandles på nyåret 2025, og oversendes deretter til kommunestyret.
- Årsplanen sendes kommunestyret til orientering slik at kommunestyret er kjent med hvordan kontrollutvalget planlegger å gjennomføre sin aktivitet.
- Viktige saker og forespørsler oversendes fortløpende.

2.5 ANNET

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Kontrollutvalgsleder eller kommunestyrets representant i utvalget vil normalt legge frem saker fra kontrollutvalget når de skal behandles i kommunestyret. Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontrollarbeidet, blant annet gjennom hjemmesiden til sekretariatet – www.konsek.no. På sekretariatets hjemmeside er det enkel tilgang til kontrollutvalgets

saksdokumenter. En tar sikte på at det avholdes en felles kursdag på bestillerkompetanse for kontrollutvalgene i Namsos, Overhalla og Flatanger.

3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025

Møteplanen er vedlagt, og gir en oversikt over behandlingen av saker. Kontrollutvalget kan på eget initiativ å foreta endringer i planen. Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

Aktiviteter/saker	22.01	04.03	29.04	12.06	26.08	12.11	04.12
Saker kontrollutvalget må behandle:							
Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning			X				
Årsplan for kontrollutvalget							X
Revisjonsstrategi og uavhengighetserklæring						X	
Årsmelding for kontrollutvalget	X						
Budsjett for kontrollutvalget					X		
Sak etterlevelseskontroll					X		
Oppfølging av forvaltningsrevisjon	X				X		
Bestilling av forvaltningsrevisjon			X		X		
Prosjektplan forvaltningsrevisjon	X				X		
Rapport fra forvaltningsrevisjon					X	X	
Bestilling av eierskapskontroll						X	
Prosjektplan eierskapskontroll	X						
Rapport fra eierskapskontroll					X		
Oppfølging eierskapskontroll							
Andre årsfaste saker:							
Godkjenning av protokoll	X	X	X	X	X	X	X
Innspill til kontrollutvalgets arbeid	X	X	X	X	X	X	X
Referatsaker	X	X	X	X	X	X	X
Saker kontrollutvalget selv bestemmer:							
Orientering fra kommunedirektøren/administrasjon		X	X		X	X	
Bestilling av undersøkelse							
Rapport fra undersøkelse							
Bestemme virksomhetsbesøk	X		X		X		
Virksomhetsbesøk		X		X			X

Kurs

KU-konferansen NKRF:	29 – 30. januar
Fagkonferansen FKT:	4. - 5. juni
Samling Konsek :	13. november
Kontrollutvalgslederskolen	
FKT, del 3	15. – 16. oktober
Kursdag Bestillerkompetanse	Dato bestemmes senere

Innspill til kontrollutvalgets arbeid

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

46/24

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE-033, TI-&17**Arkivsaknr** 24/504 - 3

Forslag til vedtak

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte.

Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak. I denne saken fattes det ikke konkrete realitetsvedtak(som i øvrige saker).

Eksempel på tema som kan tas opp(listen er ikke uttømmende):

- *Deltagelse på kurs/konferanse*
- *Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte*
- *Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte.*

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato

13.11.2024

Saknr

47/24

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/504 - 2

Forslag til vedtak**Saksopplysninger**

Protokollen gjennomgås i møtet

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent